

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı :2017-5-046

(Soruşturma)

Karar Sayısı :20-06/68-37

Karar Tarihi :23.01.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Murat AYBER, Mehmet TOKGÖZ, Zahide ORMAN,
Eren YALDIZLI

C. BAŞVURUDA

BULUNANLAR : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.
- Kepez Müteahhitler Derneği
Emek mah. Yeşilirmak cad. No:11 D:3 Dönmez Kardeşler
İş Hanı, Kepez, Antalya

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Afyon Çimento San. Tic. A.Ş.
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. Öznur İNANILIR
Çitlenbik Sok. No:12 Yıldız Mah. Beşiktaş, İstanbul
- As Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcileri:Av. Dr. Oğuzkan GÜZEL
Mustafa Kemal Mah. 2110. Sok. No:17 Çankaya, Ankara
- Göлтаş Göller Bölgesi Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcileri: Av. Şahin ARDIYOK, Av. Armanç CANBEYLİ,
Av. Ramiz ARSLAN
Büyükdere Cad. Bahar Sok. No:13 River Plaza Kat 11-12
Levent, Şişli, İstanbul
- Konya Çimento San. A.Ş.
Temsilcileri: Av. Efser Zeynep ERGUN,
Av. Sibel YILMAZ ATİK, Av. Burcu TUZCU ERSİNE
Abdi İpekçi Cad. No: 19-1 Nişantaşı, İstanbul

(1) **E.DOSYAKONUSU:** Göлтаş Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş. ve AS Çimento Sanayi ve Tic A.Ş.'nin Isparta iline başka çimento üreticilerini sokmadıkları, bölgedeki hazır beton tesisleri üzerinde baskı kurdukları, Afyon Çimento San. Tic. A.Ş. ve Konya Çimento San. A.Ş ile birlikte aralarında anlaşarak dört teşebbüsün çimento fiyatlarını birlikte artırdıkları ve çimento pazarını paylaştıkları iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle, Göлтаş Göller Bölgesi Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (GÖLTAŞ) ve As Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (AS ÇİMENTO)'nin Isparta iline başka çimento üreticilerini sokmadıkları, bölgedeki hazır beton tesisleri üzerinde baskı kurdukları, aralarında anlaşarak çimento fiyatlarını 2017 yılı son çeyreğinde artırdıkları ve 2018 yılı başında da fiyatları artıracakları iddia edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 13.12.2017 tarih, 9116sayıile intikal eden başvuru üzerine düzenlenen 22.12.2017 tarih ve 2017-5-046/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu,28.12.2017 tarihli Rekabet Kurulu (Kurul) toplantısında görüşülmüşve 17-44/694-M sayı ile iddialar hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Anılan Kurul kararına istinaden başlatılan önaraştırma kapsamında GÖLTAŞ'ta ve AS ÇİMENTO'da 27.03.2018 tarihinde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve bilgi talebinde bulunulmuştur. Talep edilen bilgilere istinaden GÖLTAŞ'tan gelen cevap 10.04.2018 tarih ve 2963 sayı ile, AS ÇİMENTO'dan gelen cevap 11.04.2018 tarih ve 2978 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (4) Önaraştırma kapsamında 28.03.2018 tarihinde; (.....) ((.....)), (.....) ve (.....)'de (.....) yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve bilgi talebinde bulunulmuştur. Talep edilen bilgilere istinaden (.....)'den gelen cevap 05.04.2018 tarih ve 2816 sayı ile, (.....)'tan gelen cevap 06.04.2018 tarih ve 2833 sayı ile ve (.....)'tan gelen cevap 17.04.2018 tarih ve 3124 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (5) Ayrıca önaraştırma kapsamında değerlendirmek üzere 09.04.2018 tarih ve 4613 sayı ile Maviler İnş. Turz. Tar. Hayv. Oto Kir. Gayr. Dan. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. (MAVİLER)ve Alimoğlu Bil. Yapı. İnş. Mad. Gıda Tar. Hay. San. ve Tic. Ltd. Şti.'den (ALİMOĞLU)bilgi talebinde bulunulmuştur.Talep edilen bilgilere istinaden MAVİLER'den gelen cevap 20.04.2018 tarih ve 3209 sayı ile, ALİMOĞLU'ndan gelen cevap 02.05.2019 tarih ve 3010 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (6) Düzenlenen24.04.2018 tarihli ve 2017-5-046/ÖAsayılı Önaraştırma Raporu Kurulun 03.05.2018tarihli toplantısında görüşülmüş ve 18-13/243-M sayı ile AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ hakkında4054 sayılı Rekabetin Korunması HakkındaKanun'un(4054 sayılı Kanun) 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (7) Soruşturma bildirimi 15.05.2018 tarih ve 6174 ve 6176 sayılı yazılar ile AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'a gönderilmiş ve birinci yazılı savunmaları istenmiştir. AS ÇİMENTO'nun birinci yazılı savunması 13.06.2018 tarih ve 4559 sayı ile, GÖLTAŞ'ın birinci yazılı savunması ise 18.06.2018 tarih ve 4626 sayı ileKurum kayıtlarına girmiştir.
- (8) Soruşturma kapsamında (.....) ile görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmelerle elde edilen bilgiler ve 16.05.2018 tarihli 3908 sayılı, 18.04.2018 tarihli 3166 sayılı, 26.03.2018 tarihli 2494 sayılı şikâyetler göz önüne alınarak 12.07.2018 tarih ve 2017-5-46/BN-1 sayılı Bilgi Notu Kurula sunulmuştur.
- (9) Kurulun 18.07.2018 tarih toplantısında alınan 18-23/412-M sayılı kararla Afyon Çimento San. Tic. A.Ş. (AFYON ÇİMENTO) ve Konya Çimento San. A.Ş. (KONYA ÇİMENTO) hakkında soruşturma açılmasına ve bu soruşturmanın 18-13/243-M sayılı karar uyarınca başlatılan soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine karar verilmiştir. 26.07.2018 tarihinde AFYON ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO'da yerinde inceleme gerçekleştirilmiş ve taraflara soruşturma bildirimi tebliğ edilmiştir. AFYON ÇİMENTO'nun birinci yazılı savunması 17.08.2018 tarih ve 5855 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. KONYA ÇİMENTO ise süresi içinde birinci yazılı savunmasını sunmamış, 06.11.2018 tarih, 8003 sayıile beyan dilekçesi göndermiştir.
- (10) Ayrıca soruşturma kapsamında değerlendirmek üzere 26.07.2018 tarihinde (.....), 31.07.2018 tarihinde (.....) ve (.....) yetkilileri ile, 01.08.2018 tarihinde (.....) yetkilileri ile görüşmeler yapılmıştır. Bunun yanında yine soruşturma kapsamında değerlendirmek üzere Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliğinden (TÇMB) 08.08.2018 tarih ve 9807 sayı, 14.08.2018 tarih ve 10066 sayı, 03.09.2018 tarih ve 10629 sayı ile bilgi talebinde bulunulmuştur. TÇMB tarafından gönderilen cevabi yazılar 16.08.2018

tarih ve 5816 sayı, 06.09.2018 tarih ve 6551 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir. Ayrıca 09.08.2018 tarihinde TÇMB'de yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.

- (11) Soruşturma taraflarından 10.09.2018 tarih ve 10999 sayı ile bilgi talebinde bulunulmuş, KONYA ÇİMENTO'dan gelen cevap 24.09.2018 tarih ve 6877 sayı, AS ÇİMENTO'dan gelen cevap 26.09.2018 tarih ve 6933 sayı, GÖLTAŞ'tan gelen cevap 26.09.2018 tarih ve 6938 sayı, AFYON ÇİMENTO'dan gelen cevap 26.09.2018 tarih ve 6929 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (12) Yürütülen soruşturma süresinin altı ay uzatılması talebini içeren 18.09.2018 tarih ve 2017-5-046/BN-02 sayılı Bilgi Notu Kurulun 26.09.2018 tarihli toplantısında ele alınmış, 18-34/571-M sayılı karar ile soruşturma süresinin bitiminden itibaren alt ay uzatılmasına karar verilmiştir. Soruşturma süresinin uzatılmasına ilişkin Kurul kararı 27.09.2018 tarih ve 11903 sayı ile AS ÇİMENTO'ya, aynı tarih olmak üzere 11905 sayı ile GÖLTAŞ'a, 11909 sayı ile AFYON ÇİMENTO'ya, 11908 sayı ile KONYA ÇİMENTO'ya bildirilmiştir.
- (13) KONYA ÇİMENTO tarafından soruşturma kapsamında değerlendirmek üzere 06.11.2018 tarih ve 8003 sayı ile Kurum kayıtlarına giren ek belge sunulmuştur.
- (14) Soruşturma kapsamında 08.01.2019 tarihinde (.....) yerinde inceleme yapılmıştır. Aynı tarihte (.....) görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (15) Kurul, 20.12.2018 tarih ve 18-48/752-M sayı ile (.....) tarafından yapılan ve Kurum kayıtlarına 12.11.2018 tarih ve 8171 sayı ile giren başvurunun devam eden soruşturma kapsamına dâhil edilmesine karar vermiştir.
- (16) Soruşturma kapsamında değerlendirmek üzere 21.01.2019 tarih ve 905 sayı ile AFYON ÇİMENTO'dan, aynı tarih ve 907 sayı ile KONYA ÇİMENTO'dan 19.02.2019 tarih ve 2289 sayı ile (.....) bilgi talebinde bulunulmuştur. AFYON ÇİMENTO tarafından gönderilen cevabi yazı 29.01.2019 tarih 611 sayı ile, KONYA ÇİMENTO tarafından gönderilen cevabi yazı 29.01.2019 tarih 617 sayı ile, (.....) tarafından gönderilen cevabi yazı 04.03.2019 tarih ve 1574 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir. GÖLTAŞ tarafından, soruşturma kapsamında değerlendirmek üzere sunulan ek bilgi ve belgeler 27.03.2019 tarih ve 2220 sayı ile Kuruma intikal etmiştir.
- (17) Açılan soruşturma kapsamında hazırlanan 03.05.2019 tarihli ve 2017-5-046/SR sayılı Soruşturma Raporu ve ekleri Kurul üyelerine ve taraflara 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince tebliğ edilmiş ve soruşturma taraflarının ikinci yazılı savunmaları talep edilmiştir. Soruşturma Raporu AS ÇİMENTO tarafından 08.05.2019 tarihinde, GÖLTAŞ ÇİMENTO tarafından 09.05.2019 tarihinde, KONYA ÇİMENTO tarafından 08.05.2019 tarihinde, AFYON ÇİMENTO tarafından 08.05.2019 tarihinde tebliğ edilmiştir. KONYA ÇİMENTO'nun talebi üzerine Kurul 30.05.2019 tarih ve 19-20/298-M sayı ile ikinci yazılı savunmanın sunulması için 30 gün ek süre tanınmasına karar vermiştir.
- (18) AS ÇİMENTO'nun ikinci yazılı savunması 14.05.2019 tarih 3202 sayı ile, GÖLTAŞ ÇİMENTO'nunki 31.05.2019 tarih 3764 sayı ile, KONYA ÇİMENTO'nunki 05.07.2019 tarih 4428 sayı ile, AFYON ÇİMENTO'nunki 31.05.2019 tarih 3719 sayı ile yasal süresi içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmiş, hazırlanan 19.07.2019 tarihli, 2017-5-46/EG sayılı Ek Yazılı Görüş Kurula ve taraflara tebliğ edilmiştir. Ek Yazılı Görüş AS ÇİMENTO, GÖLTAŞ ÇİMENTO, AFYON ÇİMENTO tarafından 23.07.2019 tarihinde, KONYA ÇİMENTO tarafından 24.07.2019 tarihinde tebliğ edilmiştir.

- (19) Üçüncü yazılı savunmalar AS ÇİMENTO tarafından 01.08.2019 tarih ve 5063 sayı ile, GÖLTAŞ ÇİMENTO tarafından 22.08.2019 tarih ve 5469 sayı ile, KONYA ÇİMENTO tarafından 22.08.2019 tarih ve 5472 sayı ile, AFYON ÇİMENTO tarafından 20.08.2019 tarih ve 5400 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal ettirilmiştir. Hakkında soruşturma yürütülen taraflardan AFYON ÇİMENTO'nun sözlü savunma talebine ilişkin 27.08.2019 tarihli, 2017-5-46/BN-4 sayılı Bilgi Notu Kurulun 05.09.2019 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 19-31/497-M sayı ile sözlü savunma toplantısının 16.10.2019'da yapılmasına karar verilmiştir. Daha sonra 16.10.2019 tarihinde toplantı için gerekli nisabın sağlanamayacağına ilişkin anlaşılması üzerine; sözlü savunma toplantısının, tarihi daha sonra belirlenmek üzere, ertelenmesine karar verilmiştir. 07.11.2019 tarih, 19-38/600-M sayı ile sözlü savunma toplantısının 22.01.2020 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir.
- (20) 22.01.2020 tarihinde yapılan sözlü savunmanın ardından Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı/sözlü savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre 23.01.2020 tarih ve 20-06/68-37 sayı ile işbu nihai kararı tesis etmiştir.
- (21) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:**İlgili Rapor ve Ek Yazılı Görüş sonucunda;
- GÖLTAŞ ÇİMENTO ve AS ÇİMENTO'nun Isparta İline başka çimento üreticilerini sokmadıklarına yönelik yeterli bulgu olmadığı;
 - Mezkûr iki teşebbüsün bölgedeki hazır beton imalatçıları üzerinde baskı kurduklarına ilişkin maddi bulgu olmadığı;
 - GÖLTAŞ ÇİMENTO ve AS ÇİMENTO'nun aralarında anlaşarak 2017 yılı son çeyreğinde ve 2018 yılı başında çimento fiyatlarını artırdıkları iddialarına yönelik teşebbüsler arasında anlaşma ya da uyumlu eylem olduğuna yönelik yeterli bulgu olmadığı;
 - AFYON ÇİMENTO tarafından Afyon pazarına girişi engelleme amacıyla ticari politika tasarlandığı iddialarının gerçeği yansıtmadığı,
 - AS ÇİMENTO haricindeki soruşturma tarafı teşebbüslerin Antalya iline çimento satışından imtina ettikleri iddialarının gerçeği yansıtmadığı,
 - Soruşturma tarafları hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında idari para cezası uygulanmasına yer olmadığı

belirtilmiştir.

I. İnceleme ve Değerlendirme

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Teşebbüsler

I.1.1. As Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (AS ÇİMENTO)

- (22) AS ÇİMENTO, 1997 yılında Antalya ilinde kurulmuş olup 2003 yılında Burdur ilinde çimento yatırımlarına başlamış ve halen Burdur'da üretimine devam etmektedir. Teşebbüsün yıllık klinker üretim kapasitesi 4.300.000 ton, çimento üretim kapasitesi ise 6.500.000 tondur. Ekonomik bütünlüğü içindeki As-Ado Hazır Beton San. Nakliyat ve Tic. A.Ş. (As-Ado Hazır Beton) ise 2007 yılında faaliyet göstermeye başlamıştır. As-Ado Hazır Beton'un Antalya, Balıkesir, Mersin ve Bursa illeri ve ilçelerinde kurulu 12 hazır beton tesisi bulunmaktadır. Ayrıca aynı ekonomik bütünlük içinde, Antalya Limanı içerisinde Aşçimport Turizm San. ve Tic. A.Ş. adlı iştiraki ile liman yükleme tesisi de bulunmaktadır.

I.1.2. Göлтаş Göller Bölgesi Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (GÖLTAŞ)

- (23) GÖLTAŞ, 1969 yılında Isparta'da kurulmuştur. 2017 yılı itibarıyla yıllık 2.300.000 ton klinker ve 5.060.00 ton çimento üretim kapasitesine sahiptir. 1996 yılında hazır beton sektöründe faaliyet göstermeye başlamıştır. Soruşturma tarihi itibarıyla hazır beton sektöründe Antalya, Isparta ve Burdur illerinde olmak üzere toplamda yedi tesisi ile faaliyet göstermektedir. Finansal yapı itibarıyla halka açık bir şirket olup hisseleri Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

I.1.3. Afyon Çimento San. Tic. A.Ş. (AFYON ÇİMENTO)

- (24) AFYON ÇİMENTO 1954 tarihinde kurulmuştur. AFYON ÇİMENTO'nun Italcementi Group kontrolünde olan %51 oranındaki hissesini 2012 yılında Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.(ÇİMSA) satın almıştır¹. AFYON ÇİMENTO 2015 yılında Afyon şehir merkezi dışında eski fabrikaya nazaran yaklaşık dört kat daha büyük kapasitede yeni fabrika yatırımlarına başlamış, Şubat 2017'de yeni fabrika üretime geçmiş ve nihayetinde şehir merkezinde kalan eski fabrikanın faaliyetine son verilmiştir. Yeni fabrikanın yıllık klinker üretim kapasitesi 1.600.000 ton, çimento üretim kapasitesi ise 2.100.000 tondur. ÇİMSA'nın ayrıca Adana, Mersin, Kayseri, Osmaniye, Kahramanmaraş, Nevşehir, Aksaray, Karaman, Konya, Bursa, Bilecik, Eskişehir, Kütahya, Denizli, Afyon ve Sakarya illerinde toplam 27 hazır beton tesisi bulunmaktadır. AFYON ÇİMENTO hisseleri Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

I.1.4. Konya Çimento San. A.Ş. (KONYA ÇİMENTO)

- (25) KONYA ÇİMENTO, hisselerinin %81,88'ine sahip Fransa'da yerleşik VICAT SA Grubu tarafından kontrol edilmektedir. Konya'da üretim faaliyetlerini gerçekleştiren teşebbüsün satışları İç Anadolu ve Akdeniz Bölgelerine gerçekleşmektedir. Teşebbüs yıllık 1.500.000 ton klinker ve 2.160.000 ton çimento üretim kapasitesine sahiptir. Hazır beton faaliyetleri 2015 yılında kurulan –ekonomik bütünlük içindeki- Konya Hazır Beton San. ve Tic. A.Ş. (KONYA BETON) tarafından sürdürülmektedir. Teşebbüsün 2018 yılı itibarıyla faal olan 19 hazır beton tesisi bulunmaktadır. Bunlardan 17 adedi Antalya, Burdur, Afyon, Isparta, Konya illerinden oluşan ilgili coğrafi pazardadır. KONYA ÇİMENTO hisseleri Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (26) Çimento, beyaz çimento ve gri çimento olmak üzere başlıca iki ürün grubu altında değerlendirilmektedir. Gri çimento, altyapı ve inşaat endüstrilerinin en büyük girdilerinden biridir. Beyaz çimento ise daha çok yapııştırıcı ve derz dolgu malzemeleri, mimari ve dekoratif betonlar, prefabrik dış cephe panelleri, *prekast* elemanları üretiminde kullanılmaktadır. Bu bakımdan beyaz çimentonun kullanım alanı ve miktarı gri çimentoya oranla çok azdır.
- (27) Beyaz ve gri çimentonun (özellikle bunların girdisi konumundaki klinkerin) üretim süreçleri birbirinden ayrı yürütülmekte olup bunların arz ve talep bakımından ikame olması söz konusu değildir. Beyaz çimento dışında kalan tüm çimento türleri gri çimento olarak kabul edilmektedir. Gerek üretim miktarları gerekse kullanım alanları açısından farklılık arz etmeleri sebebiyle beyaz çimento ve gri çimento genellikle ayrı ürün pazarları olarak ele alınmaktadır.

¹ Kurulun 12.4.2012 tarih ve 12-20/503-142 sayılı kararı.

- (28) Beyaz ve gri çimento ayrımının yanı sıra çimento ürünleri içerdikleri katkı maddelerine göre de sınıflandırılmaktadır. Türkiye pazarında çimento türleri genel olarak Türk Standartları Enstitüsünün çimentoya ilişkin standardı olan TS EN 197-1: 2011 kapsamında içerdiği katkı maddelerine göre sınıflandırılmaktadır.
- (29) Çimento türleri ile ilgili olarak pazarlama yöntemi bakımından “torbalı” ve “dökme çimento” ayrımı da yapılmaktadır. Hazır beton üretiminde temel olarak dökme çimento kullanılmaktadır. Dökme çimento, hazır beton tesislerinin yanı sıra diğer endüstriyel üreticiler ve silosu olan büyük inşaat şirketleri tarafından kullanılmakta iken; torbalı çimento, “elle beton dökümü” gibi daha düşük yoğunluklu tüketim gerektiren işlerde kullanılmak üzere talep edilmektedir.
- (30) Dosya kapsamında şikâyetin gri çimento pazarına ilişkin olması ve Kurulun önceki kararları² da göz önünde bulundurularak ilgili ürün pazarı “gri çimento pazarı” olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (31) Nakliye maliyetleri ve bu maliyetlerin ürünün değerine oranı çimentonun ekonomik olarak pazarlanabileceği coğrafyanın belirlenmesinde önemli kısıtlardandır. Bu durumda, çimento fabrikaları kuruldukları pazar ve çevresinde yüksek pazar gücüne sahipken bu pazarlardan uzaklaştıkça pazar gücünü kaybetmektedirler. Çimentonun bu niteliği, çimentonun ekonomik olarak satılabildiği bölgeyi sınırlandırmaktadır. Bu bölgenin dışına çimento satılması, nakliye masraflarını artırmakta, bu da kârlılığı ortadan kaldırmaktadır.
- (32) İlgili coğrafi pazar tanımlamasında fiyat serilerinin ve taşıma (nakliye) verilerinin kullanıldığı çeşitli yöntemler bulunmaktadır. Çimento sektörünü konu alan önceki tarihli önaraştırma, soruşturma ve sair incelemelerde ilgili coğrafi pazar, genellikle fabrikanın bulunduğu yerden 250–300 km ile çevrelenen bölge dikkate alınarak bölgesel seviyede belirlenmiştir. Bunun dışında *Elzinga-Hogarty* (E-H) testi, Kurulun geliştirdiği %10 kriteri gibi yöntemlerden de faydalanılmaktadır.
- (33) İlgili coğrafi pazarın tanımlanmasında kullanılan E-H testi incelenen bölgeler arasındaki ürün giriş çıkışını dikkate almaktadır. Testin genel mantığı şu şekilde özetlenebilir: Eğer belli bir coğrafi pazara dışarıdan girişler (ithalat) ve o bölgeden dışarıya çıkışlar (ihracat) azsa, o bölgede ilgili ürünün fiyatı diğer bölgelerden bağımsız olarak belirlenebilecektir. Bu ise, bölgenin coğrafi pazar olabileceğini göstermektedir. E-H testi başta Amerika Birleşik Devletleri (ABD) olmak üzere birçok ülkede rekabet otoriteleri tarafından kullanılmakla birlikte, testin uygulanmasına yönelik çeşitli eleştiriler mevcuttur. Teste getirilen başlıca eleştirileri; “*statik bir analiz olması nedeniyle potansiyel rekabeti dikkate almadığı, ilgili pazarı olduğundan daha geniş/dar tanımladığı, testte yer verilen eşik değerlerin saptanmasının ekonomik dayanaktan yoksun olduğu*” şeklinde özetlemek mümkündür³.
- (34) E-H testi için getirilen eleştiriler göz önünde bulundurularak Rekabet Kurulunca geliştirilen “%10 kriteri yöntemi”, ilgili coğrafi pazarın belirlenmesinde tesis odaklı bir yaklaşım kullanılarak tarafların sahip olduğu her bir tesis için farklı bir ilgili coğrafi pazar

² 05.09.2013 tarih ve 13-50/719-305 sayılı, 24.01.2013 tarih ve 13-07/65-34 sayılı, 06.04.2012 tarih ve 12-17/499-140 sayılı, 31.03.2013 tarih ve 11-20/378-117 sayılı Kurul kararları.

³ Lundmark R ve Warell L (2005); “Simulation of Efficiency and Competitive Effects of Horizontal Mergers in the Iron Ore Industry”; Sweden; s.13;
http://www.konkurrensverket.se/upload/Filer/Forskare-studenter/projekt/2001/proj122-2001_4.pdf

tanımlanmasına dayanmaktadır⁴. %10 kriteri yönteminde, bir çimento tesisi tarafından yapılan satışlar il bazında ayrıştırılarak çimento tesisi tarafından bir ile yapılan satışların o ilin toplam çimento tüketiminin en az %10'unu oluşturması durumunda, satış yapılan il ilgili coğrafi pazara dâhil edilmektedir. Buradaki temel ölçüt, o tesisin o bölge (il) için ne kadar önemli olduğunun bir başka deyişle, tesisin o bölgede (ilde) rekabetçi bir baskı oluşturabilme yeteneğine sahip olup olmadığının tespitidir.

- (35) Dosya kapsamında ilgili coğrafi pazar tespit edilirken; Kurul tarafından geliştirilen %10 kriteri yöntemi, satışların yapıldığı bölgenin fabrikanın bulunduğu yerden uzaklığı, satış yapılan yerlerin teşebbüsün toplam satışları içerisindeki oranı ve teşebbüslerin satışlarının örtüştüğü bölgeler dikkate alınacaktır. Bu çerçevede teşebbüslerin 2016 ve 2017 yıllarında satış yaptığı illerin teşebbüsün toplam satışları içerisindeki oranları ile o ildeki tüketimi karşılama oranlarına Tablo 1, 2,3 ve 4'te⁵ yer verilmektedir.

Tablo 1: AFYON ÇİMENTO'nun Satış Yaptığı İllerdeki Tüketimi Karşılama Oranı (%) ve Toplam Satışları İçerisindeki Oranı (%)

İller	2016		2017	
	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçerisindeki Oranı	Tüketim Karşılama Oranı	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçerisindeki Oranı	Tüketim Karşılama Oranı
Afyon	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kütahya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Uşak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Konya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eskişehir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Isparta	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Denizli	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Manisa	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Aydın	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ankara	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Antalya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bilecik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Sakarya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İstanbul	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bursa	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Burdur	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 2: AS ÇİMENTO'nun Satış Yaptığı İllerdeki Tüketimi Karşılama Oranı (%) ve Toplam Satışları İçerisindeki Oranı (%)

İller	2016		2017	
	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçerisindeki Oranı	Tüketim Karşılama Oranı	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçerisindeki Oranı	Tüketim Karşılama Oranı
Burdur	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Antalya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Afyon	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Muğla	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Uşak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Isparta	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kütahya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Denizli	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

⁴ Söz konusu yöntem daha önce Kurulun 24.04.2007 tarih ve 07-34/352-132 sayılı ve 26.08.2009 tarih ve 09-39/926-227 sayılı kararlarında kullanılmıştır.

⁵ İlin teşebbüsün toplam satışları içerisindeki oranı, teşebbüsler tarafından gönderilen satış verileri kullanılarak tüm türler dikkate alınarak, tüketimi karşılama oranı ise TÇMB verilerinde o ile yapılan toplam satış miktarı verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

İller	2016		2017	
	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçerisindeki Oranı	Tüketim Karşılama Oranı	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçerisindeki Oranı	Tüketim Karşılama Oranı
Eskişehir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nevşehir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Aydın	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Konya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mersin	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Manisa	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İzmir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ankara	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Batman	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Adıyaman	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İstanbul	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Adana	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Niğde	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tekirdağ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 3: GÖLTAŞ ÇİMENTO'nun Satış Yaptığı İllerdeki Tüketimi Karşılama Oranı (%) ve Toplam Satışları İçerisindeki Oranı (%)

İller	2016		2017	
	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçerisindeki Oranı	Tüketim Karşılama Oranı	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçerisindeki Oranı	Tüketim Karşılama Oranı
Isparta	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Antalya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Burdur	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Uşak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Muğla	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kütahya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Afyon	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Denizli	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Konya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Aydın	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ankara	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Manisa	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eskişehir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İzmir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Aksaray	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Balıkesir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Karaman	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 4: KONYA ÇİMENTO'nun Satış Yaptığı İllerdeki Tüketimi Karşılama Oranı (%) ve Toplam Satışları İçerisindeki Oranı (%)

İller	2016		2017	
	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçerisindeki Oranı	Tüketim Karşılama Oranı	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçerisindeki Oranı	Tüketim Karşılama Oranı
Konya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Karaman	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Aksaray	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Afyon	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mersin	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kayseri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Isparta	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Niğde	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

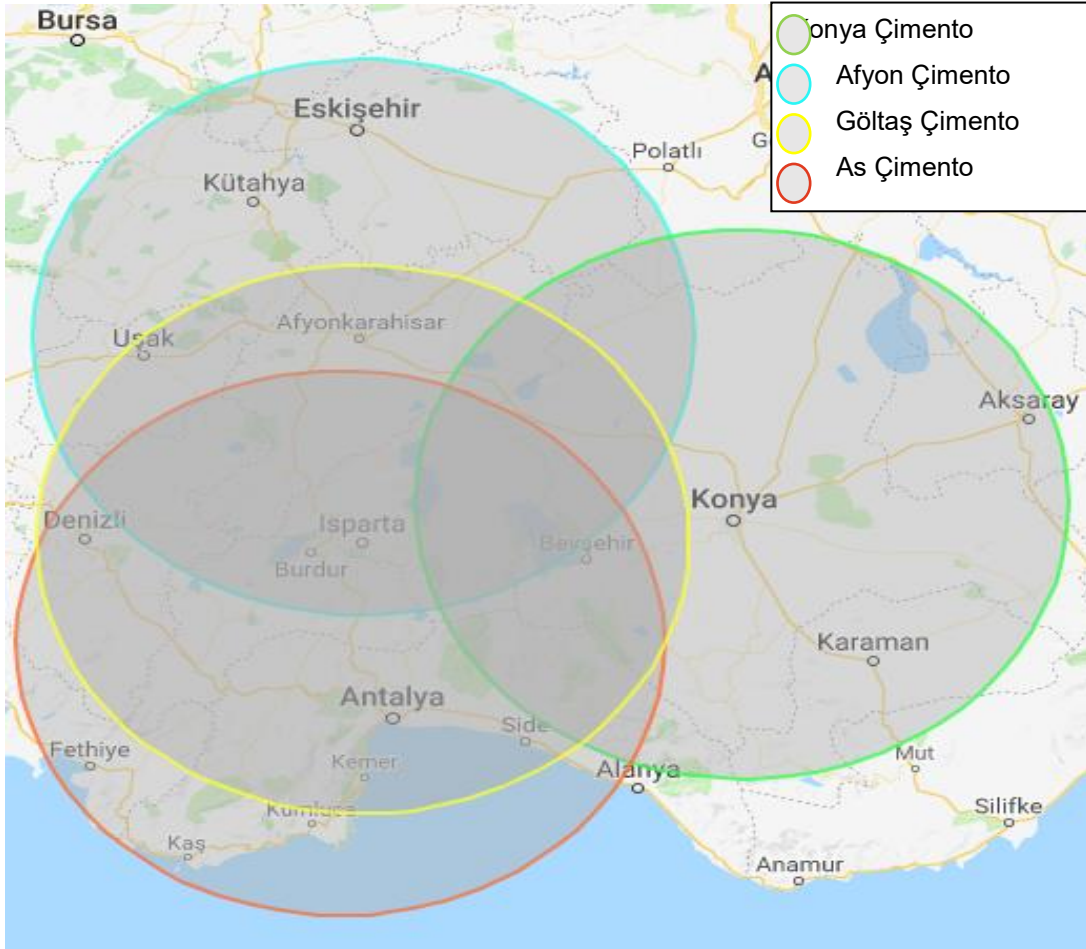
Kahramanmaraş	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Gaziantep	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ankara	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Antalya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kırşehir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nevşehir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

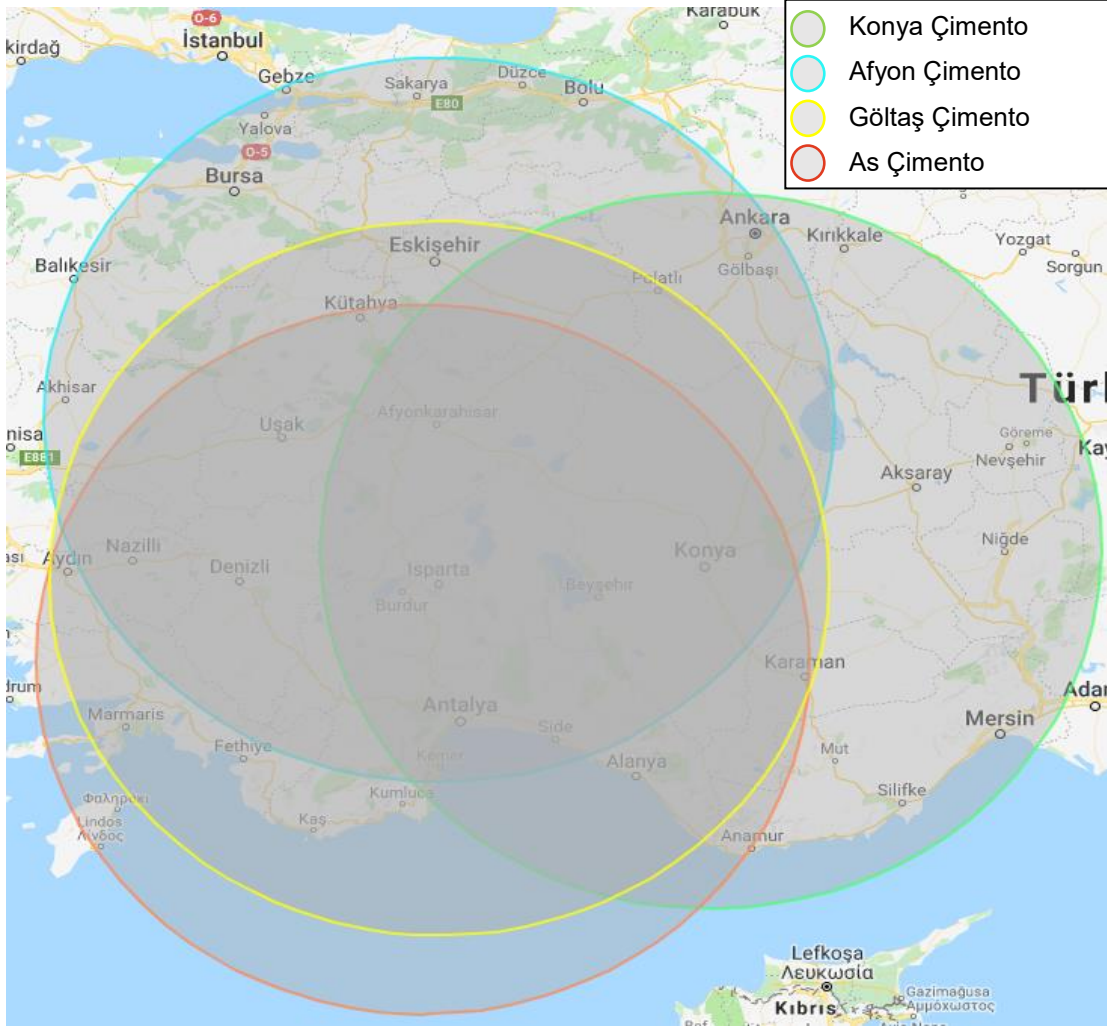
- (36) Tablo 1, 2, 3, 4, incelendiğinde 2016 yılı bakımından teşebbüslerin tüketimi karşılama oranları %10'un üzerinde olan iller *Afyon, Burdur, Antalya, Muğla, Uşak, Isparta, Kütahya, Konya, Karaman, Aksaray*'dir. 2017 yılı bakımından ise *Afyon, Kütahya, Uşak, Konya, Eskişehir, Burdur, Antalya, Muğla, Isparta, Denizli, Karaman, Aksaray*'dir.
- (37) Yukarıda da yer verildiği üzere ürünün niteliği ekonomik olarak satılabileceği bölgeyi sınırlandırmakta ve belirli bir mesafeden ileriye taşınması ticari olarak kârlı olmamaktadır. Kurul kararlarında genel olarak tesisten itibaren 250-300 km'lik bölgeyi kapsayan alan coğrafi pazar olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, Avrupa Komisyonu (Komisyon) uygulamalarında yer şekilleri ve nakliye gibi unsurlara bağlı olarak değişmekle birlikte tesisten itibaren 150 veya 250 km yarıçapındaki bölgede çimentonun ekonomik olarak pazarlanabileceği ifade edilmektedir⁶. Bu çerçevede coğrafi pazar tespitine yardımcı olması bakımından teşebbüslerin buldukları illerdeki tesisler baz alınarak çizilen 150 km yarıçaplı daireler ve 250 km yarıçaplı dairelere aşağıdaki haritalarda yer verilmektedir.

⁶Case M.7550-Crh/Holcim Lafarge Divestment Business 24.04.2015, Case M.7878–HeidelbergCement/Schwenk/Cemex Hungary/Cemex Croatia 05.04.2017.

Harita 1: Tesisten İtibaren 150 km Yarıçapı İle Hesaplanan Bölge

Harita 2: Tesisten İtibaren 250 Km Yarıçapı İle Hesaplanan Bölge

- (38) Teşebbüslerin tesislerinden itibaren 150 km yarıçap olarak çizilen daireler incelendiğinde, teşebbüs bazında farklılaşmakla birlikte *Konya, Isparta, Antalya, Burdur, Afyon, Uşak, Denizli, Kütahya Eskişehir, Muğla, Aksaray ve Karaman* teşebbüslerin coğrafi olarak satış yapabileceği illeri oluşturmaktadır. Bununla birlikte 250 km yarıçaplı daireler göz önünde bulundurulduğunda, *Konya, Isparta, Antalya, Burdur, Afyon, Uşak, Denizli, Kütahya, Eskişehir, Muğla, Aksaray, Karaman, Mersin, Sakarya, Bursa, Yalova, Bolu, Düzce, Ankara, Niğde, Nevşehir, Kırıkkale* teşebbüslerin satış yapabileceği illeri oluşturmaktadır.
- (39) Yukarıda ifade edildiği üzere harita üzerinden tesis bazlı olarak çizilen 150 km ve 250 km yarıçaplı daireler kuş uçuşu uzaklıkları göstermekte olduğundan ve ürünün taşınacağı bölgenin yeryüzü şekilleri, ulaşım şartları çimentonun ilgili bölgeye satışını kısıtlayabileceğinden, teşebbüslerin 2014-2017 yıllarında çimento satışı yaptığı bölgelerin, mesafe bakımından toplam satışları içerisindeki dağılımına ayrıca aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 5: Teşebbüslerin 150 Km Yarıçapındaki Bölgeye (150 km. dâhil) Yaptıkları Dökme Çimento Satışlarının Toplam Satışlara Oranı (%)

	AFYON ÇİMENTO	AS ÇİMENTO	GÖLTAŞ ÇİMENTO	KONYA ÇİMENTO
2014	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2015	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2016	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2017	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 6:Teşebbüslerin 250 Km Yarıçapındaki Bölgeye (250 km. dâhil) Yaptıkları Dökme Çimento Satışlarının Toplam Satışlara Oranı (%)

	AFYON ÇİMENTO	AS ÇİMENTO	GÖLTAŞ ÇİMENTO	KONYA ÇİMENTO
2014	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2015	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2016	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2017	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (40) Tablo 5 ve Tablo 6 incelendiğinde, KONYA ÇİMENTO'nun satışlarının ortalama yaklaşık %(.....)'lık kısmının 150 km ve altındaki mesafelere, ortalama %(.....)'lik kısmının ise 250 km yarıçapındaki bölge içine gerçekleştirildiği görülmektedir. GÖLTAŞ ÇİMENTO'nun satışlarının ortalama yaklaşık %(.....)'lük kısmının 150 km ve altındaki mesafelere, %(.....)'lük kısmının ise 250 km ve altındaki bölgelere gerçekleştirildiği görülmektedir. AS ÇİMENTO'nun satışlarının ortalama %(.....)'i 150 km ve altındaki mesafelere, %(.....)'lük kısmının ise 250 km ve altındaki bölgelere gerçekleştirildiği görülmektedir. AFYON ÇİMENTO'nun satışlarının %(.....)'lik kısmı 150 km ve altındaki mesafelere, %(.....)'luk kısmının ise 250 km ve altındaki bölgelere gerçekleştirildiği görülmektedir.
- (41) Yukarıda yer verilen bilgiler doğrultusunda %10 kriteri baz alındığında ilgili coğrafi pazar Afyon, Kütahya, Uşak, Konya, Eskişehir, Burdur, Antalya, Muğla, Isparta, Denizli, Karaman, Aksaray olarak tespit edilebilir. Söz konusu illerden Aksaray, gerek Harita 1'de çizilen 150 km yarıçaplı dairelerin gerekse Harita 2'de çizilen 250 km yarıçaplı daireler bakımından sadece KONYA ÇİMENTO'nun satış yapabileceği bölgede yer almakta olup diğer teşebbüslerin Aksaray'a satışları bulunmamaktadır. Dolayısıyla Aksaray'ın ilgili pazar dışında bırakılabileceği değerlendirilmektedir.
- (42) Karaman, Harita 1'de çizilen 150 km yarıçaplı daireler bakımından sadece KONYA ÇİMENTO'nun satış yapabileceği bölgede olup Harita 2'de çizilen 250 km yarıçaplı daireler bakımından ise AFYON ÇİMENTO'nun satış yapabileceği bölge dışında kalmakta, GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO bakımından ise sınırdaki yer almaktadır. Ancak KONYA ÇİMENTO dışında diğer teşebbüslerin satışları bulunmamaktadır. Bu nedenle Karaman da ilgili pazar dışında bırakılmıştır.
- (43) Kütahya bakımından, bu ile en yakın tesis olan AFYON ÇİMENTO dışında AS ÇİMENTO'nun satışlarının yaklaşık %(.....), GÖLTAŞ'ın ise satışlarının yaklaşık %(.....) bu ile yapıldığı görülmektedir. Bununla birlikte Harita 1'de çizilen 150 km yarıçaplı daireler bakımından sadece AFYON ÇİMENTO'nun satış yapabileceği bölgede kalmaktadır. Harita 2'de çizilen 250 km yarıçaplı daireler bakımından ise KONYA ÇİMENTO haricinde üç teşebbüsün de satış yapabileceği bölge içinde kalmaktadır. Ancak Kütahya karayolu mesafesi olarak AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ ÇİMENTO'ya sırasıyla, (.....) km ve (.....) km uzaklıkta bulunmaktadır. Kütahya'nın AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ ÇİMENTO'nun satışları içerisindeki payının düşük olması, bu teşebbüslerin satışlarının %(.....)'lük kısmının 250 km ve altında kalan illere yapılmış olması ve teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ihtimalinin teşebbüslerin

satışları içerisindeki payı yüksek olan illerde daha fazla olması da göz önüne alınarak Kütahya da ilgili pazar dışında bırakılmıştır.

- (44) Eskişehir ise tüketimi karşılama oranları bakımından sadece AFYON ÇİMENTO için %10'un üzerindedir. Bunun yanı sıra diğer üç teşebbüsün Eskişehir'e yaptığı satışlar, toplam satışlarında yaklaşık %(.....) oranında pay almaktadır. Eskişehir 150 km yarıçap baz alınarak çizilen bölge bakımından sadece AFYON ÇİMENTO'nun bölgesinde kalmakta, 250 km yarıçap bakımından ise AFYON ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın bölgesinde olmakla birlikte belirtildiği üzere GÖLTAŞ'ın bu ile satışı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Eskişehir de coğrafi pazarın dışında bırakılmıştır.
- (45) Mevcut dosya kapsamında iddia konusu eylemler, yukarıda yer verilen değerlendirmeler ve yapılan analizlerde teşebbüslerin çıkar ilişkilerinin kısmen ve/veya tamamen kesiştiği alanlar da göz önünde bulundurularak ilgili coğrafi pazar, *Afyon, Konya, Antalya, Burdur, Isparta, Denizli, Uşak ve Muğla* olarak belirlenmiştir.

I.5. Yapılan Tespitler

I.5.1. Sektör Temsilcileri ve Hazır Beton Üreticileriyle Yapılan Görüşmeler

I.5.1.1. Başvuru Sahibi İle Yapılan Görüşme

- (46) 28.03.2018 tarihinde gizlilik talepli başvuru sahibi ile gerçekleştirilen görüşmede özetle;
- 2017 yılının Kasım ayında Isparta'da faaliyet gösteren tüm hazır beton üreticilerinin GÖLTAŞ (.....) tarafından çağrılarak GÖLTAŞ entegre tesisinde toplanıldığı, söz konusu toplantıda Isparta'da faaliyet gösteren beş hazır beton firmasına halihazırda bekleyen beş yapım işinin dağıtıldığı, iş dağılımının uygulanmasında sıra sahibi teşebbüsün müşteriye olağan fiyat teklifi verdiği, diğer teşebbüslerin müşteriye olağan fiyatın üzerinde teklif vermek suretiyle öngörülen paylaşımaya riayet ettiği, söz konusu dağılıma uymayan hazır beton firmalarının cezai yaptırım olarak hazır betonu ilgili müşteriye iş dağılımında tedarik edeceği belirlenen hazır beton firmasından alarak tedarik edeceği, nakliye ve pompa bedelinin anlaşmayı ihlal eden teşebbüse yükleneceği ve de bahse konu anlaşmayı ihlal eden teşebbüse ayrıca yüksek fiyattan çimento satılacağı veya hiç çimento satılmayacağı belirtilen,
 - (.....)

belirtilmiştir. 31.07.2018 tarihinde başvuru sahibi ile gerçekleştirilen ikinci görüşmede başvuru sahibi özetle;

- AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın aralarında tekrar anlaşmalarını ifade ederek, çimento fiyatlarının 1 Ağustos 2018 tarihi itibarıyla 225 TL, yakın zamanda da 245 TL olacağını bildirildiği,
- AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın çimento fiyatlarını yükseltip hazır beton fiyatlarını düşürmekte olduğu, bu sebeple hazır betondaki kâr marjının %1 seviyelerine kadar düştüğü, hazır beton üreticileri üzerinde baskı kurarak kendi istedikleri fiyatlardan hazır beton sattırdıkları, kendilerinin dikte ettiği müşteri paylaşım ve satış fiyatlarına uymayan beton tesislerine zarar ettirmek amacıyla –kendi atıl hazır beton tesislerini çalıştırmak suretiyle- müşteriye düşük fiyat teklif ettikleri,
- (.....)" şeklinde ifadeler kullandığı,
- AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın bayilerinin fabrikalardan daha düşük fiyata çimento tedarik ettikleri ancak bayilerin de AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın söylediklerinin dışında hareket etmediği,

- (.....) ve
- (.....) tesisi için çimentoyu (.....)'dan aldığı, (.....)'nun aralarındaki anlaşmadan dolayı Isparta tarafına satış yapmadığı, benzer şekilde (.....)'nun Gelendost, Yalvaç, Şarkikaraağaç'a satış yaparken Isparta Merkez'e ürün satışı gerçekleştirmediği

yönünde beyanlarda bulunmuştur.

I.5.1.2. (.....) ile Yapılan Görüşme

(47) 28.03.2018 tarihinde (.....) yetkilisi (.....) ile kendi ofislerinde gerçekleştirilen görüşmede özetle;

- Son 3-4 ay içinde çimento fiyatlarının aşırı artış gösterdiği, ilk zammın 11 Ocak 2018 tarihinde, ikinci zammın 1 Şubat 2018 tarihinde yapıldığı, CEM I 42,5 türünde GÖLTAŞ'tan Mart ayında (.....) TL + KDV ve nakliye ile çimento alırken 1 Nisan'dan itibaren çimento fiyatının (.....) TL + KDV ve nakliye olacağının söylendiği,
- Ayrıca Antalya Limanı'nda çimento üreticilerinin nakliye bedeli, kira bedelleri vs. dâhil olmak üzere yaklaşık (.....) ABD Doları'na çimento ihracatı gerçekleştirdiği, ancak buna rağmen iç piyasaya (.....) TL + KDV ve nakliye gibi fahiş fiyatla satış gerçekleştirdikleri ve ihracat fiyatları ile yurtiçi satış fiyatları arasında çok aşırı bir fark bulunduğu

ifade edilmiştir. 31.07.2018 tarihinde (.....) yetkilisi (.....) gerçekleştirilen görüşmede özetle;

- Çimento maliyetlerinin yükselmesinin kendilerinin de bilgisi dâhilinde olduğu, ancak yansıtılan zamların ticari gerçekliklerle uyuşmadığı, bu zamların piyasanın durgun olmasına ve inşaatlarda yavaşlamaya neden olduğu,
- AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın uzak coğrafyalarda rekabetçi davranırken kendi yakın bölgelerinde fiyatları farklı tuttuğunu gözlemledikleri,
- (.....) ile (.....)'ın önceki yıllarda (.....)'dan dolayı yakın olduklarının bilindiği, bu sebeple birbirlerine zıt bir şey yapmayacakları yönünde şahsi kanaati olduğu,
- Çimentoyu yoğunlukla (.....)'dan aldıkları, zaman zaman (.....) da ürün aldıkları, (.....)'yu müşterisi olarak fiyat politikası nedeniyle eleştirseler bile (.....)'nun piyasayı dengede tuttuğu, elindeki yüksek kapasite nedeniyle Türkiye'nin her yerine ürün satabildiği,
- Çimento üreticilerinin araçları yoldan çevirip engelleme yapma gibi bir durum olmadığı,
- 1 Ağustos 2018'den itibaren uygulanacak zammın önce AS ÇİMENTO, daha sonra da GÖLTAŞ tarafından bildirildiği,
- Son iki yılda Isparta'da hazır beton işini bırakan üretici olmadığı, ancak Antalya bölgesinde hem çimentoyu hem agregayı dışarıdan alan hazır beton üreticilerinin zor durumda olabileceği, Isparta'da hazır betoncuların kendi agrega ocaklarının bulunduğu, Antalya'da böyle bir durum olmayabileceği, ayrıca Antalya'da ulaşım maliyetlerinin de fazla olduğu ve
- KONYA ÇİMENTO'nun Antalya'nın doğusuna satış yapmıyor olmasının o bölgenin AS ÇİMENTO'ya da uzak olması nedeniyle ticari gerçekliklerle uyuşmadığı

belirtilmiştir.

I.5.1.3. (.....) İle Yapılan Görüşme

- (48) 28.03.2018 tarihinde (.....) yetkilisi (.....) ile kendi tesislerinde gerçekleştirilen görüşmede özetle;
- Çimento fiyatlarında bölgesel, ulusal düzeyde afaki bir artış yaşandığı, çimento üreticilerine artış sebepleri sorulduğunda makine arızası, kömür ve elektrik fiyatlarındaki artışlar, nakliye giderleri gibi sebepler öne sürüldüğü,
 - Çimentodaki artış oranını, ürettikleri hazır betona tam olarak yansıtamadıkları ve
 - İhlal iddialarını aydınlatmak adına incelenen çimento üreticilerinin maliyet kalemleri incelenip karşılaştırma yapılabileceği ve teşebbüslerin ihracat verilerine bakılabileceği

ifade edilmiştir.

I.5.1.4. (.....) İle Yapılan Görüşme

- (49) 26.06.2018 tarihinde Afyonkarahisar ilinde bulunan (.....) yetkilisi (.....) ile kendi ofislerinde gerçekleştirilen görüşmede özetle;
- Beton üretiminde kullanılan çimentoyu (.....) ve/veya (.....)'dan aldıkları,
 - (.....) ihracata yöneldiğinde ise taleplerini (.....)'dan tedarik ettikleri,
 - Çimento fiyatlarının son yapılan zamlarla (.....) TL'den (.....) TL'ye çıktığı, halihazırda çimentoyu (.....)'dan her şey dâhil (.....) TL + KDV'ye alırken (.....)'dan her şey dâhil (.....) TL + KDV'ye alabildikleri,
 - Çimento fiyatlarındaki artışların dövizdeki yükselişten dolayı maliyet kaynaklı olduğu, herhangi bir şekilde üreticilerin aralarında yaptıkları bir anlaşmadan kaynaklı olmadığı, çimento tedariki konusunda herhangi bir sorun yaşamadıkları ve
 - Çimento fiyatlarındaki yükselişin kendilerinin satış miktarlarını da etkilediği, geçen yılın aynı ayına göre yaklaşık (.....) m³ üretim düşüşü yaşadıkları

belirtilmiştir.

I.5.1.5. (.....) İle Yapılan Görüşme

- (50) 26.06.2018 tarihinde (.....) ile kendi ofislerinde gerçekleştirilen görüşmede özetle;
- Çimento tedariki konusunda sıkıntı yaşamadıkları, tüm üreticilerden fiyat teklifi aldıkları, önceleri AFYON ÇİMENTO dışındaki üreticilerden de uygun fiyata ürün alabiliyorken, şimdilerde bant fiyatlarının üzerine nakliye bedellerinin eklenmesiyle çimento alış fiyatının hemen hemen tüm üreticiler için aynı seviyeye geldiği,
 - Fiyatların sene başında 170 TL seviyelerinde iken 235 TL'ye yükseldiği,
 - (.....)'nın atıl durumda olan ya da çok az üretim yapan bir hazır beton tesisi olduğu,
 - Hali hazırda (.....) ve (.....) hariç Afyon'daki tüm betoncuların AFYON ÇİMENTO'dan çimento tedarik ettiği

belirtilmiştir.

I.5.1.6. (.....) İle Yapılan Görüşme

(51) 26.06.2018 tarihinde (.....)'da gerçekleştirilen görüşmede (.....) ve aynı zamanda (.....) yetkilisi (.....) yetkilisi (.....) ve (.....) yetkilisi (.....) özetle;

- 2017 Şubat'ta açtığı yeni fabrikayla birlikte üretim kapasitesini yaklaşık dört katına çıkararak AFYON ÇİMENTO'nun rakip çimento satıcılarının bölgeye girmemesi için piyasaya baskı yapmaya başladığı,
- Özellikle 2017'nin son aylarından itibaren fiyatların olağanüstü artış gösterdiği ve Afyon ilinde diğer illerden daha yüksek fiyat uygulandığı,
- AFYON ÇİMENTO'nun diğer üreticilerin Afyon'a satış yapması durumunda, o üreticilerin üretim yaptıkları ilde fiyatları düşürerek Afyon'a satış yapmasını engellemeye çalıştığı,
- 2017 yılının 6 ve 12'inci ayları arasında yapılan satışlar incelendiğinde AFYON ÇİMENTO'nun Isparta ve Burdur'da düşük fiyattan satış yaptığı ve bu baskılar sonucunda AS ÇİMENTO'nun Afyon iline çimento satışı yapmayı bıraktığı,
- AS ÇİMENTO'nun Afyon iline yaptığı satışların "göstermelik" satışlar olduğunu düşündükleri, AS ÇİMENTO'nun Afyon'a satış yapıyormuş gibi gözükme için Kahvecioğlu'na hızlı tren projesi kapsamında yüksek miktarlarda çimento satmasına müsaade edildiği,
- GÖLTAŞ'ın da Afyon ilinde göstermelik satışlar yaptığı, AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın bu bölgedeki projelere teklif dahi vermediği,
- Yüksek tonajlı ürün ihtiyacı olan projeler için görüşülen firma yetkililerinin AFYON ÇİMENTO'nun baskısından dolayı teklif vermekten kaçındıkları, bu sebeple projelerin rekabet ortamı oluşmadan AFYON ÇİMENTO'ya verilmek zorunda kaldığı,
- (.....) ayrıca, (.....) ve
- Söz konusu teşebbüsler arasında AFYON ÇİMENTO öncülüğünde bir bölge paylaşımı yapıldığının düşünüldüğü

yönünde beyanlarda bulunmuşlardır.

I.5.1.7. (.....) İle Yapılan Görüşme

(52) 03.07.2018 tarihinde (.....) yetkilisi (.....) ile gerçekleştirilen görüşmede;

- Önceleri çimento teminini (.....)'tan yaparken halihazırda daha kaliteli ürün sattığı için (.....)'dan ürün aldıkları, (.....),
- Halihazırda beton fiyatının nakliye dâhil 150-160 TL + KDV şeklinde olduğu,
- Bugüne dek Alanya bölgesinde faaliyet gösteren (.....) ve (.....)'un, Antalya'da ise (.....) firmalarının ticari faaliyetlerine son verdiği, (.....)'nun ise finansal sorunlardan dolayı batmak üzere olduğu,
- Antalya ilinin Manavgat ilçesinde (.....) ve (.....)'a ait atıl hazır beton tesislerinin bulunduğu ve
- Çimento ve hazır beton piyasalarında herhangi bir rekabet ihlali olduğunu düşünmediği

ifade edilmiştir.

I.5.1.8. (.....) ile Yapılan Görüşme

(53) 03.07.2018 tarihinde (.....) ve bölgede faaliyet gösteren sekiz müteahhit firma temsilcisi ile (.....) binasında gerçekleştirilen görüşmede özetle;

- Hazır beton fiyatlarında özellikle son üç yıldır afaki bir artış yaşandığı, dolayısıyla yaklaşık üç yıldır fiyat rekabeti olmadığı,
- 1 Haziran 2018 Cuma günü tüm hazır betoncuların aynı anda fiyatları yükselttiği,
- Hazır beton firmalarının herhangi birinden fiyat aldıktan sonra diğer beton firmalarının bu durumdan haberdar olarak fiyat vermekten kaçındıkları, bu suretle müşteri paylaşımı yaptıkları, hazır beton firmalarının *Whatsapp* programı üzerinden haberleştikleri,
- Halihazırda bölgede beş hazır beton firması bulunduğu, buna ek olarak (.....)'ya ait atıl tutulan bir tesis olduğu, bu tesisin 2009 yılında kısa bir süre çalışarak bölgede bulunan diğer hazır betonculara gözdağı verdiği,
- Bölgede faaliyet gösteren (.....)'nın önceleri çimentoyu GÖLTAŞ'tan almakta iken GÖLTAŞ'ın bölgeye çimento tedarikini kesmesi üzerine iki tesisini altı ay arayla kapatmak zorunda kaldığı,
- AS ÇİMENTO'nun Antalya'ya (.....) TL'ye satış yaparken Ankara'ya (.....) TL'ye satış yaptığı ve
- Alanya'da da Manavgat'takine benzer bir durum olduğu

belirtilmiştir.

I.5.1.9. (.....) ile Yapılan Görüşme

(54) 04.07.2018 tarihinde (.....) teşebbüs yetkilisi (.....) ile kendi ofislerinde gerçekleştirilen görüşmede;

- Çimento tedarikinde genellikle AS ÇİMENTO ile çalıştıkları, bunun en önemli nedeninin AS ÇİMENTO'nun teminat, peşin ödeme gibi konularda kolaylık sağlaması olduğu,
- Alanya'daki tesislerinde (.....)'nın kiracısı oldukları,
- Alanya'da hazır beton satışı noktasında AS ÇİMENTO ile ciddi bir rekabet içerisinde oldukları, kendilerinin (.....) TL/ton'a mal ettikleri hazır betonu AS ÇİMENTO'nun maliyetlerinin dahi altında satabildiği,
- Halihazırda çimentoyu AS ÇİMENTO'dan (.....) TL + KDV'den tedarik edip hazır betonu (.....) TL+KDV'den sattıkları,
- Hazır beton fiyatlarının yüksekliği hususunda şikâyetler aldıkları ancak enerji, yakıt gibi maliyet kalemlerindeki yükseliş nedeniyle fiyatların bu şekilde yükseldiği ve
- Bölgede çok sayıda çimento tedarikçisi olmaması nedeniyle fiyatların yüksek olabileceği, Ankara ve Konya illerinde çok sayıda üretici olduğundan rekabet ortamı olduğu bu nedenle fiyatların Alanya bölgesinden daha düşük olabileceğini düşündüğü

ifade edilmiştir.

I.5.1.10. (.....) İle Yapılan Görüşme

(55) 04.07.2018 tarihinde (.....) teşebbüs yetkilisi (.....) ve (.....) ile teşebbüs binasında gerçekleştirilen görüşmede (.....) ve (.....) özetle;

- 30 yılı aşkın süredir faaliyet göstermekte iken son yıllarda (.....) tesisinden (.....) tesise kadar küçüldükleri, üretim kapasitelerinin de aynı oranda küçüldüğü,
- Çimento'yu (.....)'in bayisi olan (.....)'den tedarik ettikleri, 2016 yılına kadar KONYA ÇİMENTO'dan da tedarik edebiliyorken artık KONYA ÇİMENTO'nun Antalya iline çimento satmadığı, KONYA ÇİMENTO'nun Antalya'da faaliyet gösteren hazır beton santralinin dahi çimentoyu (.....)'den tedarik ettiği, (.....)'nun (.....)'den çimento tedarik edememekle beraber, tesislerine 1 km uzaklıktaki (.....)'den de yüksek fiyat uyguladıkları için- çimento alımı yapamadıkları,
- Antalya'da AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın hazır beton tesisleri olduğu, GÖLTAŞ'ın 2018 yılında büyük montanlı işler almak suretiyle Antalya hazır beton pazarında daha aktif hale geldiği,
- AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın hazır beton pazarını Antalya ilinde fiilen sırasıyla %(.....) ile %(.....) şeklinde kontrol ettikleri, bunu proje bazlı müşteri paylaşımı yoluyla yaptıkları, örneğin GÖLTAŞ'ın (.....) gibi projeleri alırken AS ÇİMENTO'nun da başlamak üzere olan (.....) ve (.....) firmalarına ait projeleri alacağını tahmin ettikleri,
- GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO'nun Antalya pazarında hazır beton sektöründe daha aktif olmak için hazır beton firmalarına yüksek fiyatlardan çimento satışı yapıldığı,
- (.....) TL + KDV fiyat verirken AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın (.....) TL + KDV üzerinden fiyat verip (.....)'nin faaliyetlerini zorlaştırdığı, tesisler kapatıldıktan hemen sonra hazır beton fiyatlarının AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ tarafından hemen yükseltildiği, bu durumu (.....) ve (.....) tesislerinde yaşadıkları,
- (.....)'nin kayyum kontrolünde bir firma olması sebebiyle zaman zaman çek ihtiyaçları hâsıl olduğu, çek toplayabilmek için ise fiyat düşürdüğü ve
- (.....)

yönünde beyanlarda bulunmuştur.

I.5.1.11. (.....) İle Yapılan Görüşme

(56) 26.07.2018 tarihinde (.....) teşebbüs yetkilisi (.....) ile gerçekleştirilen görüşmede özetle;

- Halihazırda çimentoyu (.....)'den aldıkları ancak kârlılığı düşünerek bölgesel olarak (.....) gibi firmalardan da çimento tedarik ettikleri,
- Çimento fiyatının (.....) TL+ KDV civarında seyrettiği,
- KONYA ÇİMENTO'nun kapasitesinin bölgenin taleplerine yeterli gelmediği, bu nedenle Kipaş başta olmak üzere diğer üreticilerden de bölgeye satış yapıldığı,
- (.....)'nin bölgede daha önce hazır beton işini denediği ancak başarılı olmadığı ve
- Bölgede yeni açılacak çimento fabrikası ile dengelerin değişebileceği

ifade edilmiştir.

I.5.1.13. (.....) İle Yapılan Görüşme

(57) 08.01.2019 tarihinde (.....) ile gerçekleştirilen görüşmede (.....) özetle;

- Geçtiğimiz yıl (.....)'ın bayisi olan (.....)'ın Antalya ilinde bir kampanya yaptığı, bu kampanyada piyasa fiyatı (.....) TL olan torbalı çimentonun (.....) TL'den satışının gerçekleştirildiği, ancak faturaların Ankara'ya satış yapılan fiyattan kesildiği

yönünde beyanlarda bulunmuştur. (.....) ise özetle;

- Konya'dan, Afyon'dan ve Denizli'den ne dökme çimento ne torbalı çimentonun Antalya pazarına girebildiği, yaklaşık 3-4 senedir AS ÇİMENTO ve kısmen GÖLTAŞ Çimento haricinde başka çimento fabrikalarından çimento almadıkları,
- AS ÇİMENTO'nun kendisi dışında başka çimentoculardan çimento alan hazır beton tesislerini atıl durumda olan kendi hazır beton tesislerini faaliyete geçirmek suretiyle Antalya pazarına çok ucuz hazır beton satarak pazar dışına ittiği,
- (.....) hazır beton tesislerinin pazar dışına itildiği,
- Antalya'da hazır beton fiyatlarının çok yüksek olduğu, bunun sebebinin hazır betoncuların tek hammadde kaynağının AS ÇİMENTO olduğu, kendilerinin (.....) olarak birleşerek bir hazır beton santrali kurmak istedikleri ancak çimento tedarikini yine (.....)'dan yapmak zorunda kalacakları için vazgeçtikleri,
- Yeni hazır beton tesisi açma konusunda -ruhsat ve benzeri idari süreçler yönünden- herhangi bir sıkıntı olmadığı, ancak kimsenin (.....)'nun uygulamaları yüzünden piyasaya giremediği,
- Kum pazarında ise Azeri bir firmanın Antalya'daki tüm ocakları satın alıp tekelleştiği, bu işlemde sonra (.....) TL/ton olan fiyatın (.....) TL/ton seviyelerine yükseldiği, ancak firmanın borçlarına karşılık ocakları devretmesi sonucu tekelin kısıldığı ve fiyatların (.....) TL/ton seviyelerine düştüğü ve
- (.....)'nun (.....) hazır beton tesisinin atıl olduğu

yönünde beyanda bulunmuşlardır.

I.5.1.12. (.....) İle Yapılan Görüşme

(58) 01.08.2018 tarihinde (.....) ve (.....) ile (.....) binasında gerçekleştirilen görüşmede (.....) özetle;

- Burdur ilinde (.....) tesisi bulunduğu ve kendileri dışında (.....) ve (.....)'ın faaliyet gösterdiği,
- Çimentoya geçen yıla oranla %30 üzerinde zam yapıldığı, bunun gerekçesinin ise maliyet artışları olarak gösterildiği,
- Son 8-9 yıldır çimento alımını mukavemet ve tedarik sorunu yaşamadıkları için (.....)'dan yaptıkları, anılan bu dönemden önce ise çimentoyu (.....)'tan tedarik ettikleri,
- Müşteri olarak çimento tedarikini genelde teminat mektubu veya çeklerle yürüttükleri, nakit parayla istenilen üreticiden çimento tedarik edilebileceği,

- Çimento üreticilerinin aralarında anlaşma olup olmadığı noktasında bilgisinin bulunmadığı, kendilerine herhangi bir toplantı daveti gelmediği, bu konuyla ilişkili herhangi bir toplantıya iştirak etmedikleri, çimento üreticileri tarafından kendilerine dayatılan herhangi bir husus olmadığı ve
- Çimento fabrikalarının kendi beton santrali vasıtasıyla yerel betoncuları piyasadan çıkarmalarının yerel betoncuların güvene dayalı ilişkiler yürütmesi nedeniyle yerel müşteriye daha çok hitap etmesi sebebiyle zor olduğu

yönünde beyanlarda bulunmuştur.

I.5.2. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgeler

- (59) Dosya kapsamında, önaraştırma ve soruşturma sürecinde teşebbüslerde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve bazı belgeler elde edilmiştir. Elde edilen belgelerden dosya ile ilgili önemli görülenlere aşağıda yer verilmektedir.

Belge 1: Önaraştırma sürecinde (.....) yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 27 Şubat 2018 tarihinde, (.....)'dan (.....)'a gönderilen, "(.....)" konulu e-posta ekinde aşağıdaki yazıyer almaktadır:

26.02.2018	
ŞUBAT ALINAN	1.568.349,80
35%	548.922,43
OLMASI GEREKEN CARİ HESAP BAKİYESİ	1.019.427,37
FİİLİ CARİ HESAP BAKİYESİ	1.691.831,88
26/27/28 Şubat için kullanılacak	-459.617,42
Alınması gereken Çek	548.922,43
Taşeron + Pr. Alacak (-)	-1.008.539,85
AÇIK BAKİYE	1.213.802,08
FTRLNMMŞ ÇİMENTO	478.029,80
MÜŞTERİ ÇEKLERİ	5.097.422,30
GHB ÇEKLERİ	1.976.114,61
TOPLAM	8.765.368,79
GHB ÇEKLERİ (-)	-1.976.114,61
MÜŞTERİ ÇEKLERİ (-)	-5.097.422,30
YIL PRIM (-)	-42.846,10
ŞUBAT TAŞERON (-)	-965.693,75
TOPLAM RİSK	683.292,03

TALEBİ ;

Ocak ve Şubat ayında yeni iş alınmadı. Var olan, devam eden işleri üstümü Rixos, K Tasarım, Nedsan gibi. Bu işleri de Goldas arayışla aldım.

- 1.) Ocak ve Şubat 150 saat esama göre alınır.
- 2.) Bu işlerden yaklaşıklı 40.000 m³ kalar var. 2 ay gibi sürer. Bu da 150 -'e saat alınır. Bu 12.000 ton çimento yapar. Paramı perin yatıracağım.
- 3.) Yeni iş almayı, almayı, almayı, almayı çimento paramı perin göndereyim.
- 4.) Ocak ayı ort. fiyatları 122 TL/m³
Şubat " " " " 123 TL/m³
- 5.) Ocak alınan 7.878 ton x 20 TL = 157.560 TL
Şubat " " 6.850 ton x 50 TL = 342.500 TL
- 6.) Nisan-Mayıs ayı gibi M.G. ler bitince ipotem fahret işteyim.

2/2

- (60) **Belge 2:** Soruşturma sürecinde 09.08.2018 tarihinde TÇMB'de yapılan yerinde incelemede elde edilen "TÜRKİYE ÇİMENTO MÜSTAHSİLLERİ BİRLİĞİ" başlıklı 26.11.2015 tarihli belgede aşağıdaki ifadeler geçmektedir:

Konu: 29-30-31 Mayıs 2015 tarihli ve 11 Temmuz 2009 tarihli arama konferansları raporları hakkında.

Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği ("TÇMB") olarak vizyon ve hedefimiz ülke kalkınmasında ve sektörün sürdürülebilir gelişmesindeki yerimizin tüm kamuoyunun takdir ve kabulünü kazanarak vurgulanmasıdır. Bu çerçevede TÇMB mevzuata uyum konusunda çok önemli çabalar ortaya koymaktadır ve başta rekabet hukuku kuralları olmak üzere tüm yasal düzenlemelere tam uyumu birinci hedefi olarak benimsemiştir.

(61) **Belge 3:** TÇMB'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve (.....) tarihlerinde gerçekleştirilen "(.....)" dökümünde aşağıdaki ifadeler geçmektedir.

- "TÇMB'NİN ORTAKLAŞTIRILMIŞ ARTILARI VE EKSİLERİ" başlığı altında "Eksiler" kısmında aşağıdaki ifadeler⁷ yer almaktadır:

"9. Verilerin güncelliği ve anlamlılığı: Verinin farklı açılardan yorumlanması, analizinin yapılması, formatının geliştirilmesi, raporlanan fabrikalara ait datalar güncel değil/Rekabet mevzuatı sebebi ile Pazar verilerinin istenilen düzeyde paylaşılmaması"

- "BÜTÜNLEŞTİRİLMİŞ GELECEK TASARIMI" başlığı altında "Planlı, hedefi belirlenmiş eğitimler" kısmında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

*"o Sektörü ilgilendiren çevre, rekabet, enerji, maden mevzuat değişiklikleri ile ilgili toplantı, eğitim düzenlenmesi!
o Sektörün ihtiyaç, gelişim ve sürdürülebilirliğine yönelik eğitim konularını organize / düzenlemek"*

- "TÇMB ve ÇİMENTO SEKTÖRÜ EVRİMİ" başlıklı sunum sonrasında "DEĞERLENDİRME VE YORUMLAR" başlıklı kısımda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Müstahsiller birliği geçmişten bugüne nasıl değişti? Eskiden üretim odaklıydık şimdi satış, rekabet odaklı olduk. Birlik içinde de komiteler oluştu ama daha fazla sorgulamamız lazım. Birliğin içi nasıl değişti? Devlet sonrasında, sektör dünyadakinden farklı olarak çok oyunculu oldu."

...

"Rekabet ortamı kötüye gidiyor: Müşterinin pazarlık gücü artıyor, sektöre giriş engeli yok, parası olan bu sektöre giriyor. Sektörün kapasite kullanım oranı düşük, yapılan üretimin katma değeri konuşulmuyor, sadece volüme konuşuluyor."

- "Grup Çalışmaları" başlığı altında "GRUP 4" kısmında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Eksiler

...

Rekabet mevzuatı sebebi ile pazar verilerinin istenilen düzeyde paylaşılmaması"

⁷ Aynı ifadeler Arama Konferansı dökümünün 45. sayfasında da yer almaktadır.

- “Grup Çalışmaları” başlığı altında “GRUP 5” kısmında aşağıdaki ifadeleri almaktadır:

“Açıklamalar:

Pazarlama ve ticarete yönelik eğitim olmadı. Aslında olmaması için bir neden yok. Özellikle yabancı kurumlar çok güzel eğitimler veriyor. Bizde de düzenlenebilir. Çok fazla üretim odaklıyız. Şirketlerin tepe noktalarındaki insanlar üretimden gelen insanlar. Rekabet kurumu de çok önemli. Bu tarafa yönelik de çalışmalar yapılmalı.”

- “Tehditler Grup Çalışması” başlığı altında “DEĞERLENDİRME VE YORUMLAR” kısmı altında aşağıdaki ifadeleri almaktadır:

...

“Rekabet kurumu konusunda aksiyon almamız gerekecek. Bunu da önceliklendirmemiz lazım.”

- “GELECEK TASARIMI GRUP SUNUMLARI” başlığı altında “GRUP 3” kısmında aşağıdaki ifadeleri almaktadır:

“Birliğe özellikle pazarlama konusu ile ilgili görev verilmesi konusunda rekabet ile ilgili olarak bu alana giremeyiz kesinlikle demişti eski başkan?”

- (62) **Belge 4:** Bayi olarak faaliyet gösteren (.....) yapılan yerinde incelemede (.....) yetkilisi ile yapılan görüşmelerle ilgili olarak aşağıda ekran görüntülerine yer verilen yazışmalar elde edilmiştir:

Biraz önce son bir değerlendirme görüşmesi yaptık
01,02 zamlarında ; bazı bölgeler çok aşırı fark var
Bazılarında yakın durum
Çok ters olan ve 30-35-40 TL gibi aşırı zam bildirilen yerler

1. Isparta
2. Burdur
3. Antalya
4. Afyon
5. Kütahya
6. Eskişehir
7. Denizli merkez

daha uyum sağlanabilecek ,farkın az olduğu yerler; en az 5 TL ile en fazla 10 TL

1. Uşak
2. Konya
3. Denizli/çivril
4. Muğla
 - a. Marmaris
 - b. Fethiye
5. Aydın
6. İzmir
7. Manisa

Durum bu şekilde

Bu durumda ;

- GÖLTAŞ SEVKİYAT ; 2.bölümdeki bölgelerin , müşteri 5-10 TL revizeyi kabul edilmesi halinde göltaş sevkiyat yapılacak
- AS DAN SEVKİYAT : 1.bölümdeki bölgeler buradan yapıcız,lakin burada da 5-8-10 TL gibi farklar koyarak Sevkiyat yapıcız

Biraz daha normal gibi oldu

Kendisine , ilk bölümdeki makas çok fazla oldu ,işlemz burası dedim,Antalya için akşama doğru tekrar arayacak
Bizim belirlediğimiz şekil daha makul oldu

I.6. Tarafların Savunmaları

I.6.1. AS ÇİMENTO

- (63) AS ÇİMENTO'nun savunmasında;

- Kurulun özellikle soruşturma açılmasına gerek görülmeyen son dönem kararlarında soruşturmaya konu teşebbüslerin yapmış olduğu fiyat artışları ile

maliyetlerdeki değişimin kıyaslandığı ve fiyat artışları ile maliyet artışları arasında sıkı bir ilişki olmasının beklendiğinin görüldüğü,

- Uyumlu eylem vakalarında fiyat-maliyet ilişkisinin teşebbüsler tarafından ortaya konulabilecek ekonomik-rasyonel gerekçelerden biri olduğu, teşebbüslerin fiyatlarının maliyetleriyle uyumlu olması beklentisinin, rekabetçi piyasa modelinin temel prensiplerine aykırı olduğu, rekabetçi piyasa modelinde teşebbüslerin "fiyat yapıcı" değil "fiyat alıcı" konumunda olduğu, fiyatların maliyetlere göre değil piyasa koşullarına ve piyasada oluşan fiyat seviyesine göre belirlendiği,
- Soruşturma Bildiriminde yer alan grafikler ve bu grafiklere ilişkin analizlerin eksik inceleme ve hatalı yorumlar barındırdığı ve bir anlaşma ya da uyumlu eylemi ortaya koymak için yeterli olmadığı,
- Uyumlu eylem şüphesiyle yapılan önaraştırmada incelenen illerde sadece bu iki teşebbüsün faaliyet gösterdiği gibi bir yaklaşımın söz konusu olduğu ve bu bölgede faaliyet gösteren diğer teşebbüslere ilişkin bir inceleme yapılmadığı, ilgili coğrafi pazarın tanımının yapılmasına dahi gerek görülmediği,
- Rekabet hukukunun temel kavramlarından olan "ilgili pazar" kavramına ilişkin bir tanım dahi yapılmaksızın yapılan analizlerin piyasa yapısını ve teşebbüs davranışlarını doğru bir şekilde yansıtmayacağı, Ege Bölgesi'ni konu alan 14.01.2016 tarih ve 16-02/44-14 sayılı kararın coğrafi pazar tanımına ilişkin (20 ve 21. paragraf) kısmında aşağıdaki ifadelerin yer aldığı

"Çimentonun yükte ağır pahada hafif bir ürün olması, ekonomik olarak satılabildiği bölgeyi sınırlandırmakta ve bu bölgeyi büyük ölçüde nakliye masraflarının ürünün fiyatına ve/veya toplam maliyetine oranı belirlemektedir. Bu bölgenin dışına çimento satılması, nakliye masraflarını artırmakla, bu da karlılığı ortadan kaldırmaktadır.

Çimento sektörünü konu alan rekabet hukuku incelemelerinde ilgili coğrafi pazar, genellikle fabrikanın bulunduğu yerden 250-300 km ile çevrelenen bölge dikkate alınarak bölgesel seviyede belirlenebilmektedir. Bunun dışında Elzinga-Hogarty testi, %10 Kriteri gibi önlemlerden de faydalanılmaktadır."

- Dolayısıyla yükte ağır pahada hafif çimento ürünü bakımından ilgili coğrafi pazar tanımında fabrikadan 250-300 km ile çevrelenen bölgenin dikkate alındığı, AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Muğla iline ilişkin uyguladığı fiyat hareketlerinin değerlendirildiği ve Muğla ilinde satış yapan diğer firmaların dikkate alınmadığı, Muğla İline, DENİZLİ ÇİMENTO'nun 155 km, BATI SÖKE'nin 161 km, LİMAK EGE'nin 240 km, BATI ANADOLU'nun 248 km uzaklıkta olduğu, ilgili coğrafi pazar değerlendirmesinin yapılmaması ve pazar yapısında yer alan diğer teşebbüslerin yok sayılmasının bir sonucu olarak, Muğla iline yaklaşık 150 km uzaklıktaki iki fabrikanın davranışlarının değil, 250-300 km arasındaki uzaklıkta ilgili coğrafi pazar tanımının sınırında dolaşan fabrikaların fiyatlama stratejilerinin uyumlu eyleme işaret ettiği gibi bir değerlendirmenin söz konusu olduğu,
- Soruşturma Bildiriminde yer alan analizlerde, sadece fiyat ve maliyet karşılaştırması yapılmış olup bu teşebbüslerin ilgili illerin her birinde ya da tamamındaki satışlarının ne seviyede olduğu ve ne ölçüde birbirleriyle ya da diğer firmalarla rakip konumunda olduğu konusunda bir inceleme yapılmadığı,

- Yapılan fiyat ya da maliyet analizlerinin, ölçekleri dahi belli olmayan grafikler üzerinden hatalı ve eksik değerlendirmelere konu olduğu, örnek olarak Burdur iline yapılan satışlara ilişkin grafiğin yorumunda

"Teşebbüslerin incelenen dönem boyunca dalgalı bir fiyat grafiği gösterdiği görülmekle birlikte fiyat hareketlerinin paralel bir seyir gösterdiği görülmektedir. Her iki teşebbüsün fiyatlarının 2017 Aralık — Ocak 2018 döneminde yukarı yönlü kırıldığı dikkat çekmektedir."

ifadelerinin yer aldığı, aynı grafiğin Aralık 2017 ve Ocak 2018'i göz yanılması maruz olmamak üzere ayrı bir çizgiyle göstererek incelendiğinde, ilgili dönemde her iki teşebbüsün fiyatlarının yukarı yönlü kırıldığı tespitinin yanlışlığının açıkça görüldüğü,

- Soruşturma Bildiriminde iller bazında yer alan grafikler incelendiğinde, iller arasında birbirine benzemeyen fiyat hareketlerinin ve davranışlarının söz konusu olduğu, buna karşın toplulaştırılmış grafikler üzerinden uyumlu eylem değerlendirmesi yapılmasının isabetli olmadığı, olması gereken yaklaşımın Kurulun 01.01.2018 tarih ve 18-01/5-3 sayılı önaraştırma kararında olduğu gibi, sadece fiyat paralelliği ile soruşturma açılmaması yönünde karar vermesinin yerinde olacağı,
- AS ÇİMENTO maliyetlerine bakıldığında Aralık 2017 ile Ocak 2018 ayı maliyetlerinde hemen hemen bir değişiklik olmadığı, ancak Kasım 2017'ye kadar olan maliyet seviyesinin Aralık 2017 döneminde ciddi bir artışa sahne olduğunun göz ardı edildiği, 2017 yılı Aralık ayında maliyetlerde 2017 yılı Kasım ayına göre %(.....) oranında artış gerçekleştiği, devam eden aylarda da bir önceki aya göre maliyetlerde yaklaşık aylık %(.....) oranında artış olduğu, fiyat stratejisine ilişkin davranışlarda maliyet yapısına ilişkin kıyaslamalarda dönüm noktası olarak 2017 yılı Kasım ayının dikkate alınmasının yerinde olacağı,
- Mart 2018 ayı sonunda ivedi olarak bilgi talebinde bulunulması nedeniyle Mart ayı tahmini giderlerine göre belirlenen 2018 Mart ayı CEM I 42,5R dökme ürünü birim maliyet tutarının (.....) TL/ton olarak gerçekleştiği ve buna göre; 2018 yılı Mart ayı ile 2017 yılı Kasım ayı arasındaki dönem karşılaştırıldığında ilgili dönem aralığında yaklaşık %(.....) oranında bir maliyet artışı olduğunun görüldüğü,
- En önemli maliyet kalemi olan yakıt ve enerji maliyetlerinde de 2017 yılı Kasım dönemi ile 2018 Mart dönemi arasında hem enflasyon ve kur maliyetleri hem de devletin satış politikası değişikliğinden kaynaklı olarak planlananın dışında öngörülemeyen maliyet artışları olduğu,
- İncelenen dönemlerde Soruşturma Bildiriminde belirtilenin aksine maliyet artışlarına paralel bir fiyat artışının söz konusu olduğu, bir taraftan Aralık - Ocak aylarında devletin yerli kömür ve enerji satış fiyat politikalarında yapmayı duyurduğu ve sonrasında da uygulamaya koyduğu fiyat artışları, diğer taraftan global piyasalarda artan ithal yakıt fiyatlarının ilgili dönemlerde yükselen döviz kurlarının da etkisiyle plansız ve öngörülemeyen şekilde maliyet artışları gerçekleştiği, maliyetlerin gerçekleştiği dönemlerde, önceki dönemlerden devreden stok maliyetlerinin etkisiyle artışlar tam olarak ilgili dönem maliyetlerine yansımadiğinden, müteakip aylarda maliyetlere etkisinin artacağı ve ayrıca kur, enerji, enflasyon ve diğer girdi maliyetlerinin artışına bağlı olarak yüksek maliyet artışlarının gerçekleşeceğini tahmin edildiği,

- AS ÇİMENTO'nun, geçmiş ve gelecek maliyet artışlarını öngörerek kendi stratejisi doğrultusunda piyasa davranışını oluşturduğu ve fiyat ayarlamalarını yaptığı,
- Yukarıda yer verilen 04.01.2018 tarih ve 18-01/5-3 sayılı önaraştırma kararında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına karar verilirken; "Üretici Fiyatları Endeksi", "Merkez Bankası Aylık Ortalama Döviz Alış Kuru (ABD Doları)", "Klinker Kapasite Kullanım Oranları" gibi değişkenlerin değerlendirmeye alındığı benzer konu olmasına karşın Soruşturma Bildiriminden görüldüğü kadarıyla bu dosya bakımından satış fiyatı ve maliyet kıyaslaması dışında herhangi bir analize rastlanmadığı, bu değerlendirmelerin yapılması halinde önaraştırma aşamasında dahi herhangi bir rekabet ihlali bulunmadığı sonucuna ulaşılabileceği,
- Uyumlu eylemde bulunduğu iddia edilen teşebbüsler arasında bir temas/iletişim olduğunu gösteren ilave delillerin varlığının gerektiği hususunun Rekabet Kurulunun artık istikrar kazanmış bir yaklaşımı olduğu, örneğin bu çerçevede alınan son kararlardan olan ve Şanlıurfa il merkezinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin otogaz satış fiyatlarını birlikte belirledikleri iddiası ile ilgili yürütülen önaraştırmaya dair 06.12.2016 tarihli ve 16-42/685-304 sayılı Rekabet Kurulu kararında salt fiyat paralelliğinin uyumlu eylemin varlığı için yeterli olmadığı, uyumlu eylemin varlığının çeşitli ilave delillerle ortaya konulması gerektiğinin açıkça ifade edildiği, işbu dosya özelinde de aynı yönde değerlendirme yapılması gerektiği,
- Belge 1 ve 4'ün teşebbüsün müşterisi ile yaptığı görüşmeler olduğu, söz konusu belgelerin AS ÇİMENTO ile diğer teşebbüsler arasında anlaşma ve/veya uyumlu eylemi göstermediği, Belge 2 ve 3'ün ise teşebbüslerin rekabet mevzuatına uygun davranma gayretlerini gösterdiği,
- Pazar paylarının dalgalı bir seyir izlediği, fiyat hareketlerinin taleple orantılı olarak seyrettiği, teşebbüslerin bireysel olarak fiyatlama davranışlarının sistematik bir benzerlik göstermediği ve teşebbüslerin bağımsız hareket ettiği,
- GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO'nun Isparta iline başka çimento üreticilerini sokmadığı yönündeki iddiaların sayısal verilerle ortaya konulduğu ve sınırlı da olsa AFYON ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO'nun Isparta iline satışlarının 2014 yılından bu yana benzer seviyelerde olduğunun tespit edildiği,
- GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO'nun aralarında anlaşarak çimento fiyatlarını 2017 yılı son çeyreğinde ve 2018 yılı başlarında artırdıkları iddialarına yönelik olarak, 2017 yılı Ağustos ayındaki artışın talep kaynaklı olabileceği tespitinin doğru olduğu, 2107 yılı Aralık ayında meydana gelen artışların ise AS ÇİMENTO'nun Eylül-Aralık döneminde meydana gelen maliyet artışı ve bu dönemde döviz kurunda meydana gelen artışlar ile açıklanabileceği,
- İl bazlı olarak hazırlanan grafiklerin AS ÇİMENTO'nun fiyatlarını diğer teşebbüslerden bağımsız olarak ve kendi stratejisi çerçevesinde hareket ettiği, dolayısıyla herhangi bir anlaşma/uyumlu eyleme dahil olmadığını gösterdiği,
- AS ÇİMENTO haricindeki teşebbüslerin Antalya iline çimento satışından imtina ettikleri iddialarına yönelik olarak KONYA ÇİMENTO, AFYON ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın 2014-2018 yılları arasında Antalya iline satışlarının bulunduğu ve iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

- Nihai olarak; sunulan savunmalar ve yapılacak detaylı inceleme ve analizler sonucunda rekabet ihlali oluşmadığı yönünde karar verilmesi gerektiği

belirtilmiştir.

I.6.2. GÖLTAŞ

(64) GÖLTAŞ'ın savunmasında;

- Soruşturma açılmasına dayanak teşkil ettiği ifade edilen bulgu ve belgelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğini ortaya koymak bakımından yetersiz olduğu ve GÖLTAŞ'tan elde edilen belgede yer alan ifadelerin GÖLTAŞ ile AS ÇİMENTO arasında yatay nitelikte bir rekabeti sınırlayıcı ilişki olduğunu ortaya koymaktan uzak olduğu, (.....) tarafından gönderilen belgenin GÖLTAŞ ile müşterisi konumundaki hazır beton şirketi arasındaki ilişkiye yönelik olduğu ve rekabeti sınırlayıcı nitelikteki yatay bir anlaşma ya da uyumlu eylemin destekleyicisi olarak değerlendirilmesinin makul olmadığı,
- Hazır beton müşterilerinin bölgelerindeki projeler için zaman zaman rekabetçi teklifler sunabilmek amacıyla, çimento tedarikçisi teşebbüslerce uygulanan çimento fiyatından indirim (destek) talep ettikleri ve süreç devam ederken ilgili faturaların cari fiyatlarla kesildiği, sonrasında da hazır beton müşterilerinin iş miktarına karşılık gelen çimento bant fiyatına (nakliye hariç net fiyat) uygun iade faturası düzenlendiği ve somut olayda da durumun aynı yönde geliştiği, somut olayda (.....)'e proje bazlı destek sağlandığı, alınan projelerin başında uygulanan çimento fiyatları artış göstermiş olmasına rağmen, proje sürecinde (.....)'in GÖLTAŞ tarafından indirimli fiyat verilmek suretiyle desteklendiği, söz konusu projelerin 2017 yılı Kasım ayı sonu Aralık ayı başlarında gündeme geldiği ve bu dönemde uygulanan çimento bant fiyatı (.....) TL/ton iken proje desteği olarak (.....) TL/ton uygulandığı, Ocak 2018 dönemi çimento fiyatı (.....) TL/ton, Şubat ve Mart 2018 dönemi çimento fiyatı (.....) TL/ton iken (.....) 'e destek amacı ile Ocak-Şubat dönemi alımları (.....) TL/ton, Mart alımı (.....) TL/ton esasına göre proje desteği sağlandığı,
- GÖLTAŞ'ın kendi bütçesinden sağlayacağı destekler bakımından bir onay mekanizması işletmek zorunda olduğu, (.....)'in finansal sıkıntı içinde olan ve risk-teminat takibinde tutulan bir müşteri olduğu, sağlanan desteklerin detaylı bir şekilde değerlendirildiği, yerinde incelemede elde edilen belgeden de (.....) 'in GÖLTAŞ nezdindeki riskinin (.....) TL seviyesinde olduğunun görüldüğü, (.....)'den alınmış toplam (.....) TL tutarlı vadeli müşteri çekleri bulunduğu ve belgede yer alan risk hesabının tüm bu müşteri çeklerinin tahsil edeceği varsayımına dayandığı,
- Rekabet hukuku çerçevesinde bir ihlalden bahsedebilmek için, öncelikle bu ihlali ortaya koyabilecek nitelikteki birincil delillerin olması gerektiği, somut olayda, ihbar sahibi tarafından 2017 yılının Kasım ayı ve sonrasında teşebbüsler arasında çimento fiyatlarına ilişkin toplantı gerçekleştirildiği ifade edilmiş ise de bunun ispatlanmadığı, bu yönde bir toplantı gerçekleşmediği, bunun önaraştırma sürecinde GÖLTAŞ tarafından açıkça yazılı olarak ifade edildiği, GÖLTAŞ'ta elde edilen belgenin böyle bir toplantının varlığına kanıt teşkil etmediği gibi GÖLTAŞ ile AS ÇİMENTO arasında rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma olduğuna da işaret etmediği, aksine bu belge sonrasındaki süreç ile birlikte değerlendirildiğinde GÖLTAŞ'ın kendi pazarlama bütçesinden sağladığı destekler ile piyasa fiyatlarını düşürdüğü ve rekabeti artırdığı,

- 04.01.2018 tarih ve 18-01/5-3 sayılı Adana ili Çimento Öneri Kararı; Adana Çimento'nun müşterisi olan bir hazır beton üreticisi tarafından bölgede yaşanan rekabet nedeni ile indirim istediği belge ve bu talebe istinaden Adana Çimento tarafından müşterinin talep ettiği fiyat üzerinden ürün verilmesinin bölgede yoğun rekabetin yaşandığının bir göstergesi olarak yorumlandığı ve aynı bakış açısının somut olayda da benimsenmesi gerektiği, ayrıca 31.03.2011 tarih ve 11-20/378-117 sayılı Akdeniz Bölgesi Çimento Üreticileri Kararı Kurul; Isparta, Burdur ve Antalya illerine satış yapan GÖLTAŞ, AS ÇİMENTO, DENİZLİ ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO'nun dökme çimentoya anlaşarak %50 zam yaptıkları iddiasını incelediği, fiyat artışlarının ÜFE'nin çok üzerinde (ÜFE oranı %5,69 iken artış oranları %67, %90 ve %11; ÜFE oranı %8,25 iken, artış oranları %16, %43 ve %20) olduğu, fiyat artış dönemlerinde paralellik bulunmakla birlikte yılın geneline göre ve illere bakıldığında bu paralelliğin gözükmediği, incelenen yıllar boyunca artış oranlarının farklı olduğu, düzenli ve belirgin bir paralelliğin söz konusu olmadığı, üstelik nihai fiyatların da aynı olmadığı gerekçesiyle soruşturma açmadığı,
- Oligopol piyasalarda hem teşebbüs sayısının azlığı hem de pazarın şeffaflığı teşebbüslerin birbirlerinin aldıkları kararları rahatlıkla takip etmesine ve bunlara göre karar almalarına imkân verdiği, paralel davranışların nasıl değerlendirileceğinin ise 25.06.2014 tarih ve 14-22/460-202 sayılı (Beyaz Çimento) kararında belirtildiği, bu kararda; paralel davranışların değerlendirilmesi sırasında taraflar arasında rekabeti kısıtlama amaçlı ve karşılıklı bir iletişimin olması ve bu iletişimin açık ve tutarlı delillerle ortaya konması gerektiği belirtilerek ispat standardının belirlendiği ve mevcut soruşturmaya konu olayda teşebbüsler arası iletişime delil olarak sunulabilecek bir belge söz konusu olmadığı gibi, soruşturma kapsamında kullanılan tek belge de yukarıda açıklandığı üzere GÖLTAŞ'ın hazır beton müşterisine sağladığı destekler ile rekabeti artırdığını gösterdiği,
- Soruşturma Bildiriminde "*yapılan açıklamaların dosya kapsamında incelenen hususlar ile yapılan görüşmelerde ifade edilen hususlar ile benzerlik göstermesi de ihlalin varlığına yönelik şüphe oluşturmuştur*" ifadesi ile evrensel bir hukuk ilkesi olan "*şüpheden sanık yararlanır*" ilkesinin göz ardı edildiği, varsayımlar ve ihtimallere dayalı olarak ihlal tespiti yapılamayacağı, Danıştay'ın çeşitli kararlarında ihlalin "*hiçbir tereddüde ve şüpheye yer vermeyecek şekilde*" açıklığa kavuşturulması gerektiğinin belirtildiği, Avrupa Birliği Adalet Divanı tarafından *Wood Pulp* kararında⁸ öngörülen standart ile uyumlu olan bu delil eşiği gereğince, teşebbüslerin paralel davranışının ihlal mi yoksa rekabetçi bir strateji mi olduğu hususunda gündeme gelebilecek her türlü makul şüphenin giderilmesi gerektiğinin belirtildiği,
- Kurulun 2011 tarihli Isparta, Burdur, Antalya çimento ve hazır beton öneri kararında da GÖLTAŞ, AS ÇİMENTO, KONYA ÇİMENTO ve DENİZLİ ÇİMENTO'nun 2009 ve 2010 yıllarında Antalya ilinde hazır beton fiyatlarının belirlenmesinde belirli oranda birlikte hareket ettiği görülse de belirtilen fiyat hareketlerinin söz konusu teşebbüsler arasında gerçekleştirilen herhangi bir anlaşma veya uyumlu eylemden kaynaklandığı değerlendirmesinin yapılabilmesi için gerekli olan herhangi bir belge ya da bilginin bulunmadığı

⁸ Ahlström Osakeyhtiö And Others V Commission Judgment Of The Court (Fifth Chamber) 31.3.1993 ECLI:EU:C:1993:120

sonucuna ulaşıp birlikte hareket etmeye yönelik bir anlaşmanın yokluğunda, tarafların iletişim kurup kurmadıklarının ve davranışlarının teşebbüsün tek taraflı kişisel çıkarlarına aykırı olup olmadığının en önemli iki tali delil olarak kabul edildiği ve dosya özelinde de GÖLTAŞ, DENİZLİ ÇİMENTO ve AS ÇİMENTO'da yapılan yerinde incelemelerde söz konusu teşebbüslerin pazardaki belirsizliğin ortadan kaldırılmasını amaçlayan bir koordinasyon ya da işbirliği içinde olduklarını gösteren herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılmamış olduğu gerekçesi ile söz konusu önaraştırma soruşturma açılmaksızın sonlandırıldığı,

- Büyük hacimli müşterilerin ekseriyetle birden fazla çimento tedarikçisi ile çalıştığı, örneğin, (.....) şirketlerinin çoklu alım yaptığı bilinen GÖLTAŞ müşterilerinden olduğu, bu müşterilerin AS ÇİMENTO ile OYAK ÇİMENTO'dan da alım yapabildiği,
- Soruşturma Bildiriminde GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO'nun tüm bölgeler için yaptığı satışlardaki ağırlıklı ortalama satış fiyatlarını gösteren grafikte GÖLTAŞ'ın 14 farklı ile satış yaptığı ve her ilin bant fiyatı (fabrika çıkış fiyatı) ve miktarının farklılık arz ettiği, dolayısıyla grafikten bir fiyat paralelliği çıkarımı yapılmasının mümkün olmadığı,
- Kurulun 04.01.2018 tarih ve 18-01/5-3 sayılı kararına yer verilerek mevcut soruşturmada da fiyat hareketlerinin maliyet ve talep ile ilişkisinin değerlendirilmesinin önem arz ettiği,
- GÖLTAŞ tarafından fiyat artış kararlarını belirlerken, gelecek aylarda öngörülen maliyet artışlarının dikkate alındığı, GÖLTAŞ'ın maliyetlerinin önemli kısmının, enerji (kömür ve elektrik) ve hammadde gibi değişken maliyetlerden oluştuğu, ticari maliyeti oluşturan diğer maliyet unsurları, sabit üretim maliyetleri (genel giderler, bakım, üretim personel giderleri, amortisman) ve sabit faaliyet giderleri (satış pazarlama, yönetim giderleri) olduğu, değişken maliyetlerdeki artışların piyasa kaynaklı olup yakından öngörülebilir nitelikte olduğu, bu kalemlerdeki artışların aynı oranda nihai çimento maliyetini artırdığı, sabit giderlerin ise, üretim ve satış miktarındaki dalgalanmalara göre birim çimento maliyetini etkilediği, satış miktarlarının iç satışlar ve dış satışların toplamı olduğu ve ihracat satışlarının seviyesinin, nihai iç satış çimento maliyetini etkilediği, ihracat bağlantılarının spot bazda yapıldığı, dünyadaki her türlü gelişmeden etkilenecek bazen taleplerin yoğun olarak geldiği bazen de durduğu, ihracat miktarlarının düzenli rakamlarda gerçekleşmemesinden dolayı, ürün maliyetlerinin ciddi seviyede etkilendiği, gerçekten de 2018 yılının ilk çeyreğinde artan ihracat rakamlarının, ürün maliyetinin düşmesinde önemli rolü oynadığı, iç satış fiyatındaki artışların önümüzdeki dönemde beklenen maliyet artışları dikkate alınarak belirlendiği, iç satış fiyatındaki artışların belirlenmesinde, ihracat seviyesinden kaynaklanabilen ve öngörülemeyen maliyet düşüşlerinin dikkate alınmadığı,
- GÖLTAŞ'ın, maliyet hesaplamalarında ağırlıklı ortalama maliyet sistemini kullandığı, bu nedenle stoktaki hammadde, yarı mamul ve mamullerin seviyesi maliyet kalemlerindeki artışın, mali tablolara yansımaları geciktirdiği, bunun da öngörülen maliyet artışlarının ürün maliyetlerine birkaç ay içinde düzenli artarak yansımaya ve stok etkisinden dolayı fiyat artışlarının kaydi ürün maliyet artışlarından daha önce gerçekleşmesine neden olabildiği dolayısıyla da üç

aylık bir zaman dilimindeki maliyet hareketlerine bakılarak bir değerlendirme yapılmasının yanlış sonuçlara varılmasına neden olacağı,

- 2018 yılı başında maliyet artışına etki eden birçok olayın meydana geldiği, bu olayların özetle;
 - Yılbaşında asgari ücret ve beyaz yakalı personelin ücret artışları,
 - Yıllık enflasyon ve döviz kuru artışları ve dolayısıyla tüm mal ve hizmet alımlarının yeni yılda uygulanacak maliyetleri yükseltmesi,
 - Türkiye Kömür İşletmeleri tarafından yurt içinden alınan kömür fiyatlarının 2018 başında %50 civarında artacağı yönünde bildirim ve bu fiyat artışının 21 Şubat'tan itibaren uygulanması,
 - İthal kömür türevi ürünlerde global piyasalardan kaynaklanan fiyat artışları ve artan döviz kurları nedeniyle kömür maliyetlerinin katlanarak büyümesi,
 - En önemli diğer girdi olan elektrik ücret tarifelerinde yapılan sistem değişikliği ile 50 milyon Kwh'den fazla elektrik kullanan üretim işletmelerine %40 civarında zam yapılması,
 - Döviz kurundaki artışların, finansal piyasalardaki sorunların ve faizlerdeki yükselmelerin gerek ithalat maliyetlerini gerekse finans maliyetlerini artıracığı beklentisi olduğu,
- GÖLTAŞ'ın satışlarının en büyük kısmını oluşturan CEM I 42.5 R dökme çimentonun 2017 Ocak ayından 2018 Mayıs ayına dek gerçekleşen fiyat ve maliyet seviyeleri (değişken, sınai ve ticari maliyetler) raporlamasına göre;
 - Aralık 2017— Mayıs 2018 arasındaki altı aylık dönem incelendiğinde; üretim maliyetinin %(.....), ticari maliyetinin %(.....), değişken maliyetinin %(.....), satış fiyatının ise %(.....) arttığı, bu dönemdeki satış fiyatı artışının değişken maliyetteki artışın oldukça altında olduğu ve diğer maliyet türlerindeki artışa oldukça yakın olduğu,
 - Ocak 2017— Mayıs 2018 arasındaki 17 aylık dönem incelendiğinde; üretim maliyetinin %(.....), ticari maliyetinin %(.....), değişken maliyetinin %(.....), satış fiyatının %(.....) arttığı, aynı şekilde 17 aylık dönemdeki satış fiyatı artışının değişken maliyetteki artışın oldukça altında olduğu ve diğer maliyet türlerindeki artışa oldukça yakın olduğu,
- Belge 1'de her ne kadar beton üreticisinin GÖLTAŞ BETON'dan belirli bir proje için hazır beton sağlamak üzere onay aldığı izlenimi oluşsa da GÖLTAŞ ÇİMENTO'nun hazır beton alt pazarındaki teşebbüslerin ticari faaliyetlerini belirlemek gibi bir durumunun söz konusu olmadığı, söz konusu belgenin hazır beton üreticisinin uzun sürecek ve büyük bir proje için uzun dönemli alacağı çimentonun fiyatının belirlenmesi için GÖLTAŞ ÇİMENTO ile yaptığı müzakere ile ilgili olduğu,
- Dosya kapsamında yerinde incelemelerde elde edilen belgelerin 4054 Sayılı Kanunu ihlali niteliğinde olmadığı, aksine teşebbüslerin rekabet hukuku bilincine sahip olduklarını gösterdiği,
- GÖLTAŞ ÇİMENTO'nun bölgedeki hazır beton üreticileri üzerinde baskı kurduğu iddialarına yönelik olarak herhangi somut bir delil elde edilemediği, dolayısıyla bu iddianın temelsiz olduğu,

- Bir diğer iddia olan AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ ÇİMENTO'nun Isparta iline rakiplerini sokmadıklarına yönelik olarak dosya kapsamında yer alan değerlendirmelerin isabetli olduğu, hem AS ÇİMENTO'ya yakın hem de GÖLTAŞ ÇİMENTO'ya yakın olan Isparta ilinde bu iki teşebbüsün pazar paylarının yüksek olmasının olağan olduğu,
- AS ÇİMENTO haricindeki teşebbüslerin Antalya iline satış gerçekleştirmekten imtina ettikleri iddialarına yönelik olarak GÖLTAŞ ÇİMENTO'nun Antalya'ya yüksek miktarlarda satışlarının olduğu, bu iddiayı da destekler nitelikte somut bir bulgu olmadığı,
- Kurulun ilk yıllarında ve son dönemde verdiği kararlarda da ABD ve mehzaz AB anlayışı ile benzer bir yorumlamanın yapıldığı, safi sayısal analizlerin başkaca bir delille desteklenmediği hallerde rekabet ihlali tespiti yapılmadığı, bu dosya kapsamında elde edilen sonucun yerinde olduğu,

belirtilerek, GÖLTAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediğinin tespit edilmesi ve yürütülen soruşturmanın herhangi bir idari para cezası uygulanmaksızın sona erdirilmesi talep edilmiştir.

I.6.3. AFYON ÇİMENTO

(65) AFYON ÇİMENTO'nun savunmasında;

- Yerinde inceleme esnasında elden tebliğ edilen ve soruşturma bildirimini içeriğinde yer alan iddiaların AFYON ÇİMENTO ile hangi açılardan ne derecede ilişkili olduğunun belli olmadığı ve dolayısıyla savunma yapılabilecek nitelikte bir bildirim olmadığı,
- Soruşturma bildiriminde hangi çimento fiyatının hangi zaman diliminde hangi fiyat aralığında seyrettiğinin açıklanmadığı, bölge paylaşımının hangi illeri kapsadığı gibi hususlarda yeterince bilgi verilmediği, yıkıcı fiyat iddiasına yönelik bölgelerin, zaman aralığının, ürün gamının belirlenmediği, iptali ve ertelenmesi söz konusu olan belediye ihalelerinin hangileri olduğunun belirtilmediği, AFYON ÇİMENTO'nun hangi hazır beton tesisini atıl tuttuğunun belirtilmediği ve kontrol mekanizması hakkında bilgi verilmediği, AFYON ÇİMENTO'nun AS ÇİMENTO'ya ve GÖLTAŞ'a Afyon ili pazarından çekilmesi yönünde baskı yaptığı iddiasına yönelik herhangi somut bir bilgi verilmediği, dolayısıyla savunma hakkının kullanılmasından mahrum kaldığı ve böylece Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 6. ve 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrasının ihlal edildiği,
- Soruşturma bildiriminde ilgili ürün pazarı tanımlaması ve iddialar kapsamında yer alan hem çimento hem de hazır beton pazarına yönelik coğrafi pazar tanımlamasının da yapılmadığı ve bu durumda savunma yapılmasının güçleştiği,
- Fiyat yükselişlerinin tek başına rekabet ihlali anlamı taşımayacağı, soruşturma bildiriminde ihlale yönelik şüphelerin varlığından söz edilse de bu iddiayı destekleyecek herhangi hukuki bir delil veya iktisadi analiz sunulmadığı, AFYON ÇİMENTO'nun çimento fiyatları nezdinde son 2,5 yıl içindeki fiyat seyri izlendiğinde fiyat seviyesindeki artışın olağanüstü artış olarak nitelendirilmeyeceği; yakıt, enerji ve yeni fabrika ile amortisman maliyetlerinde artışlar yaşandığı dolayısıyla çimento fiyatlarındaki artışın rasyonel gerekçelerle açıklanabildiği ve olağandışı bir fiyat artışı olmadığı,

- AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Afyon bölgesine girmekten imtina ettiği, bölgeden çekildiği ve AFYON ÇİMENTO öncülüğünde bölge paylaşımı yapıldığı iddiasının hem gerçeği yansıtmadığı hem belirsiz olduğu, hangi teşebbüsün hangi bölgeleri paylaştığının ve hangi zaman diliminde gerçekleştiğinin belirtilmediği, iddiaya yönelik herhangi bir iletişim tespiti, ekonomik analiz yapılamadığı, TÇMB verilerine göre AS ÇİMENTO'nun Afyon ili pazar payı 2016 yılı için %(.), 2017 yılı için %(.), 2018 yılı (İlk 7 Ay) için %(.) aralarında gerçekleştiği, GÖLTAŞ'ın Afyon ilindeki pazar payının ise 2016 yılı için %(.), 2017 yılı için %(.), 2018 yılı için (İlk 7 ay) %(.) aralarında gerçekleştiği, buna ek olarak Afyon ilinde faaliyetleri olan (.) gibi (.) teşebbüsün AFYON ÇİMENTO'dan alım gerçekleştirirken AS ÇİMENTO veya GÖLTAŞ'tan da ürün tedarik ettiklerini dolayısıyla bu veriler dikkate alındığında bölge paylaşımı iddiasının herhangi bir dayanaktan yoksun olduğu,
- Afyon ilinde çimento fiyatlarının yükselmesi nedeniyle belediye tarafından çıkılan bir ihalenin iptal edildiği iddiasının muğlak olduğu, ihalenin hangi ihale olduğu ya da iddianın kaynağının açıklanmadığı, AFYON ÇİMENTO'nun herhangi bir belediye ihalesine katılmadığı, bir konut veya iş yeri inşaatının maliyetleri arasında çimentonun maliyetinin %3-6 arasında yer tuttuğu ve ihale konusunda etkisinin de düşük olacağı dolayısıyla iddianın bu yönüyle de asılsız olduğu,
- Soruşturma Bildiriminde AFYON ÇİMENTO'nun Afyon ilinde atıl pozisyonda tuttuğu hazır beton santralının hangi santral olduğunun belirtilmediği, atıl pozisyonda herhangi bir hazır beton santrali bulunmadığı, atıl pozisyonda bir hazır beton santrali ile diğer hazır beton üreticilerini nasıl kontrol altında tutulduğuna dair herhangi bir nedensellik bağı kurulmadığı dolayısıyla savunma hakkının zedelendiği,
- Soruşturma Bildiriminde muğlak ifadelerle AFYON ÇİMENTO'nun da içinde bulunduğu çimento üreticilerinin yurt dışında toplantılar gerçekleştirdiği ve söz konusu toplantılar neticesinde bölge paylaşımı yapıldığı iddiasının herhangi bir somut bilgi ve belgeye dayanmadığı, söz konusu toplantıların yapıldığına ve bölge paylaşımının içeriğine dair ispat külfetinin soruşturma heyetinde olduğu,
- Soruşturma Bildiriminde 4054 sayılı kanun çerçevesinde idari para cezasını gerektirecek herhangi bir unsur bulunmadığı ve idari para cezasına hükmedilmemesi gerektiği, AFYON ÇİMENTO'nun soruşturma kapsamından çıkartılması gerektiği,
- Yerinde incelemede elde edilen belgelerin veya dosya kapsamında elde edilen veriler baz alınarak yapılan sayısal değerlendirmelerin hiçbirinin, dosya kapsamında yer alan şikâyetlerde öne sürülen iddiaları desteklemediği ve ihlal şüphelerinin gerçek dışı olduğunu ortaya koyduğu, hiçbir suretle bir anlaşma veya uyumlu eyleme tarafı olmadıkları ve iddialarda bahsedilen konularla yahut başkaca ticari parametrelerle ilişkili olarak hiçbir suretle rakipleriyle temasta bulunmadıkları,
- AFYON ÇİMENTO'nun diğer teşebbüslerin Afyon iline gerçekleştirecekleri çimento satışını önlemeye çalıştığı iddiasının gerçek dışı olduğu ve buna ilişkin herhangi bir maddi delil/bulgu yer almadığı, Ocak 2017 - Ağustos 2017 döneminde AFYON ÇİMENTO'nun ilgili coğrafi pazar içerisinde yer alan Afyon, Antalya, Denizli, Isparta, Konya ve Uşak illerine yaptığı satış miktarları ve satış fiyatları ile soruşturma tarafı olan diğer teşebbüslerin Afyon iline

gerçekleştirdikleri satış miktarları incelemelerinin ve diğer analizlerin de iddiaların gerçek dışı olduğunu gösterdiği,

- AFYON ÇİMENTO tarafından iki farklı il için uygulanan fiyat arasındaki farkın %1 veya daha az olduğu dikkate alındığında AFYON ÇİMENTO'nun belirli bir rakibi caydırma amaçlı satış politikası izlediği gibi bir iddianın gerçek dışı olduğu, bölge paylaşımı ve AS ÇİMENTO ile GÖLTAŞ'ın satışlarının "göstermelik" olduğu iddialarının herhangi bir temele dayanmadığı, Afyon ilindeki bazı alıcıların AFYON ÇİMENTO'nun yanı sıra AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'tan da önemli ölçüde alım yapmasının durumu açıklığa kavuşturduğu,
- Bir kamu yatırımının AFYON ÇİMENTO'nun fiyatları yükseltmesinden dolayı iptal edilmek zorunda kalındığı iddiasının belirsiz olduğu, bahsedilen ihale ya da kamu yatırımlarının zamanı, katılımcıları, konusu veya başka bir parametresi hakkında herhangi bir bilgi olmadığı ve bu iddiaya yönelik savunma hakkının zedelendiği, AFYON ÇİMENTO'nun Afyon ilinde belediye tarafından çıkarılan herhangi bir kamu ihalesine katılmadığı; AS ÇİMENTO, GÖLTAŞ ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO gibi birçok teşebbüsün de Afyon ilinde faal olduğu dikkate alındığında AFYON ÇİMENTO'nun teklifinin "yüksek" olduğunun değerlendirilmesi durumunda ihaleye teklif veren diğer teşebbüslerin tekliflerinin kabul edilmesi önünde herhangi bir engel de bulunmadığı, bir inşaat projesinin ilgili maliyet kalemleri dikkate alındığında, çimentonun toplam maliyetteki yeri inşaat projesine göre değişse de, genellikle %3 ile %6 gibi düşük bir oran arasında seyrettiği, dolayısıyla çimento fiyatlarının yükselmesi nedeniyle ihalelerin tümünden iptal olduğuna yönelik iddianın sektörün gerçekleriyle çelişkili olduğu,
- Afyon Çimento'nun nominal ortalama fiyatlarının ÜFE uyarlı fiyatların sürekli ve ciddi biçimde altında seyrettiği, Kasım 2016 ile Mart 2018 dönemi arasında reel olarak düşük seyreden ortalama fiyatlarının Mart 2018 yılından sonraki dönemlerde hafif oranlarda ve makul ölçülerde yükseldiği ve bu artışın da ekonomik hayatın bir gereği olduğu,
- AFYON ÇİMENTO'nun Antalya iline mesafesinin 270 km olduğu ve tahmini nakliye tutarının ise ton başına yaklaşık 55 TL olduğu, dolayısıyla Antalya iline AFYON ÇİMENTO'dan çok daha yakın olan iki rakip teşebbüsün satış yapmasının ve AFYON ÇİMENTO'nun kendi fabrikasına daha yakın pazarlara odaklanmasının kendi ticari stratejisi açısından daha makul olduğu ve AFYON ÇİMENTO'nun Antalya iline çimento satışı gerçekleştirmekten imtina ettiği iddiasının da gerçeği yansıtmadığı,
- AFYON ÇİMENTO'nun piyasadaki davranışlarının 4054 sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında herhangi bir ihlal teşkil etmediği ve kendileri aleyhine 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi çerçevesinde idari para cezası tesis edilmesini gerektirecek herhangi bir unsur bulunmadığı

belirtilmektedir.

I.6.4. KONYA ÇİMENTO

(66) KONYA ÇİMENTO tarafından birinci yazılı savunma, süresi içerisinde yapılmamış olup 06.11.2018 tarih, 8003 sayı ile sunulan beyan dilekçesinde aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

- Soruşturma Bildiriminin 26.07.2018 tarihinde gerçekleştirilen yerinde inceleme sırasında elden tebellüğ edildiği ancak dikkatsizlik sonucu, savunma süresinin geçirildiği,
- KONYA ÇİMENTO'nun AS ÇİMENTO lehine Antalya ilinde pazardan çekilmiş olduğu iddiasının gerçeği yansıtmadığı, bu yönde bir iddianın değerlendirilebilmesi için kapasite kullanım oranlarına bakılması gerektiği, KONYA ÇİMENTO'nun maksimum kapasite ile çalıştığı, İç Anadolu Bölgesi'nde çimento talebinin artması nedeniyle yakın bölgelere satış yapmasının daha rasyonel olduğu,
- Türkiye'de 2011-2017 yılları arasında çimento tüketiminin %38 oranında artış gösterdiği, aynı dönemde İç Anadolu bölgesindeki çimento tüketiminin ise %41 oranında artış gösterdiği, Konya Çimento'nun %(.....) kapasite ile çalıştığı 2011 yılında satışlarının sadece %(.....)'sini Toplam Anadolu⁹ olarak adlandırılan bölgeye (Antalya harici kalan bölgeler) yaptığı, %100 kapasite ile çalıştığı 2017 yılında ise satışlarının %(.....)'ini Toplam Anadolu olarak adlandırılan bölgeye yaptığı, bunun temelinde hem tüketicilere sunulan hizmet kalitesinin artırılmasının hem de İç Anadolu bölgesinde sürekli olarak artan çimento talebi olduğu,
- KONYA ÇİMENTO'nun toplam satışlarının 2011-2018 yılları arasında ancak %(.....) oranında arttığı, toplam tüketim artış oranı İç Anadolu bölgesinde %41 oranında olmasına rağmen Konya Çimento'nun bu bölgedeki çimento tüketim artışlarından ve satışından yararlanamadığı ve bu bölgede büyüme oranının %(.....) seviyesinde kaldığı,
- KONYA ÇİMENTO'nun ana pazarı olan İç Anadolu bölgesindeki çimento tüketiminin artması neticesinde, pazar payı kaybını gidermek amacı ile ve yakın mesafelerdeki bölgelerde (280 km'den daha yakın bölgelerdeki) bir alana satış yapmanın pazar ve kârlılık bakımından daha rasyonel olduğu düşünülerek satışlarını söz konusu alanda ortalama 60 km mesafe nakliyesindeki (%50 si 15 Km çapında %50 si 50-150 km arasında olan bölgede) artırmaya gayret ettiği ve bunun tek taraflı çıkarlarına uygun bir strateji olduğu, dolayısıyla bu dönemde KONYA ÇİMENTO'nun, ürünlerinin daha fazla satıldığı Konya ve çevresindeki (Konya, Karaman, Aksaray, Konya ilçeleri ve Afyon ilinde) talebi karşılayabilmek amacı ile Antalya iline yönelik satışlarını azalttığı, ayrıca, yine aynı dönemde, Konya ve çevresindeki artan talebi karşılayabilmek için 2014 yılı itibarı ile ihracat satışlarının da durdurulduğu,
- Dökme çimento taşımalarını yapan silobas araçların tek yönlü taşıma yaptığı, bu nedenle Konya Çimento'nun Antalya kıyı şeridinde bulunan 240-340 Km arasında değişen mesafelerde nakliye giderlerinin Konya-Seydişehir-Akseki-

⁹ Teşebbüs savunmasında yıllara göre satış miktarındaki değişimi göstermek için satış pazarını Antalya harici toplam satışlar ve yalnızca Antalya'ya yapılan satışlar şeklinde ayırmış ve Antalya ili haricinde yapılan satışlarını da Toplam Anadolu olarak adlandırmıştır.

Manavgat arasındaki yolun kış aylarında meteorolojik koşullar nedeniyle sıkça kapanması sonucunda arttığı, buna rağmen KONYA ÇİMENTO'nun Antalya bölgesindeki hazır beton tesislerini güçlü bir marka imajı olması nedeniyle kapatmadığı, hacimli projelerin KONYA ÇİMENTO'dan hazır beton talebinin devam ettiği,

- Öte yandan Antalya'da bulunan hazır beton tesislerine Konya'dan çimento sevkiyatı yapılmasının kârlılığı ortadan kaldırdığı, 270 km için ortalama (.....) TL/ton nakliye masrafı doğmasının dikkate alındığında KONYA ÇİMENTO'nun yaklaşık (.....) TL/ton kayıpla satış yapması gerektiği, bu durumun da kendi ana bölgesinde pazar kaybı yaşayan bir teşebbüs bakımından rasyonel olmadığı, dolayısıyla yakın nakliye mesafesinde bulunan satış noktalarına odaklanmak ve bölgede büyüyen talepten daha fazla istifade etmenin KONYA ÇİMENTO'nun kârlılığı artırma amacına daha uygun olduğu,
- İç Anadolu Bölgesi ve Konya ve pazar alanı dahilinde 2011-2018 yılları arasında kamunun ciddi altyapı, konut, üniversite kampüsü, Konya Ovası Projesi (KOP), Bağbaşı Barajı, yol, viyadük, alt ve üst geçit inşaatları, okul, Lojistik Merkezi, Organize Sanayi Bölgesi Altyapı yatırımları, Belediye yatırımları önemli yer tuttuğu ve söz konusu yatırımların çimento ihtiyaçlarının büyük oranda KONYA ÇİMENTO'nun çimento üretimleri ile karşılandığı, aynı dönemde Konya iline AS ÇİMENTO, GÖLTAŞ, Çimko, Kipaş, Çimsa (Niğde), AFYON ÇİMENTO, Medcem tarafından da çimento satışı yapıldığı,
- KONYA ÇİMENTO'nun, Antalya ilinde çimento satışlarını sürdürdüğü, Antalya ve ilçelerinde bulunan Serik, Manavgat, Elikesik, Alanya ve Aksu (2012- 2017 yılları arası) hazır beton tesisleri faaliyetlerini sürdürdüğü, dolayısıyla Soruşturma Bildiriminde yer verilen tablodaki satış rakamlarının fiili durumu tam olarak yansıtmadığı, Antalya ilinde Serik ve Alanya ilçesinde Elikesik bölgelerinde agrega tesisleri bulunduğu, hazır beton üretiminde ihtiyaç duyulan miktarın önemli bir bölümünün KONYA ÇİMENTO agrega ocaklarından sağlandığı, Antalya ili ve ilçeleri ekonomi yaşantısının bütünüyle turizm aktiviteleriyle ilişkili olduğu, son yıllardaki turizmdeki ziyaretçi kaybının Antalya ekonomisini tüm sektörler itibari ile olumsuz yönde etkilediği, dolayısıyla inşaat sektörünün de durağanlaştığı, TÇMB verilerine göre 2014-2017 yılları arasında Antalya pazarı çimento tüketiminin 586.000 ton olarak gerçekleştiği ve %26 oranında düşüş gösterdiği,
- Rekabet hukuku çerçevesinde bir ihlalden bahsedebilmek için, öncelikle bu ihlalin taraflarını, kapsamını ortaya koyabilecek nitelikteki birincil delillere ihtiyaç duyulduğu, somut olayda ise birincil delil ya da ihlali somut olarak ortaya koyabilecek, ikincil nitelikte bir iletişim delilinin varlığından söz edilemediği, Kurula göre, birlikte hareket etmeye yönelik bir anlaşmanın yokluğunda, tarafların iletişim kurup kurmadıklarına ve teşebbüs davranışının teşebbüsün tek taraflı (kişisel) çıkarlarına aykırı olup olmadığına bakılması gerektiği, KONYA ÇİMENTO bakımından, kararlarının kendi ekonomik çıkarına aykırı olup olmadığı hususunun incelenmediği,
- KONYA ÇİMENTO'nun 2014-2017 yılları itibarıyla Konya ilinde elde ettiği pazar payının düşüş gösterdiği, ilgili coğrafi pazarda yer alan diğer yedi ildeki dökme çimento pazar payının sürekli dalgalandığı, bu dalgalanmaların Konya Çimento'nun herhangi bir anlaşma ya da uyumlu eylem içerisinde bulunmadığına yönelik çıkarımı kuvvetlendirdiği,

- İç Anadolu Bölgesi'nde 2011-2017 yılları arasında çimento tüketiminin artmasına karşılık KONYA ÇİMENTO'nun bu bölgeye olan satışlarının artışının %25 düzeylerinde kalmasının da herhangi bir bölge paylaşımı olmadığı yönündeki iddiaları desteklediği,
- Isparta iline gerçekleştirilen satışların 2011'den beri düşük olduğu, İç Anadolu Bölgesindeki talep artışını karşılamak varken bu pazara gitmenin rasyonel olmadığı,
- Benzer şekilde Antalya iline yapılan satışların önünde coğrafi engellerle sıkça karşılaşıldığı, Antalya'ya çimento nakliyesinin maliyetli olduğu, İç Anadolu Bölgesi'nde çimento talebinde yaşanan artışı karşılamamanın ticari hayatın olağan akışına uygun ve mantıklı olduğu,
- KONYA ÇİMENTO'nun Antalya iline cüzi miktarlarda da olsa dökme çimento ve torbalı çimento satışlarının olduğu ve bu durumun "KONYA ÇİMENTO'nun Antalya iline torbalı çimento satışının dahi olmadığı" iddiasını çürüttüğü,
- KONYA ÇİMENTO'nun 2017 yılında ortalama çimento satış fiyatı artışının %4,58 olduğu, bunun yanında aynı yılda maliyet artışlarının %9,80 seviyesinde gerçekleştiği, fiyat seyrinin talep ve maliyet değişiklikleri ile temellendirilebildiği,
- Son olarak yıllar itibarıyla azalan kârlılık oranının KONYA ÇİMENTO'nun rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma ya da uyumlu eylem içerisinde yer almadığına gösterge teşkil ettiği,

ifade edilerek, 2014-2017 yılları arasında TÇMB verilerine göre Antalya pazarı çimento tüketiminin %26 oranında düşüş göstermesi ve daralan bir pazar olan Antalya'ya satış yapmayı sürdürmenin beklenmesinin rasyonel olmaması gibi hususlar da dikkate alındığında KONYA ÇİMENTO'nun 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediğinin tespit edilmesi ve yürütülen soruşturmada KONYA ÇİMENTO'ya herhangi bir idari para cezası uygulanmaması gerektiği belirtilmiştir.

Bu bölümde yer verilen savunmalara ilişkin değerlendirmeleri de içerecek şekilde yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir.

I.7. Değerlendirme

- (67) Dosya konusu iddialar, AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın anlaşmak suretiyle Isparta iline başka çimento üreticilerini sokmadıkları ve Burdur'daki hazır beton tesisleri üzerinde baskı kurdukları, 2017 yılı son çeyreğinde ve 2018 yılı başlarında birlikte fiyat artırdıkları, AS ÇİMENTO dışındaki AFYON ÇİMENTO, KONYA ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Antalya iline çimento satışı gerçekleştirmedikleri ve AFYON ÇİMENTO'nun diğer teşebbüslerin Afyon iline çimento satışını önlemek amacıyla ticari politika tasarladığıdır.
- (68) İddialar incelendiğinde genel olarak çimento üreticilerinin bulunduğu illere diğer üreticilerin girmesinin engellendiği ve birlikte fiyat artışı yapıldığına yöneliktir. Bu çerçevede, yerinde incelemelerde elde edilen belgelere yönelik değerlendirme, dosya kapsamında elde edilen sayısal verilere yönelik değerlendirme, diğer iddialara yönelik değerlendirme ve 4054 sayılı Kanun kapsamında yapılan değerlendirmeye ayrı ayrı yer verilecektir.

I.7.1. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgelere İlişkin Değerlendirme

- (69) Dosya kapsamında teşebbüslerde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve dosya konusu iddialar ile ilgili olabilecek bazı belgeler elde edilmiştir. Bu belgelerden dosya kapsamında değerlendirilebileceklere yukarıda yer verilmiştir.
- (70) Önaraştırma sürecinde GÖLTAŞ'ta yapılan yerinde incelemede 27 Şubat 2018 tarihinde, (.....)'dan (.....)'a gönderilen, "(.....)" konulu Belge 1'de yer verilen e-posta elde edilmiştir. (.....) hazır beton yetkilisi tarafından el yazısı ile Ocak ve Şubat aylarında iş almadığı ve adı geçen işleri de GÖLTAŞ'ın onayı ile aldığı ifadeleri yer almaktadır. Söz konusu e-posta ile ilgili olarak GÖLTAŞ tarafından;

"Hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler, yer almak istedikleri projelerin büyüklüğünü ve süresini de dikkate alarak, projeye başlamadan önce çimento sağlayıcılarından çimento tedarikinin sürekliliğine ve alım fiyatına ilişkin destek isteyebilmektedirler.

Rekabet Kurumu uzmanları tarafından GÖLTAŞ'ta gerçekleştirilen yerinde inceleme sırasında elde edilen belge (.....)'in dahil olduğu uzun vadeli projeler bakımından GÖLTAŞ'tan çimento tedarikine/alım fiyatlarına ilişkin destek talebini ve GÖLTAŞ'ın da bu desteği vermesi ile söz konusu işleri yaptığını ve GÖLTAŞ'tan çimento alım miktarına/fiyatına ilişkin bilgileri içermektedir. Nitekim (.....) tarafından belirtildiği üzere; (.....) ve (.....) gibi projelere (.....) 40.000 m³ daha hazır beton tedarik etmek durumunda olmuştur ve bu kapsamda GÖLTAŞ'tan (.....) TL bant fiyatı olmak üzere 12.000 ton çimentoyu satın almak istemiştir. Ayrıca (.....), yeni bir iş alması halinde de GÖLTAŞ'tan peşin ödeme yaparak çimento almak istediğini belirtmektedir.

Özetle, ilgili yazı; (.....)'in söz konusu projeler için GÖLTAŞ'tan çimento tedarik ettiğine ve dâhil olduğu bu projeler bakımından kendisine çimento tedariki/alım fiyatları bakımından GÖLTAŞ tarafından destek verildiğine, nitekim bu destek kapsamında söz konusu işleri aldığına ve bakiye çimento miktarları bakımından da kendisi adına daha uygun olan koşullarda alım fiyatları için talepte bulunduğuna ilişkindir."

açıklamaları yapılmıştır.

- (71) Söz konusu belge ile ilgili olarak (.....) tarafından yapılan açıklama ise;

"(.....) olarak çimentoyu Göltaş Çimento'dan almaktayız. Bahsettiğiniz belge de Göltaş Çimento ile şirketimiz arasındaki risk hesabına ilişkindir. Şöyle ki anılan belgede, son dönemde enerji, akaryakıt vb. nedenlerle artan çimento fiyatlarının şirketimiz alımlarına yansıtılmamasını talep ettik. Hâlihazırda almış olduğumuz işleri Göltaş'ın onayı doğrultusunda aldığımız için fiyat artışlarının şirketimize yansıtılmasının doğru olmayacağını düşünmekteyiz. Çünkü bağımsız hazır beton firmaları olarak çimento üreticisi teşebbüslerin bilgisi dâhilinde olmadan piyasadan iş almamız mümkün değildir."

şeklindedir.

- (72) GÖLTAŞ ve (.....) tarafından yapılan açıklamalar incelendiğinde, (.....)'in devam eden projelerine ilişkin olarak GÖLTAŞ'tan çimento fiyatlarına yapılan zammın kendilerine yansıtılmamasını talep ettiği anlaşılmaktadır. GÖLTAŞ tarafından ise hazır beton şirketlerinin projeye başlamadan önce, çimento tedarikinin sürekliliğine ve alım fiyatına ilişkin çimento üreticilerinden destek isteyebildiği, söz konusu belgenin de bu çerçevede gönderildiği ifade edilmektedir. Belge 1'den ve tarafların açıklamalarından

(.....)'in hazır beton sağladığı belirli projeler için çimento tedariki için GÖLTAŞ ile anlaşma sağladığı ancak projelerin tamamlanabilmesi için gerekli olan yaklaşık 40.000 m³ çimento için, enerji akaryakıt vb. nedenlerle çimentoya gelen zamların kendilerine yansıtılmaması talep edilmektedir. Bu bakımdan söz konusu belgenin soruşturma tarafı teşebbüsler arasında bir anlaşmaya işaret etmediği değerlendirilmektedir.

- (73) Öte yandan Belge 1'de geçen "...*Bu işleri de Göltaş onayıyla aldım.*" ifadesi AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın hazır beton üreticileri üzerinde baskı kurdukları iddiaları bakımından da ele alınabilecektir. Söz konusu ifade doğrudan hazır beton üreticisi teşebbüsün GÖLTAŞ'ın kabul etmediği bir proje için hazır beton sağlayamayacağı şeklinde anlaşılabilir. Bununla birlikte hazır beton üreticileri için çimento zorunlu bir girdi olup hazır beton üreticileri beton dökümü gerçekleştirecekleri inşaat projeleri için ihtiyaç duyulan hazır beton miktarı doğrultusunda gereken çimento miktarını tahmini olarak hesaplamakta ve bu doğrultuda çimento üreticilerinden alım gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla (.....) tarafından yapılan açıklamalarda da belirtildiği üzere, çimento üreticisi teşebbüsler hazır beton üreticilerinin beton dökümü gerçekleştireceği projeleri bilmektedirler. Bu çerçevede, belgede geçen "...*Bu işleri de Göltaş onayıyla aldım*" ifadesi taraflar arasında çimento alım satımına yönelik belirli bir fiyat üzerinden anlaşma sağlandığı şeklinde yorumlanabilecektir.
- (74) Soruşturma sürecinde Belge 2'de yer verilen TÇMB'de yapılan yerinde incelemede elde edilen "TÜRKİYE ÇİMENTO MÜSTAHSİLLERİ BİRLİĞİ" başlıklı 26.11.2015 tarihli belge elde edilmiştir. Belgede "...*Bu çerçevede TÇMB mevzuata uyum konusunda çok önemli çabalar ortaya koymaktadır ve başta rekabet hukuku kuralları olmak üzere tüm yasal düzenlemelere tam uyumu birinci hedefi olarak benimsemiştir*" ifadeleri yer almaktadır. Anılan belgeden tarafların rekabet hukuku konusunda bilgi sahibi olduğu ve rekabet hukuku kuralları çerçevesinde davranma amaçlarının olduğu anlaşılmaktadır.
- (75) Belge 3'te TÇMB'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 29-30-31 Mayıs 2015 tarihinde gerçekleştirilen "TÇMB ARAMA KONFERANSI" dökümünde yer alan bazı ifadeler yer almaktadır. Anılan belgede geçen, "...*Rekabet mevzuatı sebebi ile pazar verilerinin istenilen düzeyde paylaşılabilmesi*", "...*rekabet, enerji, maden mevzuat değişiklikleri ile ilgili toplantı, eğitim düzenlenmesi*", "...*Eskiden üretim odaklıydık şimdi satış, rekabet odaklı olduk*", "*Rekabet ortamı kötüye gidiyor: Müşterinin pazarlık gücü artıyor, sektöre giriş engeli yok, parası olan bu sektöre giriyor. Sektörün kapasite kullanım oranı düşük, yapılan üretimin katma değeri konuşulmuyor, sadece volüme konuşuluyor.*", "*Rekabet kurumu de çok önemli. Bu tarafa yönelik de çalışmalar yapılmalı*", "*Rekabet kurumu konusunda aksiyon almamız gerekecek. Bunu da önceliklendirmemiz lazım.*", "*Birliğe özellikle pazarlama konusu ile ilgili görev verilmesi konusunda rekabet ile ilgili olarak bu alana giremeyiz kesinlikle demişti eski başkan?*" ifadeleri teşebbüslerin rekabet hukuku konusunda hassas olduklarına ve eylemlerinin rekabet hukuku ile uyumlu olması konusuna dikkat ettiklerine işaret etmektedir.
- (76) Belge 4'te bayi olarak faaliyet gösteren (.....) ile GÖLTAŞ yetkilisi arasında yapılan görüşme akabinde atılan e-postaya yer verilmektedir. Belgede bazı iller için 30-40 TL arasında zam yapılacağına bildirildiği, bazı iller için ise 5-10 TL arasında zam yapılacağına bildirildiği ifade edilmektedir. Ancak (.....) yetkilisi tarafından 30-40 TL zammın bildirildiği iller için farkın çok aşırı olduğu ve kabul görmeyeceğinin belirtildiği, bunun üzerine diğer iller için de 5-10 TL arasında zam yapılarak sevkiyat yapılmasının daha uygun olacağı değerlendirilmesinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu belge bayi ile sağlayıcı arasında gerçekleştirilen bir görüşme olup sağlayıcının belirli iller için

çimento fiyatlarına yüksek oranda yapacağı zammın müşteriler tarafından kabul görmeyeceği kanaati ile bayinin çimento zam fiyatlarının makul seviyelere çekilmesi yönündeki talebi olarak değerlendirilmektedir.

- (77) Bu çerçevede dosya kapsamında yukarıda yer verilen Belge 1 ve Belge 4 sağlayıcı müşteri ilişkisi çerçevesinde gerçekleştirilen görüşmeler olup soruşturma tarafı teşebbüsler arasında anlaşma/uyumlu eylem olabileceğine işaret eden belgeler olmadığı kanaatine varılmıştır. Öte yandan Belge 2 ve Belge 3 ise teşebbüslerin rekabet hukuku bilincine sahip olduğuna ve rekabet mevzuatı ile uyumlu şekilde hareket etme eğilimlerinin olduğuna işaret etmektedir.

I.7.2. Dosya Kapsamında Elde Edilen Sayısal Verilere İlişkin Değerlendirme

- (78) Dosya konusu iddiaların sayısal verilerle desteklenip desteklenmediğinin değerlendirilmesi bakımından teşebbüslerden edinilen veriler doğrultusunda bazı analizler yapılması ve ihlalin varlığı bakımından bu analizlerin de dikkate alınması uygun olacaktır. Bu nedenle öncelikle yapılacak analizlerin tutarlılığı bakımından hangi ürünlerin temel alınacağına tespit edilmesi gerekmektedir.
- (79) Çimento, dökme ve torbalı olarak iki farklı şekilde pazarlanmaktadır. Ürün türleri bakımından ise CEM I, CEM II, CEM III vb. şekilde farklı gruplara ayrılmaktadır. Dökme ve torbalı çimentonun kullanım alanları farklı olmakta ve teşebbüslerin satışları içerisinde dökme çimento daha fazla yer tutmaktadır. Teşebbüslerin 2014-2017 yılları arasında yapmış oldukları dökme çimento satışlarının toplam çimento satışlarına oranını gösterir tabloya aşağıda yer verilmektedir

Tablo 7: Teşebbüslerin Dökme Çimento Satışlarının Toplam Satışlarına Oranı (%)

	2014	2015	2016	2017
GÖLTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AS ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AFYON ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KONYA ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (80) Tablo 7 incelendiğinde dökme çimento 2014-2017 yılları arasında GÖLTAŞ'ın satışlarında yaklaşık %(.....), AS ÇİMENTO'nun satışlarında yaklaşık %(.....), AFYON ÇİMENTO'nun satışlarında yaklaşık %(.....), KONYA ÇİMENTO'nun satışlarında yaklaşık %(.....) oranında yer tutmaktadır. Öte yandan şikâyet konusu hususlar da dökme çimentoya yönelik olduğundan yapılacak analizlerde dökme çimentonun esas alınması uygun olacaktır.
- (81) Dökme çimento müşterileri genel olarak hazır beton üreticileri, endüstriyel üreticiler ve büyük inşaat firmalarıdır. Dökme çimento müşterileri tarafından farklı türlerde çimento talep edilmekle birlikte, CEM I 42,5 ve CEM II 42,5 türü çimentolar genelde en fazla talep edilen ürünler olmaktadır. Dolayısıyla çimento üreticilerinin satışları içerisinde de bu iki tür önemli bir paya sahip olmaktadır. Bu noktada teşebbüslerin satış yaptığı ürünlerin toplam çimento satışları içerisindeki payını gösterir tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 8: Teşebbüslerin Toplam Satışları İçinde CEM I 42,5, CEM II 42,5 ve Diğer Ürünlerin Dağılımı (%)

		GÖLTAŞ	AS ÇİMENTO	AFYON ÇİMENTO	KONYA ÇİMENTO
2014	CEM I 42,5	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	CEM II 42,5	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2015	CEM I 42,6	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	CEM II 42,6	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2016	CEM I 42,7	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	CEM II 42,7	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2017	CEM I 42,8	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	CEM II 42,8	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2018	CEM I 42,9	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	CEM II 42,9	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (82) Tablo 8 incelendiğinde GÖLTAŞ, AS ÇİMENTO ve AFYON ÇİMENTO'nun CEM I 42,5 satışlarının payının toplam satışlarında %(.....) üzerinde olduğu görülmektedir. KONYA ÇİMENTO'nun ise CEM II 42,5 satışları ağırlıklıdır. Bununla birlikte teşebbüslerin tamamı için CEM I 42,5 ve CEM II 42,5 birlikte toplam satışlarında %(.....) üzerinde yer tutmaktadır. Bu çerçevede değerlendirmeler genel olarak dökme çimento¹⁰ üzerinden yapılacak olup ürün özelinde ise CEM I 42,5 ve CEM II 42,5 türüne ayrı ayrı yer verilecektir.
- (83) Piyasadaki teşebbüslerin pazar payları, pazar gücünün varlığı bakımından önemli bir gösterge olmakla birlikte, Herfindahl-Hirshman Index (HHI) endeksi de ABD, Avrupa Birliği (AB) rekabet otoriteleri ve Rekabet Kurulu tarafından kullanılan önemli bir yöntemdir. HHI değerinin 1800-2000'in¹¹ üzerinde olması pazarın yüksek oranda yoğunlaşmış olduğuna ve dolayısıyla rekabet karşıtı etkiler açısından riskli olduğuna işaret etmektedir. Bunun yanı sıra belli sayıda büyük teşebbüsün temsil ettiği toplam piyasa üretimi yüzdesi olarak ifade edilen Yoğunlaşma Oranı (YO) da piyasa yapısını açıklamaya yönelik gösterge olarak kullanılmaktadır. Bu yöntem ile YO3, YO4, YO5 gibi ölçümler yapılmaktadır. Bu doğrultuda ilgili coğrafi pazarda 2014-2017 yılları arasında teşebbüslerin pazar paylarını YO4 ve HHI değerlerini gösterir tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 9: Teşebbüslerin İlgili Coğrafi Pazarda 2014-2017 Pazar Payları (%)¹² ve Yoğunlaşma Seviyeleri (HHI ve YO4)

	2014	2015	2016	2017
AS ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KONYA ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖLTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÇİMSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
OYAK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
YO4	82,95	84,45	83,85	80,19

¹⁰ Tarafların CEM I ve CEM II toplam satışları %(.....) üzerinde olduğundan genel olarak dökme çimento üzerinden yapılan analizlerde TÇMB dökme çimento verileri kullanılmıştır.

¹¹ ABD'de HHI değerinin 1800'ün üzerinde ve olması riskli kabul edilirken, AB de ise 2000 üzerinde hesaplanan HHI değerinin riskli olduğu kabul edilmektedir.

¹² Tablo'da ÇİMSA'nın pazar payı hesaplanırken aynı ekonomik bütünlük içerisinde olan AFYON ÇİMENTO, ÇİMSA Niğde, ÇİMSA Eskişehir, ÇİMSA Mersin ve ÇİMSA Kayseri'nin payları toplanmıştır. Benzer şekilde OYAK'ın pazar payı hesaplanırken DENİZLİ ÇİMENTO, OYAK Ankara, OYAK Bolu, OYAK Adana'nın payları toplanmıştır.

Tablo 9'un devamı:				
	2014	2015	2016	2017
BATISÖKE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KİPAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SEZA ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÇİMENTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BATIÇİM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MEDCEM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
NARLI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BAŞTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ADO ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
LİMAK ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HHI SEVİYESİ	2.271,81	2.302,11	2.279,00	2.019,62

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (84) Tablo 9 incelendiğinde HHI değerleri 2014-2017 yılları arasında 2019-2302 seviyelerinde değişmektedir. YO4 oranının ise %80-84 seviyelerinde olduğu görülmektedir. HHI ve YO4 değerleri pazardaki yoğunlaşmanın yüksek olduğunu göstermektedir. Öte yandan Rekabet Terimleri Sözlüğü'nde, "yoğunlaşmış oligopol piyasası" "fiyatların rekabetçi piyasa yapısının oldukça üstünde ve çıktı miktarının ise rekabetçi piyasa yapısının oldukça altında olduğu yüksek derecede yoğunlaşmış pazar yapısıdır." şeklinde tanımlanmakta ve genel olarak ampirik çalışmaların bu tür bir pazar yapısının, pazardaki en büyük dört oyuncunun pazar payının %50 ve üzerinde olması veya pazardaki en büyük sekiz oyuncunun pazar payının %70 ve üzerinde olması durumunda ortaya çıktığını gösterdiği ifade edilmektedir. Bu bakımdan teşebbüslerin pazar payları, HHI ve YO4 değerleri dikkate alındığında pazarın rekabete aykırı etkilere açık yoğunlaşmış bir oligopol piyasası görünümünde olduğu kanaatine varılmıştır.
- (85) Taraflar arasında bir anlaşmanın ya da uyumlu eylemin olması halinde beklenen; pazar paylarının durağan olması, fiyattaki dalgalanmanın azalması, fiyatın talepten görecebağımsız hareket etmesi, tespit edilen ani fiyat artışlarının ve teşebbüslerin fiyat seyriinde gözlemlenen benzerliklerin maliyet ve talep hareketleriyle ile açıklanamamasıdır.
- (86) Bu çerçevede soruşturma tarafı dört teşebbüs arasında bir anlaşma/uyumlu eylem olup olmadığının tespit edilebilmesi amacıyla sayısal veriler analiz edilmiştir. Yapılan analizlerde öncelikle soruşturma tarafı teşebbüslerin ilgili coğrafi pazardaki payları il özelinde hesaplanarak Tablo 10-13'te verilmiştir.

Tablo 10: Teşebbüslerin 2014 Yılı İl Bazında Dökme Çimento Pazar Payları (%)

	Afyon	Antalya	Burdur	Denizli	Isparta	Konya	Uşak	Muğla
AFYON ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AS ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖLTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KONYA ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 11: Teşebbüslerin 2015 Yılı İl Bazında Dökme Çimento Pazar Payları (%)

	Afyon	Antalya	Burdur	Denizli	Isparta	Konya	Uşak	Muğla
AFYON ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AS ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖLTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KONYA ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 12: Teşebbüslerin 2016 Yılı İl Bazında Dökme Çimento Pazar Payları (%)

	Afyon	Antalya	Burdur	Denizli	Isparta	Konya	Uşak	Muğla
AFYON ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AS ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖLTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KONYA ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 13: Teşebbüslerin 2017 Yılı İl Bazında Dökme Çimento Pazar Payları (%)

	Afyon	Antalya	Burdur	Denizli	Isparta	Konya	Uşak	Muğla
AFYON ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AS ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖLTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KONYA ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

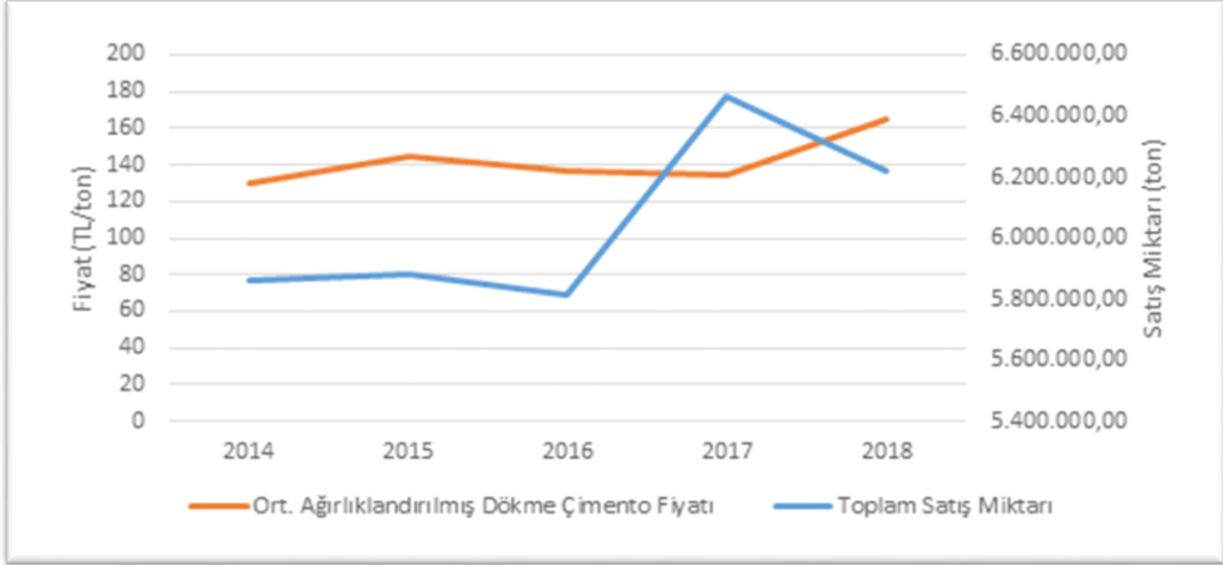
Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (87) Teşebbüslerin Afyon ili için pazar payları incelendiğinde AFYON ÇİMENTO'nun 2014, 2015, 2016 ve 2017 yılları için pazar payı sırasıyla yaklaşık (.....), AS ÇİMENTO'nun sırasıyla (.....), GÖLTAŞ'ın sırasıyla (.....), KONYA ÇİMENTO'nun ise sırasıyla (.....) seviyelerinde gerçekleşmiştir.
- (88) Antalya ili için bakıldığında AFYON ÇİMENTO'nun ve KONYA ÇİMENTO'nun 2014-2017 yılları arasında pazar payları (.....) seviyelerinde iken 2014, 2015, 2016, 2017 yılı için AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın pazar payları sırasıyla yaklaşık olarak (.....) ve (.....) seviyelerinde gerçekleşmiştir.
- (89) Burdur ili özelinde değerlendirildiğinde de 2014-2017 yılları arasında AFYON ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO'nun pazar paylarının (.....) seviyelerinde olduğu görülmektedir. Buna karşın 2014, 2015, 2016, 2017 yılları için sırasıyla AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın pazar payları sırasıyla (.....) ve (.....) olarak gerçekleşmiştir.
- (90) Denizli ili için 2014, 2015, 2016, 2017 yılları için sırasıyla AFYON ÇİMENTO'nun pazar payı (.....), AS ÇİMENTO'nun sırasıyla (.....), GÖLTAŞ'ın sırasıyla (.....), KONYA ÇİMENTO'nun ise tüm yıllar için pazar payı (.....) olarak gerçekleşmiştir.
- (91) Isparta ilinde ise 2014, 2015, 2016, 2017 yılları için AFYON ÇİMENTO'nun payı (.....), AS ÇİMENTO'nun (.....), GÖLTAŞ'ın (.....), KONYA ÇİMENTO'nun ise (.....) olarak gerçekleşmiştir.
- (92) Konya ili için incelendiğinde 2014, 2015, 2016, 2017 yılları için AFYON ÇİMENTO'nun payı (.....) seviyelerinde, AS ÇİMENTO'nun (.....) seviyelerinde, GÖLTAŞ'ın (.....), seviyelerinde KONYA ÇİMENTO'nun ise (.....) seviyelerinde gerçekleşmiştir.
- (93) Uşak bakımından 2014, 2015, 2016, 2017 yılları için AFYON ÇİMENTO'nun payı (.....) seviyelerinde, AS ÇİMENTO'nun payı (.....) seviyelerinde GÖLTAŞ'ın payı (.....) seviyelerinde, KONYA ÇİMENTO'nun pazar payı ise tüm yıllar için (.....) olarak gerçekleşmiştir.
- (94) Son olarak Muğla bakımından AFYON ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO'nun payı 2014, 2015, 2016, 2017 yılları için (.....) olurken AS ÇİMENTO'nun payı sırasıyla (.....), seviyelerinde GÖLTAŞ'ın ise sırasıyla (.....) olarak gerçekleşmiştir.
- (95) Soruşturma tarafı dört teşebbüsün ilgili coğrafi pazardaki payları incelendiğinde sekiz il içinde pazar paylarının dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Özellikle şikâyetlerin yoğunlaştığı dönem ve iller olan 2017 yılı ile Antalya, Burdur, Isparta illeri bakımından AFYON ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO'nun sadece 2017 yılı değil, 2014 yılından bu yana pazardaki faaliyetlerinin olmadığı ya da çok düşük seviyede kaldığı anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla tarafların pazar paylarındaki dalgalanmalar, teşebbüslerin anlaşma ya da uyumlu eylem içerisinde olduğu durumda beklenen sonucu desteklememektedir.

- (96) Teşebbüslerin fiyatlandırma davranışlarındaki en önemli etkenlerden birisi de talepteki değişimlerdir. Ticari olarak diğer teşebbüslerden bağımsız hareket eden teşebbüslerin genel olarak, talep artışı olduğu dönemlerde fiyatlarını artırması, talebin az olduğu dönemlerde ise fiyatlarını düşürmesi beklenir. Bu çerçevede fiyat ve talep değişimlerinin olması gerekenin aksi yönde olması durumunda teşebbüsler arası anlaşma ya da uyumlu eylem bakımından gösterge teşkil edebilecektir. Bu doğrultuda teşebbüslerin fiyatlarının talep ile karşılaştırılabilmesi amacıyla oluşturulan grafiklere aşağıda yer verilmiştir.

Grafik 1: Teşebbüslerin Dökme Çimento Satışları Bakımından Fiyat-Talep Karşılaştırması

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (97) Grafik 1, soruşturma tarafı dört teşebbüsün toplulaştırılmış ağırlıklı fiyat ortalaması ile ilgili coğrafi pazara çimento üreticisi tüm teşebbüsler tarafından yapılan toplam satış verilerinden¹³ oluşmaktadır. Grafik incelendiğinde, genel olarak fiyat hareketlerinin talep ile paralel bir şekilde değiştiği anlaşılmaktadır. Grafikte, 2017 yılında talep 2016 yılına göre yaklaşık %11 oranında artarken aynı dönemde fiyatlar yatay seyretmekle birlikte 2018 yılında fiyatlar¹⁴ 2017 yılına göre yaklaşık %23 oranında artış eğilimi göstermiştir. Fiyat değişimlerinin talep ve maliyet değişimlerine gecikmeli olarak uyumlulaştırıldığı dikkate alındığında 2017 yılında artan talebin fiyatlara 2018 yılı itibarıyla yansımaya başladığı değerlendirilmektedir.
- (98) Soruşturma tarafı dört teşebbüsün toplulaştırılmış fiyat hareketleri ile pazardaki talebin karşılaştırıldığı yukarıdaki grafiğin yanı sıra bireysel olarak teşebbüslerin fiyatlandırma davranışlarının da satış miktarlarındaki değişimle karşılaştırılması uygun olacaktır. Bu doğrultuda teşebbüslerin ürün bazında ağırlıklı ortalama fiyatları ile satış miktarlarının karşılaştırıldığı grafiklere aşağıda yer verilmektedir:

¹³ Tarafların CEM I ve CEM II toplam satışları %90'ın üzerinde olduğundan genel olarak dökme çimento üzerinden yapılan analizlerde TÇMB dökme çimento verileri kullanılmıştır.

¹⁴ 2018 Yılı verileri ilk yedi aylık (Ocak-Temmuz) dönemi kapsamaktadır.

Grafik 2: AFYON ÇİMENTO CEM I 42,5 Satış Fiyatı ve Satış Miktarı Karşılaştırması

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (99) AFYON ÇİMENTO'nun ağırlıklı ortalama satış fiyatı ile satış miktarındaki değişimler karşılaştırıldığında, teşebbüsün fiyatlarının 2014 Ocak ayından itibaren satış miktarlarından bağımsız olarak sürekli artış eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, önceki yıllara göre satış miktarının fazlaştığı 2017 yılı başlarından itibaren fiyatlardaki yükseliş eğiliminin de arttığı görülmektedir.
- (100) AS ÇİMENTO tarafından yapılan CEM I 42,5 ve CEM II 42,5 türü çimento satışları Grafik 3 ve Grafik 4'te fiyatlar ile karşılaştırılmaktadır.

Grafik 3: AS ÇİMENTO CEM I 42,5 Satış Fiyatı ve Satış Miktarı Karşılaştırması

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 4: AS ÇİMENTO CEM II 42,5 Satış Fiyatı ve Satış Miktarı Karşılaştırması

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (101) Grafik 3 incelendiğinde AS ÇİMENTO'nun ağırlıklı ortalama satış fiyatlarının genel olarak satış miktarı ile orantılı olarak değiştiği görülmektedir. Bununla birlikte, 2017 yılı Ağustos ayında ve 2017 yılı Aralık ayından sonra fiyatlarda ani artışların olduğu anlaşılmaktadır. 2017 yılı Ağustos ayından 2017 yılı Ekim ayına gelindiğinde fiyatların yaklaşık %(.....) oranında arttığı gözlemlenmektedir. Teşebbüsün ürününe olan talep incelendiğinde 2017 yılı Ağustos ayında talebin 2017 yılı Haziran ayına göre yaklaşık %(.....) oranında arttığı izlenmektedir. 2017 yılı Haziran-Ağustos döneminde yaşanan talep artışının fiyatlara 2017 yılı Ağustos-Ekim arasında etki ettiği söylenebilir. 2017 yılı Aralık ayından sonra yaşanan fiyat artışı bakımından incelendiğinde, 2018 yılı Şubat ayında fiyatlar 2017 yılı Aralık ayına göre yaklaşık %(.....) oranında artarken, 2017 yılı Aralık ayında satış miktarı 2017 yılı Ekim ayına göre yaklaşık %(.....) oranında düşmüştür.
- (102) Grafik 4 incelendiğinde AS ÇİMENTO'nun 2016 yılından itibaren CEM II 42,5 türü çimento satışının oldukça düşük olduğu, bazı dönemlerde satışının bulunmadığı, fiyatların dalgalı olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle AS ÇİMENTO bakımından CEM II türü için değerlendirme yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.
- (103) GÖLTAŞ'ın satış miktarları ile fiyatlarının karşılaştırıldığı Grafik 5 ve Grafik 6'ya aşağıda yer verilmektedir.

Grafik 5: GÖLTAŞ CEM I 42,5 Satış Fiyatı ve Satış Miktarı Karşılaştırması

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 6: GÖLTAŞ CEM II 42,5 Satış Fiyatı ve Satış Miktarı Karşılaştırması

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (104) GÖLTAŞ'ın CEM I 42,5 türü çimento fiyatları ile satış miktarlarının karşılaştırıldığı Grafik 5 incelendiğinde, fiyatların 2017 yılı Ağustos ayına kadar yatay seyrettiği, bu tarihten sonra fiyatların artış eğilimine girdiği görülmektedir. Grafik incelendiğinde, AS ÇİMENTO'nun fiyatlarındaki artış eğilimine benzer şekilde GÖLTAŞ'ın fiyatlarında da 2017 yılı Ağustos ayından sonra ve 2017 yılı Aralık ayından sonra ani artış görülmektedir. 2017 yılı Ağustos ayında satış miktarı 2017 yılı Haziran ayına göre yaklaşık %(.....) oranında artarken, fiyatlar 2017 yılı Ekim ayında, 2017 yılı Ağustos ayına göre yaklaşık %(.....) oranında artış göstermiştir. Buna karşın 2017 yılı Aralık ayından sonra yaşanan fiyat artışı incelendiğinde, 2018 yılı Şubat ayında fiyatlar 2017 yılı Aralık ayına göre yaklaşık %(.....) oranında artarken 2017 yılı Aralık ayında satışlar 2017 yılı Ekim ayına göre yaklaşık %(.....) oranında düşmüştür.
- (105) Grafik 6 GÖLTAŞ'ın CEM II 42,5 türü ağırlıklı ortalama fiyatları ile satış miktarlarını görselleştirmektedir. 2014 Ocak ayında yaklaşık (.....) ton CEM II 42,5 türü çimento satışı olan GÖLTAŞ'ın 2018 yılı Ağustos ayına gelindiğinde satışlarının azalarak yaklaşık (.....) ton seviyelerine gerilediği görülmektedir. Fiyatları ise genel olarak dalgalı bir seyir izlemekle birlikte, yatay bir görünümdeydir.
- (106) KONYA ÇİMENTO'nun fiyat ve satış miktarlarına ilişkin Grafik 7 ve Grafik 8 oluşturulmuştur.

Grafik 7: KONYA ÇİMENTO CEM I 42,5 Satış Fiyatı Ve Satış Miktarı Karşılaştırması

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 8: KONYA ÇİMENTO CEM II 42,5 Satış Fiyatı Ve Satış Miktarı Karşılaştırması

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (107) Grafik 7 incelendiğinde, KONYA ÇİMENTO'nun CEM I 42,5 türü çimento satış miktarlarının yıllar itibarıyla dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Satış fiyatlarının ise

2017 yılı Ocak ayına kadar yatay seyrettiği bu tarihten sonra ise satış miktarından bağımsız olarak artış eğilimine girdiği görülmektedir.

- (108) Ağırlıklı olarak CEM II 42,5 türü çimento satışı gerçekleştiren KONYA ÇİMENTO'nun anılan türdeki çimento fiyatı ile satış miktarı Grafik 8'de karşılaştırılmaktadır. 2014 Ocak ve 2016 Aralık döneminde satış miktarları benzer seviyelerde gerçekleşirken bu dönemde fiyatlarda yatay seyretmiştir. 2017 yılı Ocak-Ekim döneminde satış miktarı artış gösterirken fiyatlar da 2017 yılı Haziran ayından itibaren artış eğilimine girmiştir. 2018 yılından itibaren satış miktarının azalması ile birlikte fiyatlarda yatay seyretmeye başlamıştır.
- (109) Öte yandan teşebbüslerin fiyat hareketlerinde gözlemlenen benzerlikler ve ani fiyat artışlarının maliyetler ve talep değişimleri ile açıklanamaması durumunda da teşebbüsler arası bir anlaşma ya da uyumlu eylemin varlığı iddia edilebilecektir. Bu doğrultuda teşebbüslerin 2014 ile 2018 Temmuz dönemindeki fiyat seyrinin izlenebilmesi amacıyla Grafik 9 ve Grafik 10 oluşturulmuştur.

Grafik 9: **Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin CEM I 42,5 Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları**

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 10: **Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin CEM II 42,5 Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları**

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (110) Grafik 9 incelendiğinde teşebbüslerin fiyat hareketlerinin genel olarak birbiri ile paralel olduğu görülmektedir. Fiyatlar genel olarak Ocak 2014-Ocak 2016 döneminde yatay seyretmekte iken, Ocak 2016-Mart 2017 döneminde düşüş eğilimi görülmekte ve Mart 2017 dönemi sonrasında da tekrar yükselişe geçtiği izlenmektedir.
- (111) Grafik 10 CEM II 42,5 türü bakımından teşebbüslerin satış fiyatlarındaki seyri göstermektedir. AFYON ÇİMENTO'nun incelenen dönemde CEM II 42,5 satışı bulunmazken AS ÇİMENTO'nun da belirli dönemlerde satış yaptığı görülmektedir. GÖLTAŞ ve KONYA ÇİMENTO'nun satış fiyatlarında ise Ocak 2017'den itibaren görülen artışlar paralellik arz ederken bu döneme kadar olan fiyat hareketleri farklılık göstermektedir.
- (112) Teşebbüslerin fiyat hareketlerindeki değişimlerin maliyetlerde yaşanan değişimlerle karşılaştırılabilmesi amacıyla Grafik 11-17 oluşturulmuştur.

Grafik 11: **AFYON ÇİMENTO CEM I 42,5 Fiyat ve Maliyet Grafiği**

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (113) Grafik 11 incelendiğinde AFYON ÇİMENTO'nun fiyat politikasının genel olarak maliyetlerden bağımsız olarak gerçekleştiği anlaşılmakta ve sürekli olarak artış eğiliminde olduğu görülmektedir. 2017 yılından itibaren önceki yıllara nispeten maliyetlerin azaldığı görülmekte ancak fiyat artış eğilimi bu dönemde de devam etmektedir. AFYON ÇİMENTO'nun CEM II 42,5 türü çimento satışı bulunmadığından CEM II 42,5 türüne ilişkin fiyat-maliyet karşılaştırması yapılmamıştır.
- (114) AS ÇİMENTO'nun fiyat ve maliyet karşılaştırmalarına aşağıdaki grafiklerde yer verilmektedir.

Grafik 11: AS ÇİMENTO CEM I 42,5 Fiyat ve Maliyet Grafiği

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik12: AS ÇİMENTO CEM II 42,5 Fiyat ve Maliyet Grafiği

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (115) Grafik 12 incelendiğinde genel olarak, AS ÇİMENTO'nun fiyatlarının maliyetler ile aynı doğrultuda değiştiği izlenmektedir. Ancak, 2017 yılı Ağustos ve Aralık aylarından sonra maliyetlerde belirgin bir artış olmamakla birlikte fiyatlarda artış yönünde ani kırılımlar olduğu görülmektedir. Genel olarak maliyetler ile aynı doğrultuda şekillenen fiyatların söz konusu aylarda maliyetlerden bağımsız olarak şekillenmesi teşebbüsler arasında bir anlaşmaya/uyumlu eylem olabileceğine yönelik şüphe yaratmaktadır.
- (116) Grafik 13 ile AS ÇİMENTO'nun CEM II 42,5 türü çimento maliyetleri ile satış fiyatları karşılaştırılmaktadır. Teşebbüsün bazı dönemlerde CEM II 42,5 türü çimento satışı bulunmazken, satışın gerçekleştirildiği aylarda fiyatlar (.....) TL/ton ile (.....) TL/ton arasında dalgalanmaktadır. Maliyetlerin ise 2017 yılı Ekim ayından itibaren artış eğilimi göstermekle birlikte önceki dönemlerde yatay bir seyir izlediği söylenebilecektir. Bazı dönemlerde CEM II 42,5 türü çimento satışının olmaması, fiyatların oldukça dalgalı olması değerlendirildiğinde AS ÇİMENTO bakımından CEM II 42,5 türü çimento özelinde diğer teşebbüslerle anlaşma/uyumlu eylem halinde hareket etmediği kanaatine varılmıştır.
- (117) GÖLTAŞ'ın fiyat ve maliyet karşılaştırmalarının yapıldığı Grafik 14 ve Grafik15'e aşağıda yer verilmektedir.

Grafik 14: GÖLTAŞ CEM I 42,5 Fiyat ve Maliyet Grafiği

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 15: GÖLTAŞ CEM II 42,5 Fiyat ve Maliyet Grafiği

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (118) Grafik 14 incelendiğinde, GÖLTAŞ'ın da fiyatlarının genel olarak maliyetler ile aynı doğrultuda değiştiği söylenebilir. Bununla birlikte, 2017 yılı Ağustos ayı ile 2018 yılı Mart ayı arasında maliyetler yatay seyrederken fiyatlardaki artış eğilimi dikkat çekmektedir. Bu noktada teşebbüsün maliyetlerinden bağımsız olarak fiyat değişiminin yaşandığı anlaşılmaktadır.
- (119) Grafik 15 incelendiğinde de Grafik 15'e benzer şekilde fiyatların genel olarak maliyetler ile aynı doğrultuda değiştiği görülmektedir. CEM II 42,5 türü çimento bakımından GÖLTAŞ'ın fiyat ve maliyet değişimlerinde olağan ticari davranışın dışında bir izlenime rastlanılmamaktadır.
- (120) KONYA ÇİMENTO'nun fiyat ve maliyet¹⁵ karşılaştırmalarına Grafik 16 ve Grafik 17'de yer verilmektedir.

Grafik13: KONYA ÇİMENTO CEM I 42,5 Fiyat ve Maliyet Grafiği

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 17: KONYA ÇİMENTO CEM II 42,5 Fiyat ve Maliyet Grafiği

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (121) Grafik 16 incelendiğinde, 2016 yılı Nisan ayına kadar maliyetlerdeki dalgalanmalardan bağımsız olarak fiyatların yatay bir eğilim gösterdiği, bu tarihten sonra nispeten azalan maliyetler ile birlikte 2016 yılı Aralık ayına kadar fiyatların düşüş eğilimine girdiği görülmektedir. Fiyatların 2017 yılı Ocak ayından itibaren artış eğiliminde olduğu, 2017 yılı Mayıs ayından itibaren de maliyetlerin artış eğilimine girdiği izlenmektedir.
- (122) Grafik 17 incelendiğinde de Grafik 16'ya benzer şekilde 2016 yılı Nisan ayına kadar fiyatların yatay bir eğilim gösterdiği, anılan dönemden 2016 yılı Aralık ayına kadar fiyatların düşüş eğilimine girdiği daha sonra 2017 yılı Ocak ayından itibaren artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Maliyetlerin genel olarak benzer seviyelerde dalgalanmakla birlikte 2017 yılı Mayıs ayından itibaren artış eğilimine girdiği izlenmektedir.
- (123) Teşebbüslerin fiyat hareketleri incelendiğinde dört teşebbüs bakımından da fiyatların genel olarak 2017 yılından itibaren artış eğilimine girmiş olduğu görülmektedir. Bu

¹⁵ KONYA ÇİMENTO tarafından maliyet verilerinin CEM I 42,5 ve CEM II 42,5 türü çimento maliyeti olarak ayrıştırılmadığından Grafik 16 ve Grafik 17 maliyet verileri aynı verilerdir.

kapsamda teşebbüslerin fiyatlarındaki değişimler ile Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) değişimlerinin karşılaştırılması da uygun olacaktır. Teşebbüslerin fiyatları ile ÜFE'nin karşılaştırıldığı grafiğe aşağıda yer verilmektedir.

Grafik 148: Teşebbüslerin Satış Fiyatları İle ÜFE Değişimleri

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (124) Grafik incelendiğinde teşebbüslerin fiyatlarının artmaya başladığı 2017 yılında yurtiçi üretici fiyat endeksinde¹⁶ de belirgin artışların olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle, soruşturma tarafı teşebbüslerin fiyatlarının 2017 yılından itibaren artış eğilimi göstermesi ÜFE'de artışların yaşandığı 2017 yılı ile örtüşmektedir.
- (125) Teşebbüsler arasında anlaşma/uyumlu eylem olup olmadığına işaret etmesi bakımından yukarıda yer verilen analizler incelendiğinde özetle aşağıdaki değerlendirmeler yapılmaktadır:
- Teşebbüslerin 2014-2017 döneminde ilgili pazardaki payları durağan bir görünüm arz etmektedir. Bununla birlikte ilgili pazarda yer alan iller özelinde pazar payları incelendiğinde tüm iller bakımından pazar paylarının, teşebbüsler arasında anlaşma/uyumlu eylem olması halinde beklenenin dışında dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir.
 - Teşebbüslerin il özelinde pazar paylarındaki değişimlerden yola çıkılarak, bir teşebbüsün pazar payının belirli bir oranda arttığı/azaldığı illerde başka bir teşebbüsün pazar payının başka bir ilde arttığına/azaldığına ilişkin anlaşma/uyumlu eyleme işaret edecek nitelikte bulguların olmadığı anlaşılmaktadır.
 - Soruşturma tarafı dört teşebbüsün ağırlıklandırılmış ortalama fiyat hareketleri ile pazardaki talep karşılaştırıldığında 2014-2016 yıllarında fiyatlar talep ile doğru orantılı olarak değişmiş, 2017 yılında talep artarken fiyatlar yatay seyretmiş ancak 2018 yılı itibarıyla fiyatlar da artış eğilimi göstermeye başlamıştır.
 - Teşebbüslerin toplulaştırılmış fiyat hareketlerinin talep ile karşılaştırılmasının yanı sıra teşebbüslerin bireysel fiyatlama davranışlarının satış miktarlarından bağımsız olarak şekillenip şekillenmediği değerlendirilmiş ve CEM I 42,5 ve CEM II 42,5 çimento türü satışlar her bir teşebbüs bakımından incelenerek:
 - AFYON ÇİMENTO'nun CEM I 42,5 fiyatlarının 2014 yılından itibaren sürekli artış eğiliminde olduğu ve satış miktarından bağımsız olarak gerçekleştiği,
 - AS ÇİMENTO'nun CEM I 42,5 fiyatlarının nispeten satış miktarları ile aynı doğrultuda şekillendiği, CEM II 42,5 türü çimento fiyatları ise dalgalı olmakla birlikte, satışları oldukça düşük seviyelerde olduğundan değerlendirme yapmanın uygun olmayacağı,
 - GÖLTAŞ'ın CEM I 42,5 fiyatlarının satış miktarlarına benzer şekilde değiştiği bununla birlikte, 2017 yılı Ağustos ayı itibarıyla fiyatların satış

¹⁶ Yurtiçi üretici fiyat endeksi Türkiye İstatistik Kurumu tarafından oluşturulan on iki aylık hareketli ortalamalara göre yüzdelik değişimi göstermektedir.

miktarındaki dalgalanmadan farklı olarak yükseldiği, CEM II 42,5 fiyatlarının ise dalgalı bir seyir izlemekle birlikte yatay görünümde olduğu ancak satış miktarının sürekli azaldığı,

- KONYA ÇİMENTO'nun CEM I 42,5 türü çimento bakımından satış miktarı benzer seviyelerde sürekli dalgalanırken fiyatların 2017 yılı Ocak ayına kadar yatay bir eğilim gösterdiği, bu tarihten sonra artış eğiliminde olduğu, CEM II 42,5 türü çimento bakımından satış miktarlarının 2017 yılına kadar benzer seviyelerde dalgalandığı, 2017 yılında arttığı ve 2018 yılında önceki seviyelere gerilediği, satış fiyatı bakımından ise 2017 yılına kadar yatay bir seyir göstermekle birlikte nispeten düşüş eğiliminde olduğu, 2017 yılından itibaren artış eğilimine girdiği ve yine 2018 yılında yatay bir seyir aldığı

anlaşılmıştır.

- Teşebbüslerin bireysel olarak fiyatlama davranışları ile maliyetleri karşılaştırılmış:

- AFYON ÇİMENTO'nun CEM I 42,5 türü çimento bakımından maliyetleri genel olarak 2017 yılına kadar yatay seyrettiği, 2017 yılından itibaren maliyetlerinin nispeten azaldığı, fiyat seyrinin ise genel olarak maliyetlerden bağımsız olarak sürekli arttığı,
- AS ÇİMENTO'nun CEM I 42,5 türü satış fiyatları ile maliyetlerinin genel olarak aynı doğrultuda değiştiği, 2017 yılı Ağustos ve Aralık aylarından sonra maliyetlerde belirgin bir artış olmamakla birlikte fiyatlarda yukarı yönlü ani kırılım olduğu, CEM II 42,5 türü bakımından ise bazı dönemlerde satış olmaması ve fiyatların dalgalı olması nedeniyle anlaşma/uyumlu eyleme işaret edebilecek nitelikte bulgu olmadığı,
- GÖLTAŞ'ın CEM I 42,5 türü çimento bakımından fiyatlarının genel olarak maliyetler ile aynı doğrultuda değiştiği, 2017 yılı Ağustos ayı ile 2018 yılı Mart ayı arasında fiyatlardaki artış eğiliminin maliyetlerden farklılaştığı, CEM II 42,5 türü çimento bakımından fiyatlar ile maliyetlerin incelenen dönem boyunca aynı doğrultuda olduğu,
- KONYA ÇİMENTO'nun gerek CEM I 42,5 gerekse CEM II 42,5 türü çimento bakımından fiyatlarının 2017 yılından itibaren artış eğilimine girdiği, maliyetlerin de 2017 yılı Mayıs ayından itibaren artış eğiliminde olduğu,
- Teşebbüslerin fiyatlarında artış eğiliminin görüldüğü 2017 yılında ÜFE'de de belirgin artışların olduğu

anlaşılmıştır.

- (126) Teşebbüsler arasında bir anlaşma/uyumlu eylem olması durumunda dört teşebbüsün de satış politikası ve fiyatlama davranışlarının bireysel olarak tercih edecekleri ticari davranışın dışında gerçekleşmesi, en azından benzerlik göstermesi beklenmektedir. Yukarıda yer verilen analizlerde soruşturma tarafı dört teşebbüsün de genel olarak fiyatlarının 2017 yılından itibaren artış eğiliminde olduğu ancak fiyat-maliyet, fiyat-talep, satış miktarı ve pazar payı değişimleri incelendiğinde soruşturma tarafı dört teşebbüs arasında bir anlaşma/uyumlu eylem olduğuna işaret edecek herhangi bir bulguya ulaşılamamaktadır.

- (127) Öte yandan dosya kapsamında iddialara ilişkin yapılan başvurular ve görüşmeler neticesinde elde edilen bilgiler çerçevesinde yapılan değerlendirmelere aşağıda ayrı başlıklar halinde yer verilecektir.

1.7.3. GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO'nun Isparta İline Başka Çimento Üreticilerini Sokmadıkları İddiasına İlişkin Değerlendirme

- (128) Gizlilik talepli başvuruda ve gerçekleştirilen görüşmelerde GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO tarafından Isparta iline kendileri dışında başka bir çimento üreticisinin çimento satışı yapmasına müsaade edilmediği, bu durumun çimento üreticilerinin kendi aralarında yapmış oldukları bölge paylaşımı anlaşmasından ileri geldiği iddia edilmiştir.
- (129) Dosya kapsamında yapılan yerinde incelemelerde soruşturma tarafı dört teşebbüs arasında bölge paylaşımı yapıldığına dair belgelere rastlanılmamıştır. Bu nedenle iddiaların doğruluğunun tespit edilebilmesi amacıyla teşebbüslerin Isparta ili bakımından pazar paylarını gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 14: Teşebbüslerin Isparta İli Pazar Payları (%)

	2014	2015	2016	2017
AFYON ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AS ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖLTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KONYA ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (130) Tablo 14 incelendiğinde, 2014-2017 dönemi boyunca Isparta iline yapılan satışların büyük bir bölümünün GÖLTAŞ tarafından yapıldığı, GÖLTAŞ'ı takiben en çok satış yapan teşebbüsün AS ÇİMENTO olduğu görülmektedir. Bununla birlikte diğer teşebbüslere nazaran görece düşük paya sahip olsalar da AFYON ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO'nun da Isparta iline satışları bulunmaktadır.
- (131) Aynı pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerden birinin veya birkaçının pazarda faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin ilgili pazara girişini engellemesi veya teşebbüsler arası anlaşma/uyumlu eylem sonucunda diğer teşebbüslerin pazardan çıkması durumunda pazarda faaliyetlerini sürdüren teşebbüs veya teşebbüslerin pazar paylarının önceki yıllara göre artış göstereceği beklenebilecektir.
- (132) Tabloda yer alan pazar payları incelendiğinde 2014-2017 yılı arasında GÖLTAŞ'ın pazar payı yaklaşık %(.....) ile %(.....) arasında değişmekte, AS ÇİMENTO'nun ise yaklaşık %(.....) ile %(.....) arasında değişmektedir. AFYON ÇİMENTO'nun payı yaklaşık %(.....) ile %(.....) arasında, KONYA ÇİMENTO'nun ise %(.....) ile %(.....) arasında değişmektedir. Öncelikle, GÖLTAŞ'ın tesisinin Isparta ilinde olması, AS ÇİMENTO'nun tesisinin ise Burdur ilinde olmasından dolayı nakliye avantajı nedeniyle bu iki teşebbüsün Isparta'ya yapılan satışların büyük bir kısmını karşılaması ticari olarak olağan bir durumdur.
- (133) Öte yandan AFYON ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO'nun Isparta ilindeki payının düşük seviyelerde olması 2017 yılına özgü bir durum olmayıp teşebbüslerin 2014 yılından bu yana pazar payları benzer seviyelerdedir. Bununla birlikte AFYON ÇİMENTO 2017 yılında CEM I 42,5 ve CEM II 42,5 türünde toplam (.....) ton çimento satarken 2018 yılı ilk sekiz ayında da toplam (.....) ton çimento satışı gerçekleştirmiştir. KONYA ÇİMENTO ise 2017 yılında CEM I 42,5 ve CEM II 42,5 türünde toplam (.....) ton çimento satışı gerçekleştirmiştir. 2018 yılı ilk sekiz ayında ise (.....).
- (134) Teşebbüslerin Isparta iline uzaklıkları bakımından değerlendirildiğinde, AFYON ÇİMENTO'nun Isparta iline en kısa mesafesinin 157 km, KONYA ÇİMENTO'nun ise 248

km olduğu anlaşılmaktadır. Çimentonun taşınabileceği uzaklık bakımından nakliye masrafları büyük ölçüde etkili olmakta ve belirli bir mesafeden sonrası için kârlılığı ortadan kaldırmaktadır. Her ne kadar, AFYON ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO Isparta iline satış yapabilecek mesafede bulursa da GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO'nun nakliye avantajı nedeniyle tüketimin büyük bir bölümünü karşılaması ve nispeten küçük bir pazar olması dikkate alındığında, AFYON ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO'nun Isparta iline satışlarının düşük olmasının ticari bakımdan olağan olduğu değerlendirilmektedir.

I.7.4. GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO'nun Aralarında Anlaşarak Çimento Fiyatlarını 2017 Yılı Son Çeyreğinde ve 2018 Yılı Başında Artırdıkları İddiasına İlişkin Değerlendirme

- (135) Dosya kapsamında yapılan ilk başvuru GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO'nun aralarında anlaşmak suretiyle fiyat artışı gerçekleştirdiklerine yöneliktir. Bu kapsamda GÖLTAŞ ve AS ÇİMENTO'da yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen yerinde incelemelerde AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın anlaşma/uyumlu eylem içerisinde bulduklarına dair bir bulguya rastlanılmamıştır.
- (136) Sayısal analizlerde teşebbüslerden talep edilen verilerle şikâyete konu dönem olan 2017 ve 2018 yılı bakımından yapılmıştır. AS ÇİMENTO'nun CEM II 42,5 türü çimento satış miktarının oldukça düşük miktarda olması ve sadece 2017 yılının belirli aylarında satışlarının olması nedeniyle bu başlık altında yapılan analizlerde söz konusu iki teşebbüs tarafından satışı gerçekleştirilen CEM I 42,5 türü dikkate alınmıştır. Bu çerçevede öncelikle AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın 2017 ve 2018 yıllarına ilişkin fiyat seyirlerine aşağıda Grafik 19'da yer verilmektedir.

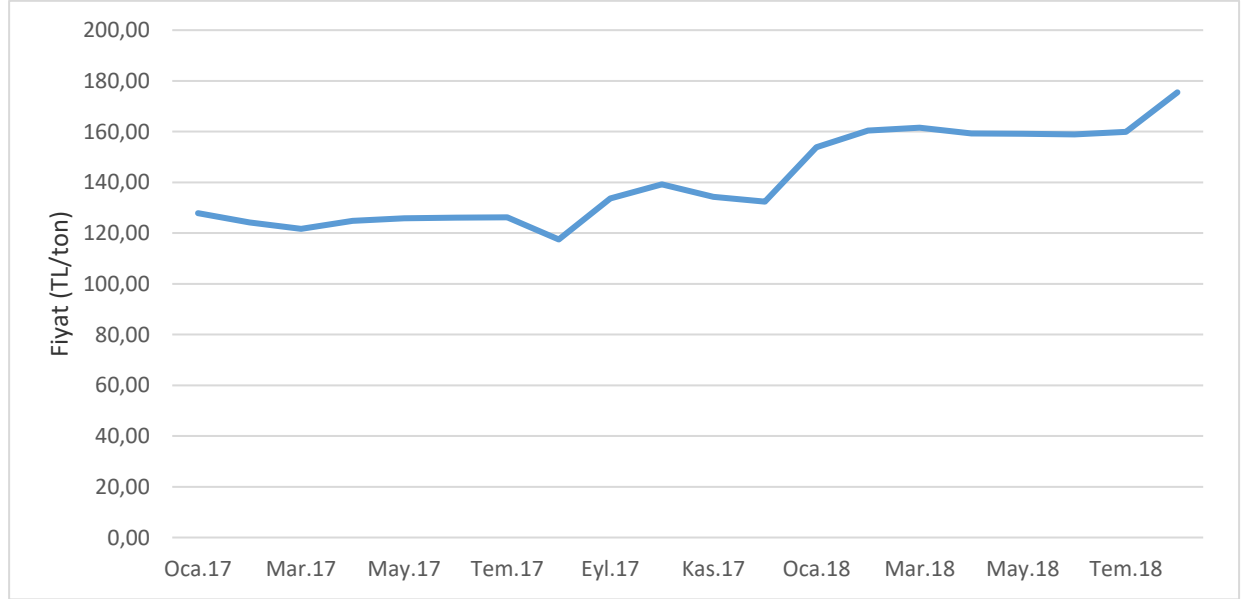
Grafik 19: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın CEM I 42,5 Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (137) CEM I 42,5 türü çimento satış fiyatlarının yer aldığı Grafik 19 incelendiğinde 2017 yılı Ağustos ayında ve 2018 yılı başlarında her iki teşebbüsün fiyatlarının da artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Teşebbüslerin fiyat hareketlerindeki seyrin toplulaştırılmış olarak görülebilmesi amacıyla AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ' toplulaştırılmış ağırlıklı ortalama fiyat hareketlerine Grafik 20'de yer verilmektedir.

Grafik 20:AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Toplulaştırılmış Ağırlıklı Ortalama Fiyatları

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (138) Grafik 20 incelendiğinde 2017 yılı Ağustos ayı ve 2017 yılı Aralık ayında teşebbüslerin fiyatlarında yukarı yönlü belirgin bir kırılım olduğu görülmektedir. Söz konusu aylardaki fiyat kırılımına GÖLTAŞ'ın fiyatlarına nispeten AS ÇİMENTO'nun fiyatlarındaki belirgin kırılımın neden olduğu (Grafik 19) kanaatine varılmakla birlikte her iki teşebbüsün satış fiyatlarının da bu aylarda artış gösterdiği anlaşılmaktadır.
- (139) Teşebbüslere yönelik iddiaların örtüştüğü ve AS ÇİMENTO ile GÖLTAŞ'ın fiyatlarının artış gösterdiği 2017 yılı Ağustos ayı ve 2017 yılı Aralık aylarının daha detaylı görülebilmesi amacıyla günlük ağırlıklı ortalama satış fiyatlarının yer aldığı grafiğe aşağıda yer verilmektedir.

Grafik 21: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın 2017 Yılı Ağustos-Eylül Dönemi Günlük Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 22: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın 2017 Aralık-2018 Ocak Dönemi Günlük Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (140) Grafik 21 incelendiğinde teşebbüslerin fiyatlarının genel olarak birbirine yakın seyrettiği, 15 Eylül'den sonra fiyatlar arasındaki farkın daha da azaldığı görülmektedir. Bununla birlikte, GÖLTAŞ'ın günlük fiyatlarındaki seyrin AS ÇİMENTO'ya nispeten daha dalgalı olduğu görülmekte, fiyatların birlikte artırılmış olabileceğine dair bir tarihe işaret etmemektedir.

- (141) Grafik 22 incelendiğinde ise teşebbüslerin fiyatları arasındaki farkın 2018 yılı ile birlikte azalmaya başladığı, 15 Ocak 2018 tarihinden itibaren ise tamamen kapandığı ve fiyat seyrinin tek çizgi haline geldiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla 2018 yılı Ocak ayından sonraki fiyat hareketlerinin AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ arasında bir anlaşma/uyumlu eylem olabileceği şüphesi yarattığı ileri sürülebilecektir.
- (142) AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ arasında olabilecek bir anlaşma/uyumlu eylemin il özelinde de gerçekleşebileceği hususu dikkate alınarak teşebbüslerin fiyat hareketlerinin görülebilmesi amacıyla il özelinde oluşturulan grafiklere aşağıda yer verilmektedir.

Grafik 23: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Afyon İli Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 24: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Antalya İli Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 25: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Burdur İli Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 15: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Denizli İli Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 27: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Isparta İli Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 28: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Uşak İli Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 29: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Muğla İli Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Grafik 30: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın Konya İli Satış Fiyatları

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (143) AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın il özelinde satış fiyatlarının yer aldığı Grafik 23-30 incelendiğinde fiyat seyirleri genel olarak birbirine paralel ve yakın seyretmektedir. Bununla birlikte, Antalya özelinde fiyatların paralelliği ve artış zamanları diğer illere nispeten daha dikkat çekicidir. Özellikle 2017 yılı Ağustos ve Aralık ayından sonra her iki teşebbüsün fiyatlarında artış yönünde belirgin kırılmalar yaşanmış ve 2017 yılı Aralık ayından sonraki dönemlerde fiyatlar birbirine yakın seyretmiştir.
- (144) Teşebbüslerin fiyatlarının paralel olmasının ürünün homojen olması, maliyet yapılarının benzer olması, pazarın oligopolistik yapıda olması gibi nedenlerden kaynaklandığı ileri sürülebilecektir. Ancak, fiyatların aynı tarihlerde artmış olması teşebbüsler arasındaki anlaşma/uyumlu eylem iddialarını güçlendirmektedir. Bununla birlikte aynı tarihlerde fiyat artışına neden olacak şekilde dışsal etkenlerin bulunup bulunmadığı hususunun ortaya konulması gerekmektedir.
- (145) Maliyet ve talep değişimleri teşebbüslerin fiyatlarına etki eden en önemli etkenlerdir. AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın fiyat artışlarının olduğu tarihlerdeki maliyet ve talep değişimlerinin görülebilmesi amacıyla fiyat-maliyet ve fiyat-talep grafikleri incelenmiştir. Bu çerçevede Grafik 31'de AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın fiyat ve maliyet değişimlerine yer verilmektedir.

Grafik 31: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ, CEM I 42,5 Çimento Fiyatları ve Maliyetleri

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (146) Grafik 31'de teşebbüslerin fiyat artış tarihlerinin örtüştüğü 2017 yılı Ağustos ve Aralık ayları ve bu ayların öncesindeki dönemler incelendiğinde önemli bir maliyet artışı görülmemektedir. AS ÇİMENTO'nun maliyetleri 2017 Mart ayında (.....) TL/ton seviyelerinde iken 2017 yılı Ağustos ayına gelindiğinde (.....) TL/ton seviyelerine

gerilemiştir. Fiyatlar ise aynı dönemde 2017 yılı Mart ayında (.....) TL/ton seviyelerinden Temmuz ayına kadar artarak (.....) TL/ton seviyelerine ulaşmış, Ağustos ayında (.....) TL/ton seviyelerine düşükten sonra Eylül ayında (.....) TL/ton seviyelerine çıkmıştır. GÖLTAŞ'ın maliyetleri ise 2017 yılı Mart ayında (.....) TL/ton seviyelerinde iken Ağustos ayına gelindiğinde (.....) TL/ton seviyelerine gerilemiştir. Fiyatlar ise aynı dönemde Mart ayında (.....) TL/ton seviyelerinde iken Ağustos ayında (.....) TL/ton seviyelerinde oluşmuştur. Eylül ayında ise (.....) TL/ton seviyelerine yükselmiştir.

- (147) Fiyat artışlarının örtüştüğü 2017 yılı Aralık ayından önceki dönem incelendiğinde, AS ÇİMENTO'nun maliyetlerinin 2017 yılı Eylül ayında (.....) TL/ton seviyelerinde iken Aralık ayına gelindiğinde (.....) TL/ton seviyelerinde olduğu görülmektedir. Fiyatlar ise 2017 yılı Eylül ayında (.....) TL/ton seviyelerinde iken Ekim ayında (.....) TL/ton seviyelerine yükselmiş, Aralık ayına gelindiğinde (.....) TL/ton seviyelerine düşmüştür. Bu tarihten sonra 2018 yılı Ocak ayında ise (.....) TL/ton seviyelerine gelmiştir. GÖLTAŞ'ın maliyetlerinin ise 2017 yılı Eylül ayında (.....) TL/ton seviyelerinden dalgalanarak Aralık ayında (.....) TL/ton seviyelerine gerilediği görülmektedir. Fiyatlar ise 2017 yılı Eylül ayında (.....) TL/ton seviyelerinden artarak Aralık ayında (.....) TL/ton seviyelerine ulaşmış, 2018 yılı Ocak ayında ise (.....) TL/ton seviyelerine gelmiştir.
- (148) AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ'ın fiyat maliyet değişimleri 2017 yılı Ağustos ve Aralık ayından önceki dönemler bakımından incelendiğinde, maliyetlerin fiyat artışına neden olacak şekilde önemli bir değişiklik göstermediği, söz konusu dönemlerdeki fiyat artışlarının maliyetler ile tam olarak açıklanamayacağı değerlendirilmektedir. Maliyetlerin yanı sıra ürüne olan talep de teşebbüslerin fiyat değişimlerine etki etmektedir. Bu doğrultuda teşebbüslerin fiyatları ile satış miktarının karşılaştırıldığı Grafik 32'ye aşağıda yer verilmektedir.

Grafik 32: AS ÇİMENTO ve GÖLTAŞ Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları ve Satış Miktarı

(.....TCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (149) Grafik 32'de 2017 yılı Ağustos ve Aralık aylarından önceki dönemlerde satış miktarlarında meydana gelen artışlara bakıldığında, 2017 yılı Ağustos ayında Haziran ayına göre AS ÇİMENTO'nun satış miktarı yaklaşık %(.....) oranında artarken GÖLTAŞ'ın satış miktarındaki artış ise yaklaşık %(.....) seviyelerinde gerçekleşmiştir. Fiyat artış oranı ise 2017 yılı Eylül ayında Ağustos ayına göre AS ÇİMENTO bakımından yaklaşık %(.....) oranında GÖLTAŞ bakımından yaklaşık %(.....) oranında gerçekleşmiştir. 2017 yılı Aralık ayı bakımından değerlendirildiğinde ise AS ÇİMENTO'nun Aralık ayı satış miktarı Ekim ayına göre yaklaşık %(.....) GÖLTAŞ'ın ise yaklaşık %(.....) oranında azalmıştır. Buna karşın 2018 yılı Ocak ayında, 2017 yılı Aralık ayına göre AS ÇİMENTO'nun fiyatları yaklaşık %(.....) oranında artarken GÖLTAŞ'ın fiyatları ise %(.....) oranında artış göstermiştir.
- (150) Teşebbüslerin fiyatlarında meydana gelen 2017 yılı Ağustos ayından sonraki fiyat artışında Haziran-Temmuz-Ağustos dönemindeki talep artışının etkili olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşın 2017 Aralık ayından sonraki fiyat artışı bakımından değerlendirildiğinde Ekim-Kasım-Aralık ayında talebin sürekli düşüş gösterdiği görülmektedir. Bu nedenle 2017 yılı Aralık ayı sonrasında meydana gelen fiyat artışında talebin etkisi olduğunu söylemek olası görünmemektedir.

I.7.5. AFYON ÇİMENTO Tarafından Afyon Pazarına Girişi Engelleme Amacıyla Ticari Politika Tasarlandığı İddiasına İlişkin Değerlendirme

- (151) Soruşturma kapsamında değerlendirilen iddialardan bir diğeri ise 2017 yılında Afyon iline AFYON ÇİMENTO dışında satış yapılması halinde satışı yapan teşebbüsün üretim tesislerinin kurulu olduğu ilde AFYON ÇİMENTO tarafından piyasa fiyatının altında satış yapıldığı ve böylelikle Afyon iline satış yapılmaması hususunda caydırıcı bir mekanizmanın oluşturulmaya çalışıldığıdır.
- (152) Söz konusu iddiayı değerlendirmek maksadıyla Ocak 2017 – Ağustos 2018 aylarını kapsayacak şekilde; AFYON ÇİMENTO'nun Afyon, Antalya, Denizli, Isparta, Konya ve Uşak illerine yaptığı satışın miktarlarını ve satış fiyatlarını, soruşturma kapsamında incelenen teşebbüsler tarafından Afyon iline yapılan satışın miktarlarını gösteren aşağıdaki tablolar hazırlanmıştır.

Tablo 15: Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin Afyon İline Yaptığı Satışın Miktarları (Ton)

	AFYON ÇİMENTO.	AS ÇİMENTO	GÖLTAŞ	KONYA ÇİMENTO
Oca.17	(.....)	(.....)	(.....)	
Şub.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.18	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.18	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.18	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.18	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.18	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.18	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.18	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.18	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 16: AFYON ÇİMENTO'nun Afyon, Antalya, Denizli, Isparta, Konya ve Uşak İllerine Yaptığı Satış Miktarları (Ton)

AFYON ÇİMENTO Satışları	Afyon	Antalya	Denizli	Isparta	Konya	Uşak
Oca.17	(.....)		(.....)	(.....)		(.....)
Şub.17	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.17	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Tem.17	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.17	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.17	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.17	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.17	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.17	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.18	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.18	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.18	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Nis.18	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 16'nin devamı:						
AFYON ÇİMENTO Satışları	Afyon	Antalya	Denizli	Isparta	Konya	Uşak
May.18	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Haz.18	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Tem.18	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.18	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 17: AFYON ÇİMENTO'nun Satış Fiyatları (TL/ton)

	Afyon	Antalya	Denizli	Isparta	Konya	Uşak
Oca.17	(.....)		(.....)	(.....)		(.....)
Şub.17	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.17	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.17	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Tem.17	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.17	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.17	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.17	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.17	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.17	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.18	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.18	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.18	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Nis.18	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
May.18	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Haz.18	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
Tem.18	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.18	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (153) Tablo 15'de AS ÇİMENTO'nun 2017 yılı Şubat, Mart, Eylül ve Ekim, 2018 yılı Mart, Nisan ve Temmuz aylarında Afyon iline satışlarında dikkat çekici mahiyette bir artış görülmektedir. Tablo 15'de söz konusu aylarda AFYON ÇİMENTO'nun AS ÇİMENTO'nun en çok satış yaptığı Antalya iline yaptığı satışlara bakıldığında ise AFYON ÇİMENTO'nun Mart-Mayıs 2017 ve Temmuz 2018'te ihmal edilebilir miktarda satışı olduğu görülmektedir.
- (154) Tablo 15'de GÖLTAŞ ÇİMENTO'nun 2017 yılı Şubat, Temmuz ve Ekim, 2018 yılı Mart, Mayıs ve Temmuz aylarında Afyon iline satışlarında dikkat çekici mahiyette bir artış görülmektedir. Tablo 16'da söz konusu aylarda AFYON ÇİMENTO'nun GÖLTAŞ ÇİMENTO'nun fabrikasının kurulu bulunduğu Isparta iline yaptığı satışlara bakıldığında ise AFYON ÇİMENTO'nun satış miktarlarında 2017 yılı Şubat ve Temmuz aylarında artış görülürken Ekim ayında ve 2018 yılı Mayıs ve Temmuz aylarında azalış görülmektedir. Tablo 17'e bakıldığında, AFYON ÇİMENTO'nun 2017 yılı Şubat ve Temmuz aylarında Isparta iline yaptığı satışlara ilişkin fiyatlarında ise bir caydırma mekanizmasından beklenenin aksine artış görülmektedir.
- (155) Tablo 15'te KONYA ÇİMENTO'nun 2017 yılı Mart, Nisan ve Temmuz, 2018 yılı Mart ve Ağustos aylarında Afyon iline satışlarında dikkat çekici mahiyette bir artış görülmektedir. Tablo 16'da söz konusu aylarda AFYON ÇİMENTO'nun KONYA ÇİMENTO'nun fabrikasının kurulu bulunduğu Konya iline yaptığı satışlara bakıldığında ise 2017 yılı Mart, Nisan ve Temmuz, 2018 yılı Mayıs aylarında artış görülürken ve 2018 yılı Temmuz ayında azalış görülmektedir. Tablo 17'ye bakıldığında AFYON ÇİMENTO'nun 2017 yılı Mart,

Nisan ve Temmuz, 2018 yılı Mayıs aylarında Konya iline yaptığı satışlara ilişkin fiyatlarda ise bir azalışın aksine yükseliş görülmektedir.

- (156) Tablo 17’de görüldüğü üzere AFYON ÇİMENTO tarafından belirli bir tarihte iki farklı il için uygulanan fiyatlar birbirinden %1 ya da daha az farklılık arz etmektedir. Bu verilerden hareketle, AFYON ÇİMENTO’nun incelenen dönemde belirli bir rakibi caydırmak yahut benzeri bir saikle “ucuz çimento” sevk etmediği kanaatine varılmıştır.

I.7.6. AS ÇİMENTO Haricindeki Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin Antalya İline Çimento Satışından İmtina Ettikleri İddiasına İlişkin Değerlendirme

- (157) Soruşturma kapsamında değerlendirilen iddialardan bir diğeri ise AS ÇİMENTO haricindeki soruşturma tarafı teşebbüslerin Antalya iline çimento satışından imtina ettikleri yönündedir. Söz konusu iddiayı değerlendirmek maksadıyla Antalya ili ve ilçelerini de gösterir şekilde 2014-2018 yılları arasında AS ÇİMENTO haricindeki soruşturma tarafı teşebbüslerin satışlarını gösterir aşağıdaki tablolar hazırlanmıştır.

Tablo 18: AFYON ÇİMENTO'nun Antalya İline Satışları (Ton)

İL	İLÇE	2014	2015	2016	2017	2018
ANTALYA	Merkez					
	Manavgat					
	Alanya				(.....)	
	Serik					
	İbradı					
	Aksu					
	Belek					
	Döşemealtı	(.....)				
	Elmalı					
	Finike					
	Gazipaşa					
	Kale(Demre)					
	Kaş					
	Kemer					
	Kızıllı					
	Kumluca					
	Muratpaşa					
	Akseki					
	Demre					
	Gebiz					
	Göynük					
	Gündoğmuş					
	Hataş					
	Korkuteli					
Yeniköy						
YEŞİLKÖY						

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 19: KONYA ÇİMENTO'nun Antalya İline Satışları (Ton)

İL	İLÇE	2014	2015	2016	2017	2018
ANTALYA	Merkez			(.....)		
	Manavgat		(.....)			
	Alanya	(.....)	(.....)	(.....)		
	Serik			(.....)		
	İbradı			(.....)		
	Aksu					
	Belek					
	Döşemealtı					
	Elmalı					
	Finike					
	Gazipaşa					
	Kale(Demre)					
	Kaş					
	Kemer					
	Kızıllı					
	Kumluca					
	Muratpaşa					
	Akseki					
	Demre					
	Gebiz					
	Göynük					
	Gündoğmuş					
	Hataş					
	Korkuteli					
	Yeniköy					
	YEŞİLKÖY					

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

Tablo 20: GÖLTAŞ'ın Antalya İline Satışları (Ton)

İL	İLÇE	2014	2015	2016	2017	2018
ANTALYA	Merkez	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Manavgat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Alanya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Serik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	İbradı	(.....)				
	Aksu			(.....)	(.....)	
	Belek	(.....)				
	Döşemealtı				(.....)	(.....)
	Elmalı		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Finike		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Gazipaşa	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
	Kale(Demre)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Kaş		(.....)			(.....)
	Kemer				(.....)	(.....)
	Kızıllı			(.....)	(.....)	
	Kumluca			(.....)	(.....)	(.....)
	Muratpaşa			(.....)		
	Akseki					
	Demre					
	Gebiz					
	Göynük					
	Gündoğmuş					
	Hataş					
Korkuteli						
Yeniköy						
Yeşilköy						

Kaynak: Teşebbüs ve TÇMB verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar.

- (158) Yukarıda yer verilen Tablo 18, 19, 20 incelendiğinde AFYON ÇİMENTO ve KONYA ÇİMENTO'nun Antalya iline 2014-2018 yılları arasında toplam satış miktarları içerisinde çok cüzi ve ihmal edilebilir miktarda satış gerçekleştirdikleri, anılan bu satışların da AFYON ÇİMENTO tarafından 2014 ve 2017 yıllarında Antalya ilinin yalnızca bir ilçesine, KONYA ÇİMENTO tarafından ise 2014 yılında bir, 2015 yılında iki ve 2016 yılında dört ilçesine olmak üzere gerçekleştirildiği görülmektedir. GÖLTAŞ'ın ise Antalya ilinin pek çok ilçesine 2014-2018 yılları arasında oldukça yüksek miktarda satış gerçekleştirdiği, her geçen yıl satış yaptığı ilçe sayısını artırdığı görülmektedir. Mevcut veriler ışığında AS ÇİMENTO haricindeki soruşturma tarafı teşebbüslerin Antalya iline çimento satışından imtina ettikleri iddiasının doğru olmadığı anlaşılmaktadır.
- (159) Son olarak (.....) yapılan görüşmede KONYA ÇİMENTO'nun Antalya iline torbalı çimento dahi satmadığı iddia edilmiştir. Bu iddialara yönelik olarak KONYA ÇİMENTO'nun Antalya ilinde (.....) KONYA ÇİMENTO'dan tedarik ettiği çimentoyu sattığı müşterilerinin bilgisi ve satış miktarları istenmiştir. Gelen cevaplarda KONYA ÇİMENTO'nun bayisi vasıtası ile Antalya ve ilçelerine 2017 yılında 57 bin ton, 2018 yılında 48 bin ton torbalı çimento satışının gerçekleştiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla (.....) yapılan görüşmelerde iddia edilen KONYA ÇİMENTO'dan torbalı çimento dahi alınmadığı iddiasının da gerçekte örtüşmediği görülmektedir.

J. SONUÇ

(160) 03.05.2018 tarih 18-13/243-M sayılı ve 18.07.2018 tarih 18-23/412-M sayılı Kurul kararları uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre; Afyon Çimento San. T.A.Ş., As Çimento San. ve Tic. A.Ş, Göлтаş Göller Yöresi Çimento San. ve Tic. A.Ş. ve Konya Çimento San. A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediklerine, dolayısıyla aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca adı geçen teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına, OYBİRLİĞİ ile gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, karar verilmiştir.